

Lestijärven kunta

TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2027-2030

Sisällys

Kunnanjohtajan katsaus.....	6
1 Talousarvion yleisperustelut	7
1.1 Kuntastrategia	7
1.2 Toimintaympäristön kuvaus.....	9
1.2.1 Väestökehitys	9
1.2.2 Työllisyystilanne.....	10
1.2.3 Asuntotilanne	11
1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne vuonna 2026	11
1.2.5 Kuntatalous vuonna 2026	12
1.2.6 Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitysnäkymät	13
1.2.7 Lestijärven talous vuonna 2026	14
1.2.8 Ympäristöasiat	15
1.3 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	15
1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	16
1.5 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet.....	16
1.6 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset.....	17
2. Kunnan hallinto	17
2.1 Valtuusto	17
2.2 Keskusvaalilautakunta.....	17
2.3 Tarkastuslautakunta	17
2.4 Kunnanhallitus.....	18
2.5 Lautakunnat	18
2.6 Vaikuttamistoimielimet.....	18
2.7 Jaokset ja toimikunnat.....	18
3 Kunnan organisaatorakenne ja henkilöstöpolitiikka	18

3.1 Muutokset kunnan organisaatorakenteessa vuodelle 2026	18
3.2 Henkilöstöpolitiikka.....	19
4 Käyttötalousosan talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2030 ..	20
10 Yleishallinto	20
Yleishallinnon toimialan tuloarviot ja määrärahat	22
110 Vaalit.....	23
Vaalien tuloarviot ja määrärahat.....	23
120 Kunnan yleinen hallinto.....	23
Kunnan yleisen hallinnon tuloarviot ja määrärahat.....	23
130 Keskushallinto.....	23
Keskushallinnon tuloarviot ja määrärahat	24
140 Vaikuttamistoimielimet	24
Vaikuttamistoimielimien tuloarviot ja määrärahat	24
150 Jaokset, toimikunnat ja työryhmät.....	24
Jaokset, toimikunnat ja työryhmät tuloarviot ja määrärahat	24
160 Viestintä ja markkinointi	25
Viestintä ja markkinointi tuloarviot ja määrärahat.....	25
170 Työllisyyspalvelut.....	25
Työllisyyspalveluiden tuloarviot ja määrärahat.....	25
180 Varautuminen ja valmius	25
Varautumien ja valmius tuloarviot ja määrärahat	26
190 Yleishallinnon hankkeet	26
30 Sivistystoimi	27
Sivistystoimen toimialan tuloarviot ja määrärahat	27
310 Sivistystoimen hallinto	27
Sivistystoimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat	28
320 Esiopetus.....	28
Esiopetuksen tuloarviot ja määrärahat.....	28
330 Perusopetus.....	29
Perusopetuksen tuloarviot ja määrärahat.....	30

340 Muu opetus- ja sivistystyö.....	30
Muun opetus- ja sivistystyön tuloarvion ja määrärahat.....	30
350 Varhaiskasvatus	31
Varhaiskasvatuksen tuloarviot ja määrärahat	32
360 Kirjasto- ja kulttuuritoiminta.....	32
Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tuloarviot ja määrärahat.....	33
370 Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö.....	33
Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyön tuloarviot ja määrärahat	35
380 HYTE-toiminta	35
HYTE-toiminnan tuloarviot ja määrärahat	35
390 Sivistystoimen hankkeet	35
Sivistystoimen hankkeiden tuloarviot ja määrärahat	35
40 Tekninen toimi.....	36
Teknisen toimen toimialan tuloarviot ja määrärahat.....	37
410 Teknisen toimen hallinto	37
Teknisen toimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat	37
420 Kaavoitus.....	37
Kaavoituksen tuloarviot ja määrärahat	37
430 Rakennusvalvonta	38
Rakennusvalvonnan tuloarviot ja määrärahat	38
440 Ympäristöpalvelut	38
Ympäristöpalveluiden tuloarviot ja määrärahat	39
450 Alueiden kunnossapito.....	39
Alueiden kunnossapidon tuloarviot ja määrärahat	39
460 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut	39
Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tuloarviot ja määrärahat	39
470 Ympäristöterveydenhuolto	39
Ympäristöterveydenhuollon tuloarviot ja määrärahat	40
480 Väestönsuojelu	40
Väestönsuojelun tuloarviot ja määrärahat	40
50 Elinkeinopalvelut	41

Elinkeinopalveluiden toimialan tuloarviot ja määrärahat.....	41
510 Elinkeinopalvelut.....	41
Elinkeinopalveluiden tuloarviot ja määrärahat.....	42
520 Lakisääteiset palvelut	42
Lakisääteisten palveluiden tuloarviot ja määrärahat.....	42
60 Liiketoiminta	42
Liiketoiminnan tuloarviot ja määrärahat.....	43
610 Vesihuolto.....	43
Vesihuollon tuloarviot ja määrärahat	44
620 Kiinteistönhoito	44
Kiinteistönhoidon tuloarviot ja määrärahat	44
630 Tilavuokrauspalvelut.....	44
Tilavuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat	44
640 Asuntovuokrauspalvelut.....	44
Asuntovuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat.....	45
650 Metsätalous	45
Metsätalouden tuloarviot ja määrärahat	45
660 Maaomaisuus	45
Maaomaisuuden tuloarviot ja määrärahat	45
70 Seutukunta	46
A-osa: Seudun kehittämisen tilannekuva ja painopisteet.....	46
B-osa: Seutuorganisaation oma toiminta	52
Seutukunnan tuloarviot ja määrärahat	57
IV Toiminta-alueiden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä tarvittavat resurssit vuodelle 2026.....	58
80 Maaseututoimi.....	71
Maaseututoimen tuloarviot ja määrärahat	71
5 Tuloslaskelmaosa	72
5.1 Tuloslaskelma	74
5.2 Tuloslaskelma ilman seutukuntaa ja maaseututoimea	75
5.3 Tuloslaskelma (sis. sisäiset tilit)	76

6 Investointiosa	77
7 Rahoitusosa	79
7.1 Rahoituslaskelma	81
8 Muut eriytetyt laskelmat	82
8.1 Vesi- ja viemärlaitos	82
Vesihuollon tavoitteet vuodelle 2026	82
8.1.2 Vesihuollon eriytetty tuloslaskelma	83
8.2 Sotekiinteistöt	84
8.2.1 Sotekiinteistöjen tavoitteet vuodelle 2026	84
8.2.2 Sotekiinteistöjen eriytetty tuloslaskelma	85
9 Tytäryhtiöiden talousarviot vuodelle 2026	86
9.1 Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokrakodit	86
9.2 Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo	87
9.3 Lestijärven kunnan Yhteisökehitys Oy (LYK)	88

Kunnanjohtajan katsaus

Yleinen maailmantilanne sekä kotimaan taloustilanne ovat monin tavoin painaneet kuntakentän näkymiä matalalle jo muutaman vuoden ajan. Uuden valtuustokauden ensimmäistä talousarviota vuodelle 2026 on valmisteltu tilanteessa, jossa kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös ensi vuonna. Keväällä 2025 tehty kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia ja lisää kuntasektorin kustannuspaineita, jossa henkilöstömenojen suhteellinen osuus on suuri. Talousarviovuoteen 2026 liittyy lukuisia epävarmuustekijöitä, ja talousarviomuutoksia voi olla luvassa vuoden kuluessa.

Lestijärven kunnassa talouden tasapainottamista ja tarkkaa talouden seurantaa joudutaan jatkamaan edelleen ja vuosi 2026 tulee olemaan myös sopeutusvuosi. VM:n arviointimenettelyn tuloksena Lestijärven kunnan tulee kattaa syntyneet alijäämät konsernin osalta vuoden 2026 loppuun mennessä ja emokunnan osalta vuoden 2027 loppuun mennessä. Samaan aikaan kuntaa pitää kuitenkin myös kehittää, ja näiden kehityskohteiden valinnassa ja priorisoinnissa onnistuminen on olennaisen tärkeää, jotta niukat resurssit kohdentuisivat vaikuttavasti. Talouden tiukkuudesta johtuen meidän on yhdessä harkittava entistäkin tarkemmin mitä palveluita tuotamme, millä tavalla ja minkälaisella palvelutasolla palveluita järjestetään, voidaanko jostain luopua tai mitä palveluja voimme järjestää yhteistyössä naapurikuntien kanssa.

Kaikesta huolimatta suhtaudun luottavaisin mielin myös tuleviin vuosiin. Onnistuneella priorisoinnilla ja hallitusti otetuilla riskeillä kehitämme kuntaamme edelleen rohkeasti ja varmistamme asukasluvun säilymisen.

Lämmin kiitos kunnan luottamushenkilöille ja viranhaltijoille talousarvion valmisteluun osoittamastaan panostuksesta, asiantuntemuksesta ja erinomaisesta yhteistyöstä. Toivotan luottamushenkilöille sekä kaikille kunnan viranhaltijoille ja työntekijöille menestystä vuodelle 2026!

Päivi Rautio, kunnanjohtaja

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Kuntastrategia

Lestijärven kuntastrategia vuosille 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa 22.6.2022 § 32. Kuntastrategia perustuu arvioon kunnan nykytilanteesta sekä näkemykseen kunnan tulevaisuudesta ja toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Vuonna 2026 hyödynnetään vielä edellisen valtuustokauden kuntastrategiaa, koska uuden kuntastrategian työstäminen on kesken. Uusi kuntastrategia on tavoitteena hyväksyä valtuustossa kevään 2026 aikana, jolloin sen tavoitteita voidaan hyödyntää vuoden 2027 talousarviosta eteenpäin.

Lestijärven kunnan missio on, että Lestijärvi on tyytyväisten, hyvinvoivien ihmisten kunta. Kunnan visio vuoteen 2035 on, että Lestijärvi on vakavarainen, arjen luksusta tarjoava luonnonläheinen, pieni ja idyllinen kunta laadukkaine kuntalaisten palveluineen.

Strategiassa on määritelty neljä strategista tavoitetta vuosille 2022–2025, joissa kunnan tulee onnistua, jotta visio ja missio saavutetaan. Näitä tavoitteita ovat

- Kuntalaisten perustarpeisiin ja hyvinvointiin panostetaan
- Talous on saatu tasapainoon ja kuntatalous kestävälle tasolle
- Asukasluvun väheneminen on pysähtynyt
- Kunnan tunnettuus ja yhteisöllisyys on lisääntynyt

Strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi on määritelty kriittisiä menestystekijöitä, joissa kunnan tulee onnistua. Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen edellyttää, että kuntalaisille on tarjolla laadukkaat palvelut omassa kunnassa. Hyväkuntoisia asuntoja on riittävästi ja osa asunnoista on esteettömiä. Kuntalaisilla on hyvät mahdollisuudet hyvinvoinnin edistämiseen. Hyvinvointipalvelut ovat mielenkiintoa ja innostusta herättäviä.

Talouden tasapainon ja kestäväen kuntatalouden edellytys on, että kunnan velkaantuminen on hallittua ja kunnan talous on toteutunut taloussuunnitelman mukaisesti tai sitä paremmin ja vähintään osasta talouden sopeuttamissuunnitelman säästötoimenpiteistä on voitu luopua vuoteen 2025 mennessä. Kunnan taloudellista toimintaa on kehitetty nykypäivän vaatimuksia vastaavaksi.

Kunnan tärkein voimavara on henkilöstö. Henkilöstöllä on hyvät työn teon edellytykset, työilmapiiiri on avoin, luottavainen ja kannustava ja työhyvinvointi koetaan hyväksi. Kunnalla on toimiva organisaatiomalli ja tarvittavat ohjeistukset.

Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen edellyttää, että kunta tekee aktiivisesti työtä asukasluvun vähenemisen pysäyttämisen eteen. Kunnan perusasiat on saatu kuntoon. Kuntamarkkinointi perustuu kunnan markkinointisuunnitelmaan. Lestijärven veto- ja pitovoimatekijät on uudistettu. Kuntalaiskyselyitä toteutetaan suunnitelmallisesti ja kyselyistä saatavaa tietoa käytetään kunnan toiminnan kehittämiseen.

Turvallisen elinympäristön eteen on nähty vaivaa ja Lestijärvi koetaan edelleen turvallisena paikkana elää, asua ja yrittää. Kaavoitukseen on löydetty toimivia ratkaisuja niin omakotitalo- kuin vapaa-ajan asumiseen, sekä yritystoimintaa tukemaan. Hyvät tietoliikenneyhteydet tukevat kuntalaisten, mökkiläisten ja yrittäjien tarpeita.

Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseen pyritään kunnan brändäyksellä sekä laadukkaalla viestinnällä. Lestijärven kunnan brändi perustuu sekä aiempien että uusien tunnettuustekijöiden brändäämiseen. Lestijärvellä on käytössä markkinointisuunnitelma ja

viestintäsuunnitelma. Kuntaa tehdään tunnetuksi laadukkaan viestinnän kautta. Kunnan kohteet ovat hyvin esillä kuntalaisille ja matkailijoille ja matkailualan elinkeinoja edistetään.

Kuntastrategia ohjaa kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimista. Hallintokunnat ja kunnanhallitus laativat toimenpideohjelman vuosittain talousarvion ja -suunnitelman pohjaksi. Kuntastrategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Yli toimialojen yltävät kuntastrategian tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: 1. Palvelut	Palvelut parantuvat tai pysyvät vähintään samalla tasolla	Palveluiden pysyvyys, aukioloajat	1 uusi yrittäjä
	Kunta ajaa etuaan hyvinvointialuemuutoksessa siten, että Kotipirtin, terveyskeskuksen ja palo- ja pelastustoimen palvelut säilyvät kunnassa	Kotipirtin asukasmäärä, Terveyskeskuksen palvelutaso, Palo- ja pelastustoimen toiminta ja kalusto pysynyt kunnassa	Kotipirtin käyttöaste 100 % Terveyskeskuksessa lääkäri 2 pv/vk
2. Hyvinvoinnin ylläpitämiseen innostaminen	Kunnassa tuetaan terveellisiä elämäntapoja ja kunnassa on ehkäisevän päihdetyön suunnitelma		
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: 1. Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on talousarvion mukainen tai sitä parempi	Toimintatuotot/toimintakulut Vuosikate, €/asukas Vuosikate, % poistoista Talousarvion toteuma-% Kertynyt yli- /alijäämä	> 33 % > 0 > 0 ≤ 100 > 0
	Kriisikuntakriteerit eivät täyty	Konsernitaseen alijäämä Konsernin vuosikate Kunnan tuloveroprosentti Konsernin lainamäärä/asukas Konsernin suhteellinen velkaantuminen	< 500 €/asukas positiivinen = kuntien painotettu keskimääräinen tulovero-% < 50 % suurempi kuin kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä alle 50 %
2. Velkaantuminen on hallittua	Velkaa nostettu enintään ennakoitu määrä	Lainan nostot vs. talousarvion rahoitusosa Lainakanta, €/asukas Lainanhoitokate Omavaraisuusaste, %	≤ 100 % Lainakanta < 15 000 €/asukas Lainanhoitokate > 1 > 50 %
	Lyhytaikaisten ja pitkäaikaisten lainojen suhde on kestävä	Lyhytaikaiset lainat vs. pitkäaikaiset keskimääräinen korkotaso	< 30 %

Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: 1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Lestijärvellä on veto- ja pitovoimapaketti, jossa on uudelleen arvioitu ne toimet ja taloudelliset satsaukset, joilla kunta ylläpitää veto- ja pitovoimaa.	Valmiusaste	Valmis 31.12.2025
	Kahvitilaisuudet vuoden aikana kuntaan muuttaneille, kunnan toiminnan esittely ja kuntaan tervetulleeksi toivottaminen	osallistujamäärä	> 50 % kuntaan muuttaneista
	Kuntaan töihin valittaville tietoa kunnan tonteista ja asuntotarjonnasta	kontaktien määrä kunnassa asuvat työntekijät, % kaikista työntekijöistä	100 % töihin tulevista yli 50 %
2. Turvallisuus	Lestillä on turvallista elää	Läpikulkeva arvo, kuntalaiskysely	1/vuosi
	Säilytetään pienen kunnan positiivinen yhteisöllisyys	Läpikulkeva arvo, kuntalaiskysely	1/vuosi
	Huolehditaan psykologisesta turvallisuudesta		

1.2 Toimintaympäristön kuvaus

Lestijärven kunta on manner-Suomen pienin kunta. Lestijärven kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan maakuntaan ja rajoittuu pohjoisessa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja idässä Keski-Suomen maakuntaan. Lestijärven kokonaispinta-ala on 558,9 km². Kolmannes kunnan pinta-alasta on suota ja puolet koko kunnan maapinta-alasta on Metsähallituksen omistuksessa.

Lestijärven kunta on perustettu vuonna 1868 ja kunnassa sijaitsee Keski-Pohjanmaan maakuntajärvi, Lestijärvi.

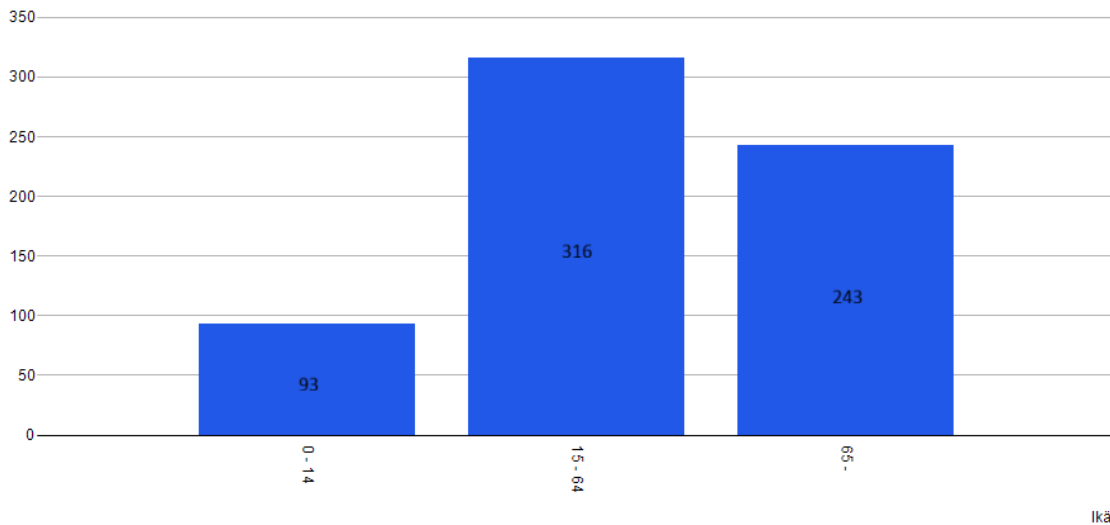
Lestijärvellä on runsaat sora- ja hiekkavarannot sekä pohjavesivarat. Lähialueella olevat energiahankkeet ja niihin liittyvä kaivostoiminta mahdollistavat toteutuessaan Lestijärven ja koko Kaustisen seutukunnan vahvan kasvun ja kehityksen. Lestijärvellä on rakentunut Manner-Suomen suurin maatuulivoimapuisto. Puisto käsittää 69 tuulivoimalaa, joiden yhteenlaskettu kokonaisteho on 455,4 megawattia. Valmistuttuaan tuulipuiston vuosittainen energiantuotanto on yli 1,3 terawattituntia, joka vastaa noin 280 000 kotitalouden vuosittaista sähkönkulutusta (5 000 KWh/ kotitalous) tai noin kahta prosenttia koko Suomen vuoden 2020 sähköntuotannosta.

1.2.1 Väestökehitys

Lestijärven kunnan asukasluku oli Tilastokeskuksen 31.10.2025 tilastoidun tiedon mukaan Lestijärven väkiluku oli 652 eli se on laskenut 1,1 % verrattuna vuoteen 2024. Väestöstä 52,8 % on miehiä ja 47,2 % naisia. Väkiluku on ollut laskeva aina vuodesta 1996. Lestijärven kunnan väestökehitys on viime vuosikymmeninä noudattanut monille pienille maaseutukunnille tyypillistä suuntaa. Keski-Pohjanmaan asukasluku oli 67 527 ja Kaustisen seutukunnan 13 926. Väkiluku on seutukunnassa laskenut vuoden takaisesta 1,2 %.

Kuntien saamiin valtionosuuksiin vaikuttaa keskeisesti asukkaiden ikärakenne. Suurimmat valtionosuudet maksetaan alle 15 vuotiaista ja yli 85 vuotiaista. Syntyvyyden aleneminen on osaltaan vauhdittanut väestön ikääntymistä, ja tällä hetkellä Lestijärvellä korostuu erityisesti yli 65-vuotiaiden suuri osuus suhteessa työikäiseen väestöön. Lokakuun lopun Tilastokeskuksen

ennakkotietojen mukaan Lestijärvellä oli 0–14-vuotiaita 14,3 %, 15–64-vuotiaita 48,5 % ja yli 65-vuotiaita 37,3 % väestöstä.

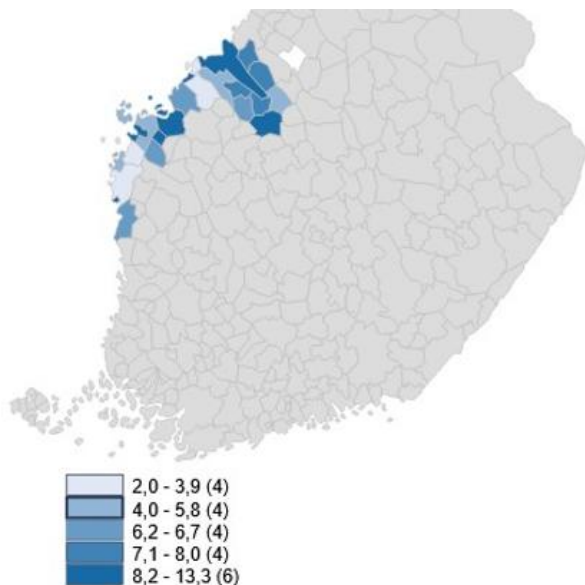

Kuva 1 Väestörakenteen ennakkotiedot Lestijärvi (Tilastokeskus 10/2025)

1.2.2 Työllisyystilanne

Pohjanmaan ELY-keskusalueella oli lokakuun 2025 lopussa yhteensä 8 491 työtöntä työnhakijaa. Se on 635 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömiä oli lokakuussa kuitenkin 16 vähemmän kuin syyskuussa. Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on Manner-Suomen alhaisin (7,4 %). Syyskuuhun verrattuna työttömyysaste pysyi samana Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella ja kasvoi koko maassa 0,2 prosenttiyksikköä. Lokakuun aikana avoinna oli yhteensä 1 281 työpaikkaa, mikä oli 616 paikkaa (-32,5 %) vähemmän kuin vuosi sitten.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto

Kuva 2 Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain Pohjanmaan ELY-keskusalueella

Lestijärvellä työttömien työnhakijoiden osuus kaikesta työvoimasta oli 2025 vuoden lokakuun lopussa 5,8 %. Työttömien työnhakijoiden määrä oli noussut edellisvuoden lokakuuhun verrattaessa 15 % eli 2 henkilöllä.

	Lokakuu 2025	Syyskuu 2025	Lokakuu 2024	Muutos 10/2024 ja 10/2023	%	Työttömistä työnhakijoista lomautetut	Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta
Lestijärvi	15	15	13	2	15	-	5,8 %

Kuva 3 Lestijärven työllisyystilanne 31.10.2025

1.2.3 Asuntotilanne

Kunnalla on hallinnoitavana neljä omaa rivitalokiinteistöä, joissa on yhteensä 38 asuntoa. Talousarviokaudelle ei ole suunnitteilla asuntojen uudisrakentamista.

Asuntojen vuokrausaste 11/2025 on seuraava:

	Vuokrausaste	Taloudellinen käyttöaste
kaikki kunnan asunnot	87 %	84 %

1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne vuonna 2026

Suomen talous on toipumassa hitaasta taantumasta, mutta merkkejä nopeammastakin kasvusta on nähtävissä. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa, mikä tukee kulutusta sekä kotimaassa että vientimarkkinoilla. Kotitalouksien kulutus on kuitenkin toistaiseksi kasvanut hitaasti, sillä epävarmuus on lisännyt säästämistä kuluttamisen sijaan. Investointien odotetaan kasvavan ennustejaksolla erityisesti energiasiirtymään, teknologiaan ja puolustukseen liittyvien hankkeiden myötä. Suomen talous kasvoi viime vuonna 0,4 prosenttia, ja bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025, 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia vuonna 2027.

Maailmantalouden epävarmuus ja Yhdysvaltojen asettamat tullit hidastavat vientiä ja investointeja, mutta Euroopan kasvavat puolustus- ja infrastruktuuri-investoinnit tukevat kysyntää. Tuonnin kasvu on odotettavissa vientiä nopeammaksi, sillä suuri osa investoinneista sisältää tuontipanoja.

Kotitalouksien ostovoima paranee inflaation hidastumisen ja palkankorotusten ansiosta. Kuluttajahintaindeksin mukaan hintojen nousu pysyy maltillisena, ja kotitalouksien keskimääräiset reaalitytulot kasvavat ensi vuonna työllisyyden parantuessa ja veronalennusten myötä. Kulutuksen ennustetaan kasvavan tulevana vuosina tuloja nopeammin, mikä laskee säästämisastetta kohti pitkän aikavälin keskiarvoa.

Investoinnit kasvavat merkittävästi, erityisesti energiaan, teknologiaan ja puolustukseen kohdistuvien hankkeiden myötä. Asuntorakentaminen elpyy hitaasti, mutta muualla investoinnit tukevat talouskasvua. Työllisyystilanteen odotetaan paranevan vuodesta 2026 alkaen: työttömyys laskee 9,4 prosentista vuonna 2025 noin 9,0 prosenttiin vuonna 2026, ja työllisyysaste (20–64-vuotiaat) nousee 77,3 prosenttiin vuonna 2027.

Julkisen talouden alijäämä oli vuonna 2024 noin 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ja alkaa supistua sopeutustoimien ja talouskasvun myötä. Ennusteen mukaan alijäämä pienenee 3,6 prosenttiin vuonna 2026 ja 3,1 prosenttiin vuonna 2029. Julkisyhteisöjen velkasuhde nousee lähes 87 prosenttiin vuonna 2025, mutta sen odotetaan vakiintuvan vuonna 2027 ja kääntyvän maltilliseen kasvuun. Kestävyysvaje, eli rakenteellinen menojen ja tulojen epätasapaino, arvioidaan olevan noin 2 prosenttia BKT:hen suhteutettuna vuoden 2029 tasossa.

Keskeisiä riskejä ennusteessa ovat geopoliittinen epävarmuus, kauppapolitiikka ja puolustusmenojen mahdollinen kasvu. Positiivisia tekijöitä ovat Euroopan maiden investoinnit, työvoiman tarjonnan kasvu sekä ennakoitua suuremmat kotimaiset investoinnit. Ennusteen mukaan Suomen talouskasvu perustuu taantumasta toipumiseen, investointien ja kotimaisen kysynnän kasvuun sekä työllisyyden parantumiseen.

1.2.5 Kuntatalous vuonna 2026

Kuntahallinnon alijäämä syvenee viime vuodesta 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen johtuen kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä heikosta verotulokehityksestä. Kulutusmenoja kiihdyttävät erityisesti palkkaratkaisuista johtuvat henkilöstömenot sekä kuntien laajentuneet tehtävät. Alijäämä supistuu ennustejakson lopulla hieman, mutta kuntien tulot eivät riitä kattamaan kasvavia menopaineita.

Kuntahallinnon rahoitusasema oli viime vuonna noin 900 miljoonaa alijäämäinen, pienentyen hieman edellisvuodesta. Valtionosuudet vähenivät muun muassa sote-siirtolaskelman tarkistuksen ja indeksisäästöjen vuoksi, mutta erityisesti verotulojen vahva kehitys ja kulutusmenojen kasvun hidastuminen tukivat samanaikaisesti kuntien taloutta. Kuntahallinnon rahoitusjäämä suhteessa BKT:hen heikkenee kuitenkin -0,6 prosenttiin vuonna 2025.

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5–0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa merkittävästi kulutusmenojen kasvu sekä valtionapuihin tehtävät leikkaukset. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkkaratkaisut nostavat työvoimakustannuksia 2,8 % vuonna 2025, 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

Hintojen kasvun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa vuonna 2025, sillä alkuvuodesta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus siirsi kuntien vastuulle työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisen ja laajensi kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat työllisyyskehitykseen. Kuntien työttömyysetuuksien rahoitusmenoja on nostettu ennusteessa vuoden alkupuoliskon kertymien perusteella.

TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Ennustejaksolla palvelutarpeen laskua on kuitenkin hieman loivennettu, sillä palveluiden järjestämisen kustannukset eivät alene samassa suhteessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste sekä erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina.

Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkyvät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Vuonna 2025 kuntien kokonaisverotulot kasvavat vain 0,7 prosenttia erityisesti kunnallisveron heikon kehityksen ja yhteisöverotuottojen supistumisen takia. Kokonaisverotulojen kasvu kuitenkin kiihtyy 5,8 prosenttiin vuonna 2026 ja on keskimäärin 3,8 prosenttia vuosina 2027–2029.

Tulonsiirrot valtiolta kunnille kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Valtionosuuksien kasvu jää kuitenkin siirtyneiden

tehtävien kustannusten kasvua pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti leikkauksia. Vuonna 2026 valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle laskevat ennen kaikkea hallituksen peruspalveluiden valtionosuuksiin kohdentamien vähennysten vuoksi. Kun valtionosuuksiin jo aiemmin kohdennetut määräaikaisten leikkaukset päättyvät vuoden 2027 jälkeen, nousevat valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle. Verorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan kuntahallinnon tulojen ja menojen välistä epätasapainoa, vaikka kuntahallinnon alijäämän arvioidaan supistuvan ennustejakson lopulla 0,4 prosenttiin.

Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntahallinnon alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Ennusteeseen sisältyy riskejä molempiin suuntiin. Kehitysarviossa on oletettu, että sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvotteluiden tulokset heikentävät kuntien vuokratuloja 150 milj. eurolla vuodesta 2026 alkaen.

Arvioita suuremmat sote-kiinteistöjen vuokranmenetykset voivat vaikuttaa kuntahallinnon kulutusmenojen hintakehitykseen ja heikentää kuntien tilannetta. Lisäksi ennusteeseen on sisällytetty kuntien ja kuntayhtymien omia pysyviä sopeutustoimia 150 milj. euroa vuodelle 2025. Kuntien omat sopeutustoimet voivat kuitenkin vahvistaa rahoitusasemaa ennustettua enemmän, mikäli palveluverkkoa tai henkilöstömenoja onnistutaan sopeuttamaan oletettua enemmän. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

1.2.6 Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitysnäkymät

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestys perustuu kestävän kasvun, hyvän työllisyyden, hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden edellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen.

Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitystyötä ohjaavat vuoden 2026 alussa voimaan tulevat maakuntastrategia 2050 ja maakuntaohjelma 2026–2029. Niiden tavoitteena on vahvistaa maakunnan hyvinvointia, tuottavuutta ja talouskasvua sekä turvata alueen elinvoimaisuuden pitkän aikavälin edellytykset. Strategia ja ohjelma korostavat yhteistyön merkitystä maakunnan sisällä ja naapurialueiden kanssa, ja niiden toimeenpano käynnistyy vuoden 2026 aikana.

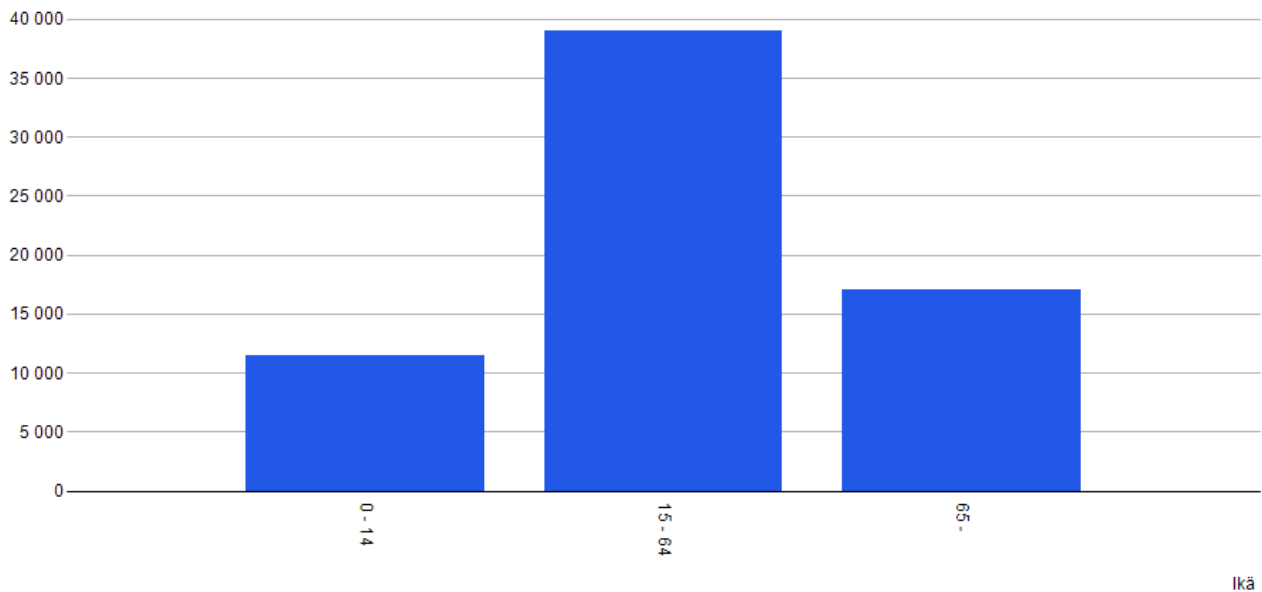
Maakuntastrategiassa ja maakuntaohjelmassa visiona ja päätavoitteena on Hyvinvoinnin, tuottavuuden ja kasvun maakunta. Maakunnallisia kehittämistoimenpiteitä toteutetaan kolmen kehittämisteeman kautta: Hyvinvoiva asukas ja yhteisö, kestävä elinympäristö ja monipuoliset elinkeinot. Poikkileikkaavina kehittämisteemoina ovat saavutettavuus, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta, kansainvälisyys sekä uutena teemana kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus.

Maakunnan elinvoimaa vahvistavat uudistumiskykyinen yrityskehitys, kokonaistaloudellisesti merkittävä teollisuus sekä kansainvälisesti kilpailukykyinen osaaminen, joiden keskeisenä veturina toimii Kokkola suurteollisuusalueineen. Energiansiirtymä, laajat investointihankkeet ja kasvava puhtaan siirtymän projektikokonaisuus luovat maakuntaan uusia kasvu- ja työllisyysmahdollisuuksia, jotka heijastuvat myönteisesti koko alueelle. Samalla maakunnan maatalous ja pienet sekä keskisuuret yritykset muodostavat edelleen tärkeän perustan talouden ja palveluiden vakaudelle.

Keski-Pohjanmaan kilpailukyky ja väestökehitys ovat riippuvaisia maakunnan vetovoimasta ja pitovoimasta. Työvoiman riittävyys turvaaminen, koulutuspolkujen kehittäminen ja toimivien palvelujen saatavuus ovat keskeisiä edellytyksiä muuttovoiton ja työmarkkinoiden tasapainon vahvistumiselle. Maakunnan vahva yhteisöllisyys, identiteetti ja kulttuuriperinne tukevat alueen

hyvinvointia, ja yhteistyöllä pyritään varmistamaan, että investointien ja energiahankkeiden tuottamat mahdollisuudet realisoituvat koko maakunnan hyödyksi.

Väestörakenteen ennakkotiedot Keski-Pohjanmaalla

Kuva 4 Väestörakenteen ennakkotiedot Keski-Pohjanmaa (Tilastokeskus 10/2025)

Keski-Pohjanmaan asukasluku oli tilastokeskuksen ennakkotiedon (10/2025) mukaan 67 527. Yli 65-vuotiaiden osuus tästä oli 25,2 % ja alle 14-vuotiaiden 17 %. Maakunnan väestön ikääntyminen kasvattaa maakunnan pitkäaikaishoiva- ja terveydenhoitomenoja.

1.2.7 Lestijärven talous vuonna 2026

Toimintatuottojen arvioidaan olevan vuonna 2026 yhteensä noin 3,13 miljoonaa euroa. Tuottojen taso laskee sekä vuoden 2024 toteumasta (3,38 milj. euroa) että vuoden 2025 talousarviosta (3,32 milj. euroa).

Toimintakulujen arvioidaan vuonna 2026 olevan noin 6,25 miljoonaa euroa, mikä on hieman vuoden 2025 talousarviota alempi. Vuoden 2024 toteumaan verrattuna kulut ovat korkeammalla tasolla. Talousarviovuodelle 2026 on huomioitu toimialakohtaisesti 2–3 prosentin kustannusnousu sekä palkkakustannuksiin noin neljän prosentin nousu, mikä näkyy kokonaiskulujen tasossa.

Toimintakate heikkenee suunnitteluvuodelle 2026 ja on arviolta -3,12 miljoonaa euroa, mikä on hieman heikompi kuin vuoden 2025 talousarviossa (-2,97 milj. euroa). Heikentyminen johtuu ennen kaikkea toimintatuottojen laskusta, joka ei kehity samassa suhteessa toimintakulujen kanssa. Vuosikate vahvistuu kuitenkin merkittävästi ja nousee vuonna 2026 arviolta 2,13 miljoonaan euroon, mikä johtuu erityisesti tuulivoimapaiston tuottamasta kiinteistöverokertymästä.

Suunnittelukaudella 2027–2029 toimintakate heikkenee vähitellen, sillä toimintatuotot eivät kasva yhtä nopeasti kuin toimintakulut. Vuosikate puolestaan alkaa laskea vuodesta 2027 alkaen, mikä johtuu tuulivoimaloiden kiinteistöveron arviolta noin kahden prosentin vuotuisesta laskusta.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintakate	-2 554 316	-2 970 280	-3 121 969	-3 173 940	-3 207 680	-3 260 444	-3 302 777
Vuosikate	793 065	703 868	2 126 996	2 107 211	2 167 740	2 086 555	1 978 011

Kuva 5 Toimintakatteen ja vuosikatteen kehitys

Kunnan lainakanta on laskussa. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä lainakanta oli 10 203 432,26 euroa. Lainakanta suunnittelukauden lopussa 2030 lopulla on n. 7 189 514 euroa eli nykyisellä asukasmäärällä (10/2025 asukasluku 652) laskettuna 11 026 €/asukas.

1.2.8 Ympäristöasiat

Lestijärven kunnan läpi kulkee merkittävät pohjavesivarannot, jotka tulee ottaa huomioon kaikessa toiminnassa. Pohjavesien suojeleminen aiheuttaa kunnan asukkaille ja yrityksillä merkittäviä rajoitteita ja lisäkustannuksia.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto asetti ELYn vaatimana Lestijärven kunnalle hallintopakon koulukeskuksen energiakaivojen luvittamiseksi. Vaasan hallinto-oikeus ei ole myöntänyt Lestijärven kunnalle valituslupaa koulukeskuksen energiakaivojen luvittamiseksi koskevassa hallintopakkoasiassa. Lestijärven kunta hakee lämpökaivoille ympäristölupia vuoden 2026 aikana.

Lestijärven kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 29.10.2024 § 151 hakea Lestijärven parantamissuunnitelmaan liittyvään Teerinevan alueen parantamistoimenpiteiden suunnittelutyöhön JTF-rahoitusta Keski-Pohjanmaan maakunnan JTF-rahoituksesta. Vuonna 2025 hakemus hylättiin sen ohjaututtua väärään osoitteeseen.

8.10.2025 Keski-Suomen ELY-keskus on antanut myönteisen hankepäätöksen ja hanke kulkee nimellä Lestijärven ja valuma-alueiden ekologinen kunnostussuunnitelma -selvityshanke. Talousarvioon on varattu vuodelle 2026 8539 euron nettomääräinen määräraha hanketta varten.

1.3 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalaissa (410/2015) on säännökset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa ja kuntakonsernissa. Hyvän hallintotavan mukaista päätöksentekoa ohjaavat lainsäädäntö ja hallintosäädö. Hyvin toimiva hallinto- ja johtamistapa edellyttää, että siihen on sisällytetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt. Nämä yhdessä tuottavat kohtuullisen varmuuden tuloksellisesta ja tavoitteiden sekä lain- ja hyvän hallintotavan mukaisesta toiminnasta.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla johto pyrkii varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kaikkia kuntakonsernin toimintoja ohjaavia periaatteita.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 11.12.2024.

Keskeisenä tavoitteena sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle vuodelle 2026 on riskimatriisin käyttöönotto ja täydentäminen toimialakohtaisesti sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta raportointi kunnanhallitukselle osavuositarkastuksen yhteydessä.

1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Lestijärven kuntakonserni muodostuu kolmesta tytäryhtiöstä, kolmesta kuntayhtymästä ja kahdesta osakkuusyhteisöstä.

Tytäryhteisö	Omistusosuus, %
LYK Oy	100
Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokratodit	100
Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo	73,30
Kuntayhtymät	
Korpelan Voima	3,18
K-P:n koulutuskuntayhtymä	0,80
K-P:n liitto	1,02
Osakkuusyhteisöt	
Kinnulan Keskuspuhdistamo Oy	40
Kase Kehitys Oy	20

Taulukko 1 Konsernin rakenne ja omistusosuudet

Kunnan talousarvion laadintahetkellä (11/2025) ei ole käytettävissä tytäryhtiöiden, kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen talousarvioita vuodelle 2026. Tytäryhtiöiden osalta on käytettävissä hoitokatelaskelmat, jotka on esitetty tämän asiakirjan lopussa.

1.5 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet

Lestijärven kunnan taseeseen on syntynyt ensimmäisen kerran alijäämää vuodelta 2021. Kuntalain 110 § mukaan kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen seurauksena Lestijärven kunnassa käynnistettiin valtiovarainministeriön toimesta kuntalain 118 §:n mukainen arviointimenettely. Arviointimenettelyssä käsiteltiin Lestijärven kunnan heikon taloudellisen tilanteen syitä sekä talouden kehitysarviota tuleville vuosille. Arviointiryhmän työn tuloksena valmistui ehdotus, joka on arviointiryhmän sekä Lestijärven kunnanvaltuuston hyväksymä (20.2.2025, § 5). Hyväksytyn ehdotuksen mukaisesti konsernin taseen alijäämät tulee olla katettuna vuoden 2026 loppuun mennessä ja emokunnan taseen alijäämät vuoden 2027 loppuun mennessä.

Osana ehdotusta arviointiryhmä laatinut talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joista vuonna 2024 toteutettiin Syrin koulun myynti, henkilöstön kahden viikon lomautukset sekä puun myyntejä. Vuonna 2025 on päätetty tilojen käyttömaksujen (yhdistysten tilat) korotuksista 1.1.2026 alkaen, vesi- ja jätevesitaksoiden korotuksista 1.1.2026 alkaen sekä on toteutettu puun myyntejä. Yhtenä toimenpiteenä ehdotuksessa oli sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen, jonka vaikutus tilikauden tulokseen olisi ollut negatiivinen. Valtuusto päätti (30.10.2025 § 50), että kunta ei yhtiöitä sote-kiinteistöjä markkinoiden puuttumisen vuoksi.

Vuodelle 2026 ehdotuksen mukaisia toimenpiteitä ovat asuntojen vuokrientarkistaminen, toimitilojen vuokrien tarkistaminen sekä kunnan vuokra-asuntojen yhtiöittäminen kunnan tytäryhtiöön. Suurimpana tekijänä koko Lestijärven kunnan talouteen vaikuttaa kuitenkin syksyllä 2025 valmistunut tuulivoimapuisto.

Alijäämien kattamisen tilannetta tulee seurata tarkasti ja tehdä tilannearvio välittömästi vuoden 2025 konsernitilinpäätöksen valmistuttua, jotta vuonna 2026 voidaan tehdä korjaavia toimenpiteitä konsernitilinpäätöksen niin edellyttäessä.

1.6 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset

Talousarviorakenteessa noudatetaan kuntaliiton talousarviosuositusta. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskelmaosan, investointien ja rahoituksen näkökulmista. Lestijärven kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu valtuuston päätöksen (29.12.2021 § 92) mukaisesti viisivuotiskaudeksi 2026–2030.

Käyttötalousosassa asetetaan palveluille tavoitteet ja budjetoidaan niiden toteuttamisessa tarvittavat määrärahat. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden hankinta, sekä rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttötalouden menoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö. Talousarvio on valtuustoon nähden sitova hallintokuntatasolla nettomääräisenä sekä käyttötalousosan että investointien osalta.

Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus ovat vastuussa yleisestä taloudenhoidosta ja strategisista päätöksistä.

Kunnanjohtaja vastaa talousarvion toteutuksen valvonnasta ja varmistaa, että kunnassa toimitaan hyväksytyn talousarvion mukaisesti ja taloudelliset resurssit käytetään tarkoituksenmukaisesti.

Toimialajohtajat laativat oman toimialansa talousarvionsa ja huolehtivat siitä, että toimialan toiminta toteutuu budjetin mukaisesti.

2. Kunnan hallinto

2.1 Valtuusto

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, jossa on 13 valtuutettua. Vuoden 2026 talousarviossa valtuuston on ajateltu kokoontuvan viisi kertaa ja pitävän kaksi valtuustoseminaaria.

2.2 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakuntaan kuuluu 5 jäsentä. Kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Talousarvio ja -suunnittelukausille osuu neljät vaalit. Vuonna 2027 eduskuntavaalit, vuonna 2029 alue- ja kuntavaalit sekä europarlamenttivaalit ja vuonna 2030 presidentinvaali.

2.3 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakuntaan kuuluu neljä jäsentä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ja valvoa kunnan toimintaa ja sen lainmukaisuutta. Vuoden 2026 talousarviossa tarkastuslautakunnan kokouksien määräksi on arvioitu 8.

Tilintarkastuspalvelut Lestijärven kunta ostaa BDO:lta. Sopimus koskee vuosien 2024–2027 tilintarkastusta. Option käytöstä tilikausille 2028–2029 on päätettävä 31.12.2026 mennessä.

2.4 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksessa on 7 jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä.

Vuoden 2026 talousarviossa kunnanhallituksen kokouksien määräksi on arvioitu 11. Kunnanhallitus kokoontuu kerran kuukaudessa pl. heinäkuu.

2.5 Lautakunnat

Lestijärven kunnassa toimii sivistys- ja hyvinvointilautakunta ja tekninen lautakunta sekä maaseutulautakunta ja seutuvaltuusto. Lautakunnissa on 7 jäsentä ja seutuvaltuustossa 15 jäsentä

Talousarviossa näiden lautakuntien kustannukset kirjataan ko. toimialan kustannuksiin.

2.6 Vaikuttamistoimielimet

Kunnassa on vaikuttamistoimieliminä nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvosto, jotka eivät ole kunnan viranomaisia. Vaikuttamistoimielimet voivat osallistua päätöksentekoon aloitteilla ja lausunnoilla ja niiden edustajille voidaan antaa puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanhallituksen ja lautakuntien kokouksissa. Nuorisovaltuustossa on seitsemän (7) jäsentä, vanhus- ja vammaisneuvostossa viisi (5) jäsentä. Vaikuttamistoimielimien toimintamenot on sisällytetty käyttötalouden talousarviossa yleishallintoon.

2.7 Jaokset ja toimikunnat

Vuonna 2026 kunnassa ei ole jaoksia. Vuodelle 2026 on määrärahat varattu kulttuuritoimikunnalle. Jaoksien ja toimikuntien toimintamenot sisältyvät talousarviossa yleishallinnon toimintakuluihin.

3 Kunnan organisaatorakenne ja henkilöstöpolitiikka

3.1 Muutokset kunnan organisaatorakenteessa vuodelle 2026

Vuodelle 2026 ei ole suunnitelmassa organisaatorakenteen muutoksia.

Vuoden 2024 aikana kunnassa käynnistettiin organisaatiomuutos, jonka tavoitteena on ollut tarkastella laajemmin virkojen ja toimenkuvien rakenteita sekä tulevaisuuden tarpeita, ja analysoida, johtaisivatko mahdolliset muutokset parempaan tehtävien hallintaan ja tuloksellisuuteen.

Organisaatiomuutoksen toimenpiteitä on käsitelty yhteistoiminnassa 25.11.2024-9.12.2024. Organisaatiomuutoksen seurauksena kunnasta on irtisanottu rakennustarkastaja ja ympäristösihteerin virkaa ei täytetä. Vuoden 2026 osalta rakennusvalvonnan ja ympäristösihteerin palvelut ostetaan ostopalveluna tai virat täytetään osa-aikaisesti.

Talous- ja hallintosihteerin virka perustettiin 60 % työajalla 1.6.2025 alkaen ja tarkoituksena oli nostaa työaika 100 prosenttiin 1.1.2026 alkaen. Valtuuston päätöksellä virka muutettiin kokoaikaiseksi 1.8.2025 alkaen.

3.2 Henkilöstöpolitiikka

Lestijärven kunnan palveluksessa työskentelee 11/2025 62 henkilöä, joista seutukunnan palveluksessa on 20 ja maaseututoimen palveluksessa 5 henkilöä. Kunnan oman henkilöstön määrä on 37.

Vuoden 2025 keväällä kunnassa täytettiin teknisen johtajan, hallintojohtajan sekä sivistys- ja hyvinvointijohtajan virka.

Talousarviossa ja suunnitelmassa henkilöstömenojen laskennassa on käytetty todellisia 12 kuukauden palkkoja, joihin on laskettu vuositasolla tiedossa olevat tai arvioon perustuvat korotukset. Lomarahat on laskettu täysimääräisinä mukaan vuosipalkkaan.

Sivukulut on laskettu siten, että KVTEL-maksu on 17,1 %, sotu -maksu 1,89 %, työttömyysvakuutusmaksu 0,6 %, tapaturmavakuutusmaksu 1,176 % ja muut 0,057 %. Tasausmaksun jaottelussa on käytetty 57 728,04 euron määrää, joka on jaettu kustannuspaikoille vakituisen henkilömäärän mukaisesti.

Lestijärven kunnassa on 2023 vuonna käydyn yhteistoimintamenettelyn seurauksena päätetty koko henkilöstöä koskevista lomautuksista vuosille 2025 ja 2026. Lomautusten perusteena on ollut tuotannolliset ja taloudelliset syyt. Kunnanhallitus totesi kokouksessaan 22.1.2025 §5, että vuosille 2025 ja 2026 kaavailut lomautusten perusteet eivät ole enää ajankohtaisia ja peruu lomautukset näiltä vuosilta.

4 Käyttötalousosan talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2030

Käyttötalousosa on budjettirahoitteinen. Kunnanhallituksen 3.9.2025 antama käyttötalousosan nettoperusteinen raami oli ilman seutukuntaa ja maaseututoimea -3 153 330,67 euroa. Raami alittuu vuonna 2026 31 361,82 eurolla.

Käyttötalousosan toimintakate vuonna 2026 on 3 121 969 euroa alijäämäinen (sis. Poistot). Myös suunnittelukaudet jäävät käyttötalouden osalta alijäämäisiksi, mikä on kuntataloudessa luonnollista. Myös suunnitteluvuosien käyttötalousosat ovat alijäämäisiä.

Käyttötalousosa muodostuu yleishallinnon, sivistystoimen, teknisen toimen, elinkeinopalveluiden, liiketoiminnan ja Kaustisen seutukunnan sekä maaseutuyksikkö Kasekan tuloarvioista ja määrärahoista.

Käyttötalousosa on nettomääräisesti sitova.

10 Yleishallinto

Yleishallinnon toimialan tehtäviin kuuluu vaalien järjestäminen, kunnan yleisen hallinnon koordinointi ja järjestäminen, keskushallinnon palvelut, vaikuttamistoimielimien, jaoksien, toimikuntien ja työryhmien toiminnan koordinointi sekä viestintä ja markkinointi, työllisyyspalvelut ja varautuminen ja valmius.

Kunnanjohtaja johtaa, kehittää ja valvoo kunnan hallintoa, taloutta ja turvallisuuskäytänteitä. Kunnanjohtaja edustaa kuntaa sekä käyttää kunnan puhevaltaa kuntalain mukaisesti.

Hallintojohtaja johtaa yleishallinnon toimialaa ja kehittää sen toimintaa. Hallintojohtaja toimii kunnassa henkilöstöpäällikkönä ja päättää talous- ja henkilöstöhallinnon yleisten ohjeiden antamisesta. Hallintojohtaja kuuluu kunnan edustajana seudulliseen digistrategiatimiin.

Yleishallinnon kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on talousarvion mukainen tai sitä parempi	Toimintamenot vs. talousarvion aikaan sidottu toteuma Tilinpäättöksen vuosikate Tilinpäättöksen tilikauden tulos	≤ talousarvio parempi kuin ta parempi kuin ta
	Vähintään osasta talouden sopeuttamissuunnitelman säästötoimenpiteistä on voitu luopua	Tarvittavien sopeutustoimien määrä	50 %
	Talouuskatsaukset säännöllisesti kunnanhallitukselle tiedoksi.	Talouuskatsauksien määrä	4

	Kunnan taloudellinen toiminta on laadukasta	Viivästyskorkojen osuus rahoitusmenoista, myyntisaamisten määrä	alle 1 % pienempi kuin edellisvuonna
	Kunnan taksat vastaavat alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti Suhde alueen hintatasoon	väh. indeksikorotus yli 90 % alueen hintatasosta
	Kunta seuraa yhtiöomistustensa toiminnan kehittymistä ja asemaa osana kuntakonsernia ja tekee aktiivisesti omistajapoliittisia ratkaisuja. Omistajapoliittiset ratkaisut (esim. investoinnit) tehdään ennakoiden ja kunnan etu turvaten.	omistajaohjauskokous/yhtiö/v	väh. 2
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Hyvinvoiva henkilöstö	Kunnan koko henkilöstöllä on ajantasaiset tehtävänkuvat	valmiusaste	100 %
	Kuntaorganisaation hierarkia on selkeä työmäärä jakautuu tasaisesti	Työajanseuranta	Ylityötunteja/kk
	Kunnassa on henkilöstöohje käytäntöjen yhtenäistämiseksi	Valmiusaste	Valmis 2025
	Kunnassa on kehityskeskusteluohje ja kehityskeskustelukulttuuri on juurrutettu osaksi vuosittaista toimintaa	Valmiusaste Käydyt kehityskeskustelut/vuosi	Ohjeen laadinta aloitettu 2025 1/työntekijä
	Kunnassa on rekrytointiohje laadukkaan rekrytointitoiminnan ja perehdyttämisen tueksi Työhöntulokysely 2 kk työhön tulon jälkeen yli 6 kk:n työsuhteissa	Valmiusaste, Työhöntulokyselyjen määrä/työhön tulleet	Ohjeen laadinta aloitettu 2025 100 %
	Toimiva työterveyshuolto	käyttöaste, kustannus/työntekijä	> 50 % > 730 €/hlö
	Työtyytyväisyyttä seurataan	Työhyvinvointikysely vuosittain	1/vuosi
	Kunnassa on "Code of conduct", lanseerattu esimies- ja alaistaidot	Valmiusaste	Valmiusaste
	Motivoivan palkkausjärjestelmän kehittäminen	valmiusaste	Valmis 2026 vuoden alussa
	Kunnassa on aloitettu työhyvinvointitoiminta	toimintapäivien toteuma	2 pv/vuosi

	Tuetaan etä- ja hybridityötä	Etätyöpäivien määrä/etätyössä ollut työntekijä/kk	< 5
	Etätyön toimintamallin laadinta	Valmisaste	Aloitetaan vuonna 2025
	Työntekovälineet ja -järjestelmät ovat nykyaikaiset	laitehankinnat, €/työntekijä	500 €/vuosi
		Järjestelmän/käytettävän ohjelmiston ikä, v	< 5 vuotta
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: Digitalisaation hyödyntäminen	Henkilökunnalle on koulutusta digitalisaation hyödyntämisestä	koulutuspäivien määrä/vuosi/työntekijä	1
	Sähköisten asiointikanavien kehittäminen	Asiointikanavien määrä,	> 2
Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen: Onnistutaan kunnan brändäyksessä	Kuntaan on laadittu markkinointisuunnitelma	Valmiusaste	Valmis 31.12. 2026
	Kunnan kohteet ovat hyvin esillä kuntalaisille ja matkailijoille.	Kohteiden määrä nettisivuilla	pysynyt nykyisellä tasolla
	Lestijärvi-esite valmistetaan 2025–2026	Valmiusaste	Valmis 1.1.2027
Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen: Viestintä on laadukasta	Kunnan viestinnän hyvä taso säilytetään ja kunnan tiedottaminen on ammattitaitoista. Kotisivujen ylläpitämiseen ja viestintään on käytettävissä henkilöstöresurssi.	Viestinnässä selkeät vastualueet	Vastuut määritelty
		Viestintäkanavien määrä	Kanavien määrä pysyy samana
		Henkilöstöresurssi	väh. 0,5 htv
	Kunnassa on päivitetty viestintäsuunnitelma	Valmiusaste	Valmis 31.12.2025

Kuva 6 Yleishallinnon tavoitteet vuosille 2023–2026

Yleishallinnon toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	41 073	81 555	46 990	46 116	50 709	50 209
Toimintamenot	693 959	763 174	749 125	751 589	780 379	793 713
Toimintakate (netto)	-652 886	-681 619	-640 132	- 705 423	- 729 670	-743 504

Kunnanhallituksen antama nettoperusteinen raami yleishallinnolle vuodelle 2026 oli - 687 883 euroa. Raami alittuu 6 264 eurolla.

110 Vaalit

Vuonna 2026 ei ole järjestettäviä vaaleja. Vuonna 2027 on eduskuntavaalit, vuonna 2029 alue- ja kuntavaalit sekä europarlamenttivaalit ja vuonna 2030 presidentinvaali.

Vaalien tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	500	0,00	2 400	0,00	2 900	2 400
Toimintamenot	5 547	0,00	7 996	0,00	8 758	5 855
Toimintakate (netto)	- 5 047	0,00	- 5 596	0,00	- 5 858	- 3 455

120 Kunnan yleinen hallinto

Kunnan yleinen hallinto käsittää valtuuston, tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen toiminnot.

Valtuuston kokoontuu vuosittain 5 kertaa. Lisäksi valtuustolle on suunniteltu vuosille 2025–2028 vuositasolla kaksi (2) ja vuodelle 2029 kolme (3) valtuustoseminaaria.

Tarkastuslautakunta kokoontuu 8 kertaa vuodessa ja kunnanhallitus 11 kertaa vuodessa.

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja ja kunnanjohtajan palkkakustannukset ja muut kulut on huomioitu kunnanhallituksen kustannuspaikalla.

Kunnan yleisen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	157 727	164 989	170 390	176 960	182 801	189 095
Toimintakate (netto)	-157 727	-164 989	-170 390	-176 960	-182 801	-189 095

130 Keskushallinto

Keskushallinnon tulosalueeseen kuuluu yleishallinto, taloushallinto, työhyvinvointi ja verotuskustannukset.

Keskushallinnon palkkakustannuksissa on huomioitu hallintojohtajan palkkakustannukset sekä talous- ja hallintosihteerin palkkakustannuksista 2/3.

Taloushallinto ulkoistettiin kokonaisuudessaan 1.1.2024 alkaen Kuntien Hetapalveluille. Vuoden 2025 aikana Lestijärven kunnalle tehtiin käyttöönotto uuteen taloushallintojärjestelmään ml. reskontrat ja laskutus. Talous- ja henkilöstöhallinnon kustannuksiin on varattu 2026 vuodelle 194100 euron määräraha. Vuonna 2026 Kuntien Hetapalvelut jatkavat kehitystyötään ja TAL30-projektia, jossa uudistetaan talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistot.

Työhyvinvoinnin kustannuspaikalle on budjetoitu Epassi -henkilöstöetuun 100 €/työntekijä sekä työterveyshuollon kustannukset, Kela-korvaukset sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja virkistyskustannukset.

Keskushallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	22 523	47 000	44 190	45 766	47 409	47 409
Toimintamenot	433 759	448 770	461 778	468 767	476 166	484 741
Toimintakate (netto)	-411 236	-401 701	-417 598	-423 002	-428 758	-437 332

140 Vaikuttamistoimielimet

Vaikuttamistoimieliminä Lestijärven kunnassa toimii nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvosto.

Kunnanhallitus on nimennyt nuorisovaltuuston kokouksessaan 4.10.2024 § 149. Nuorisovaltuuston toimikausi on kaksi (2) vuotta ja siinä on 7 jäsentä

Nuorisovaltuusto kokoontuu 2025 vuonna 2 kertaa, 2026 vuonna 3 kertaa ja 2027–2029 vuosina 4 kertaa vuodessa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kunnanhallituksen valtuustokaudeksi asettama ja nimeämä toimielin. Neuvoston tehtävänä on ikääntyneiden ja vammaisten toimintaedellytysten seuranta ja kehittäminen. Painopisteenä neuvoston toiminnassa on terveyspalvelut, kuljetuspalvelut, esteetön kulku, liikkauten torjunta ja tiedottaminen palvelujen saatavuudesta. Vanhus- ja vammaisneuvosto tekee yhteistyötä hyvinvointialueen kuntien neuvostojen kanssa ja järjestää erilaisia keskustelutilaisuuksia.

Neuvosto tekee yhteistyötä maakunnallisen vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston kanssa. Lestijärven kunnanhallitus valitsee edustajan maakunnallisen vanhusneuvostoon ja vammaisneuvostoon.

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuu 2025 vuonna 2 kertaa, 2026 vuonna 3 kertaa ja 2027–2029 vuosina 4 kertaa/vuosi.

Vaikuttamistoimielimien tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	1 332	1 778	1 778	1 778	1 778	1 778
Toimintakate (netto)	-1 332	-1 778	-1 778	-1 778	-1 778	-1 778

150 Jaokset, toimikunnat ja työryhmät

Kunnassa on tarkoitus perustaa hyvinvointityöryhmä ja kulttuuritoimikunta, joille on varattu määrärahat koko suunnittelukaudelle. Lisäksi määrärahoissa on varaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaoston toiminnan jatkumiselle.

Jaokset, toimikunnat ja työryhmät tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	120	-1 204	-1 204	-1 204	-1 204	-1 204
Toimintakate (netto)	-120	-1 204	-1 204	-1 204	-1 204	-1 204

160 Viestintä ja markkinointi

Lestijärven kunnalla on useita digitaalisia viestintäkanavia (verkkosivut, Facebook, Instagram). Kuukausittain kunnassa julkaistaan kuntatiedote, joka löytyy digitaalisena kunnan verkkosivulta sekä paperisena eri toimipisteistä. Kuntatiedotteen jakamisesta kotitalouksiin on jätetty kuntalaisaloite lokakuussa 2025. Talousarvion laadintahetkellä etsitään toimijaa, joka hoitaisi kuntatiedotteen jakamisen, johon on varattu määrärahat.

Viestintään ohjataan 1/3 talous- ja hallintosihteerin työpanoksesta.

Kunta käyttää markkinoinnissaan Johku-verkkokauppaa. Verkkokaupan kautta voi ostaa mm. kuntosalikortteja, välipalapasseja sekä vuokrata tiloja ja lyhytaikaista majoitusta.

Viestintä ja markkinointi tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	50	400	400	400	400	400
Toimintamenot	4 089	21 633	22 112	22 554	23 005	23 465
Toimintakate (netto)	-4 039	-21 233	-21 712	-22 154	-22 605	-23 065

170 Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien hoidettavaksi 1.1.2025 alkaen TE-uudistuksen tultua voimaan. Keski-Pohjanmaan työllisyysalueeseen kuuluvat kaikki Keski-Pohjanmaan kunnat ja vastuukuntana toimii Kokkolan kaupunki.

Kokkolan kaupungilla maksettava korvaus työllisyyspalveluiden järjestämisestä on 2026 vuonna arvioitu 53 456 euroon.

Kunnan osuudeksi työmarkkinatukeen on arvioitu 25 000 euroa. Arvio perustuu 2025 vuoden toteutuneeseen kustannukseen, jota on korotettu 20 %:lla.

Työllisyyspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	66 282	78 456	80 025	81 625	82 441	83 265
Toimintakate (netto)	-66 282	-78 456	-80 025	-81 625	-82 441	-83 265

180 Varautuminen ja valmius

Varautumisen ja valmiuden kustannuspaikalle on tarkoitus varata määrärahaa kunnan varautumisen ja valmiuden kehittämiseen.

Vuodelle 2026 talousarvioon on varattu määräraha yhdelle viranhaltijalle 5 vrk:n pituiselle maanpuolustuskurssille. Määrärahaa on varattu kaluston tai materiaalin hankintaan sekä Kasenetin varallaolopalveluun.

Varautumien ja valmius tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	2 602	3 650	3 833	4 024	4 225	4 310
Toimintakate (netto)	-2 602	-3 650	-3 833	-4 204	-4 225	-4 310

190 Yleishallinnon hankkeet

Lestijärven kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 29.10.2024 § 151 hakea Lestijärven parantamissuunnitelmaan liittyvään Teerinevan alueen parantamistoimenpiteiden suunnittelutyöhön JTF-rahoitusta Keski-Pohjanmaan maakunnan JTF-rahoituksesta.

8.1.2025 Keski-Suomen ELY-keskus on antanut myönteisen hankepäätöksen ja hanke kulkee nimellä Lestijärven ja valuma-alueiden ekologinen kunnostussuunnitelma -selvityshanke. Talousarvioon on varattu vuodelle 2026 8539 euron nettomääräinen kunnan omarahoitusosuus hanketta varten.

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	18 000	34 155	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	22 500	42 694	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakate (netto)	-4 500	-8 539	0,00	0,00	0,00	0,00

30 Sivistystoimi

Lestijärven kunnassa sivistystoimen hallinnonalaan kuuluvat sivistystoimen hallinto, esi- ja perusopetus, muu opetus- ja sivistystyö, varhaiskasvatus, kirjasto- ja kulttuuritoimi, liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö sekä HYTE-toiminta.

Sivistystoimi hallinnoi vuosittain myös muutamia valtionrahoitteisia hankkeita.

Sivistystoimen tuotot koostuvat valtaosin päivähoitomaksuista sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista.

Sivistystoimen toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	20 450	12 140	12 100	12 100	11 100	11 100
Toimintamenot	1 599 282	1 619 408	1 668 018	1 712 299	1 759 506	1 806 224
Toimintakate (netto)	-1 578 832	-1 607 268	1 655 918	1 700 199	1 748 406	1 795 124

Kunnanhallituksen sivistystoimen toimialalle antama nettoperusteinen raami vuodelle 2026 oli - 1.607 268,02 euroa. Eroa annettuun raamiin on 0 euroa.

310 Sivistystoimen hallinto

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa Lestijärven kunnan sivistystoimen toimialan johtamisesta. Lautakunta vastaa myös arkiston kokoamisesta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittelijänä toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Hänen tehtäviinsä sisältyvät myös esi- ja perusopetuksen rehtorin tehtävät sekä kirjastotoimenjohtajan tehtävät.

Tavoitteet ja tunnusluvut:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuu 9 kertaa vuonna 2026. Toimintoja pyritään tehostamaan kustannustehokkuuden lisäämiseksi. Lautakunta kehittää sivistystoimintaa Lestijärven kunnan strategian ja lainsäädännön mukaan. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tuotannollisena tavoitteena on järjestää sivistyslautakunnan alaista toimintaa kuntalaisille lain edellyttämän tarpeen mukaan siten, että tuotantokustannukset pysyvät kohtuullisella tasolla.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on taloussuunnitelman mukainen tai sitä parempi	Vastuualue johtajat osallistuvat aktiivisemmin taloussuunnitteluun ja seurantaan.	1-3kk välein talouskatsaus Toteumaprosentti 98 %
	Talouskatsaukset säännöllisesti lautakuntaan.	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja esittelee sivistyspalvelujen talouskatsauksen lautakunnassa neljännesvuosittain.	

	Kunnan taksat vastaavat alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti ja suhde alueen hintatasoon	Hintojen vertailu tehdään alkuvuodesta ja esityshintojen tarkistuksesta vuosittain lautakuntaan.
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelukulttuuri on juurrutettu osaksi vuosittaista toimintaa	Käydyt kehityskeskustelu/vuosi Vastuualue johtajat käyvät kehityskeskustelut omilla toimialoillaan huhtikuun loppuun mennessä ja osallistuvat itse sivistys- ja hyvinvointijohtajan järjestämään kehityskeskusteluun viimeistään toukokuun loppuun mennessä.	85–90% työntekijöistä osallistunut kehityskeskusteluun aikataulun mukaisesti.
	Työntekovälineet ja – järjestelmät ovat nykyaikaiset	Laitehankinnat €/työntekijä Järjestelmän/käytettävän ohjelmiston ikä, v	Yli kolme vuotta vanhat laitteet pyritään laittamaan kierrätykseen tai löytämään laitteille uusiokäyttöä.
Turvallisuus: Digitalisaation hyödyntäminen	Henkilökunnalle on koulutusta digitalisaation hyödyntämisestä ja tietoturvan edistämisestä	koulutuspäivien määrä/vuosi/työntekijä	

Sivistystoimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

CC	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	44 465	45 234	46 591	47 989	49 428	50 911
Toimintakate (netto)	-44 465	-45 234	-46 591	-47 989	-49 428	-50 911

320 Esiopetus

Esiopetukseen on varattu yhden opettajan työpanos. Esiopetusta annetaan lukuvuonna 2025-2026 varhaiskasvatuksen hallinnoimana Lestin koululla. Esiopetuksessa on lukuvuonna 2025–2026 yhteensä 8 oppilasta. Esiopetusta järjestetään 20 h/vko, yhteensä 700 h lukuvuodessa. Varhaiskasvatuksen opettajan palkasta 60 % menee esiopetuksen kuluista ja 40 % varhaiskasvatuksen kuluista.

Esiopetuksen tavoitteena on, että kaikki kunnan kuusivuotiaat osallistuvat esiopetukseen 20 h/vko.

Esiopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	3 374	29 442	30 325	31 235	32 172	33 137
Toimintakate (netto)	-3 374	29 442	-30 325	-31 235	-32 172	-33 137

330 Perusopetus

Perusopetukseen kuuluvat peruskoulu, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä laajennettu oppivelvollisuus. Peruskoulussa annetaan opetusta Lestin koulun vuosiluokille 1-9. Opetusryhmiä on lukuvuosittain yhteensä 6, sillä alakoulun puolella on yhdistelmäluokat 1-2, 3-4 ja 5-6.

Toistaiseksi voimassa olevia virkasuhteisia opettajia on yhteensä 7. Koululla on lisäksi määräaikaissä virkasuhteessa yksi opettaja (kielten opettaja).

Kinnulan teknisen työn lehtori opettaa Lestijärvellä yhtenä päivänä viikossa pakolliset ja valinnaiset kurssit. Käsityö- ja kuvataideopetusta sekä kotitalouden opetusta antaa sivutoiminen määräaikainen tuntiopettaja.

Koulutoimiston tehtäviä hoitaa toimistosihteeri. Toimistosihteerin työaika on 36,25 h/vk.

Hyvinvointialue järjestää koulupsykologin, koulukuraattorin ja kouluterveydenhoitajan palvelut vuonna 2026.

Koululla on vakituksessa toimessa kaksi koulunkäynninohjaajaa sekä kaksi määräaikaista koulunkäynninohjaajaa. Koululla järjestetään koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa 550 h/vuosi. Aamu- ja iltapäivätoimintaan on osoitettu talousarviossa ohjaajan työpanosta (45 % kokoaikaisen koulunkäynninohjaajan palkasta).

Vakituisen henkilöstön määrän on arvioitu talousarviossa ja suunnitteluvuosina pysyvän nykyisellä tasolla. Koulunkäynninohjaajien määrä arvioidaan lukuvuosittain tarpeen mukaan.

Oppilasmäärät lukuvuonna 2025–2026 ja seuraavien lukuvuosien oppilasennusteet

	2025–2026	2026–2027	2027–2028	2028–2029	2029–2030
alakoulu	44	39	40	39	36
yläkoulu	14 (15)	21	22	24	19
yhteensä	59	60	62	63	55

Perusopetuksen kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: 1. Turvallisuus	Lestin koululla on toimiva koulukuraattori, koulupsykologi, opinto-ohjaaja ja erityisopettaja kokonaisuus	Nykyisen palvelutason nykytila arvio ja sen seuranta hyvinvointialueen aloittamisen jälkeen. Oppilaiden hyvinvointi kysely	Oppilaiden turvallisuuden tunteen pysyminen samana tai kehittyminen. Oppilaan pääsy tukipalveluihin samalla tasolla tai tason kehittyminen.
	Koulussa tehdään verkostotyöskentelyä	Oppilaiden hyvinvointikysely. Hanke raportit	Oppilaiden hyvinvoinnin

	kouluhallittomuuteen puuttumiseksi ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.		kehittyminen nykyisestä tasosta.
2. Digitalisaation hyödyntäminen	Koululla on otettu käyttöön sähköinen oppimisympäristö Älylaiteskanta on päivitetty	Laitteiden määrä suhteessa oppilasmäärään. Laitteita jokaisen oppilaan käytössä.	Laittehankintoihin varataan riittävästi resurssia, joiden käyttöä lautakunta valvoo.

Liikuntaohjelmien perusopetukselle asettamat tavoitteet:

Liikuntastrategian 2021–2026 osa, mihin tavoite pohjautuu	Toimenpide	Mittari	Tavoitearvo
Lasten liikunnallinen ilta- ja päivätoiminta	Tarjotaan koulun jälkeen liikunnallisia kerhoja	Kerhojen määrä Kerhoihin osallistuvien oppilaiden määrä	Koululla toimii ainakin 1 liikuntaan painottunut kerho
Koululiikunta	Kouluyhteisö sitoutuu liikkuva koulu -toimintaan	Opettajat sitoutuvat merkitsemään liikuntaa edistävien toimien määrää koulupäivänä. mm. taukojumppat ja liikunnalliset oppitunnit	Uusien välkkäri liikuttajien kouluttaminen

Perusopetuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	3 500	3 540	3 500	3 500	3 000	3 000
Toimintamenot	999 557	959 416	983 401	1 007 986	1 033 186	1 059 016
Toimintakate (netto)	-996 057	-955 876	-979 901	-1 004 486	-1 030 186	-1 056 016

340 Muu opetus- ja sivistystyö

Muu opetus- ja sivistystyö koostuu kansalaisopiston toiminnasta ja muusta vapaasta sivistystyöstä. Lestijärven kunta on osakkaana Suomenselän kansalaisopistossa. Kansalaisopiston opintosuunnitelmaa tehdään yhdessä Suomenselän kansalaisopiston kanssa ja kurssitarjontaa kehitetään yhteistyössä kansalaisopiston ja kunnan asukkaiden kanssa. Lestijärven kuntaosuus 16 000 euroa on jäänyt jälkeen yleisestä kustannustasosta, minkä vuoksi on paineita nostaa kuntaosuutta. Vuodelle 2026 kuntaosuudeksi on varattu 18 000 euroa.

Lestijärven kunnan asukkailla on mahdollisuus opiskella Keski-Pohjanmaan Konservatoriossa ja Viitasaaren alueen musiikkiopistossa, ja opiskelijan kuntaosuus menee muun vapaan sivistystyön budjetista.

Muun opetus- ja sivistystyön tuloarvion ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	8 000	0	0	0	0	0
Toimintamenot	19 000	19 725	23 450	23 450	25 175	25 175
Toimintakate (netto)	-11 000	-19 725	-23 450	-23 450	-25 175	-25 175

350 Varhaiskasvatus

Lestijärvellä varhaiskasvatusta järjestetään 21-paikkaisessa päiväkodissa.

Päiväkodissa työskentelee varhaiskasvatuspäällikkö. Varhaiskasvatuksen opettajista yksi on määräaikainen ja kaksi on vakituisia. Toisen vakituisen palkasta 40 % menee varhaiskasvatuksen budjetista (60 % esiopetuksesta). Lastenhoitajista yksi on määräaikainen ja kaksi on vakituisia. Lisäksi varhaiskasvatuksessa työskentelee määräaikainen ryhmäkohtainen avustaja. Varhaiskasvatuksen erityisopettajana (veo) toimii tarvittaessa Lestin koulun perusopetuksen laaja-alainen erityisopettaja.

Varhaiskasvatuksen määrärahoihin sisältyy lasten kotihoidontuki ja kunnan maksama lapsiraha.

Varhaiskasvatuksen kuntastrategian mukaiset tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Lestijärvi ei ole kriisikunta	Varhaiskasvatuksen tulee olla kustannustehokasta.	Henkilöstömenojen seuranta Sijaiskulujen aktiivinen seuranta.	Pysyttäisiin taloussuunnitelman mukaisessa budjetissa. Toteumaprosentti palkkakustannuksissa 98 %.
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan täydennyskoulutuksen avulla.	Koulutuspäivien määrän seuraaminen pv/hlö/v	2-5pv/hlö/v
Digitalisaation hyödyntäminen	Uuden varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti lapsille tarjotaan mahdollisuuksia kokeilla ja oppia digilaitteiden käyttöä oppimisvälineinä.	Laitteiden määrä suhteessa lasten lukumäärään. Opetustuokioiden ja käytön määrän seuraaminen.	Kaikki lapset osallistuvat vähintään puoleen opetustuokioista.

Liikuntaohjelman asettamat tavoitteet varhaiskasvatukselle:

Liikuntastrategian 2021–2026 osa, mihin tavoite pohjautuu	Toimenpide	Mittari	Tavoitearvo
Lestijärven päiväkotia ja ryhmiä liittyvät Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan	Syksyllä 2022 käynnistynyt hanke yhteistyötä jatketaan vuonna 2025.	Ohjauskertojen määrä Ohjauskertoihin osallistuneiden työntekijöiden ja lasten lukumäärä.	Liikunnan vuosikellon mukainen toiminta toteutuu. Henkilökunta osallistuu ohjauskertoihin ja työpajoihin.

		Liikunnan määrää pyritään lisäämään.	
Varhaiskasvatus, terveydenhuolto ja vanhemmat tekevät yhteistyötä lapsen parhaaksi.	Perheiden osallisuutta kehitetään entisestään. Laadunvalvontajärjestelmän Valssin käyttöönotto on viivästynyt	Asiakastyytyväisyys kysely vuosittain.	Asiakastyytyväisyyden parantuminen edellisvuodesta.

Varhaiskasvatuksen tuloarviot ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	8 000	8 000	8 000	8 000	7 500	7 500
Toimintamenot	402 209	436 537	449 633	463 122	477 016	491 326
Toimintakate (netto)	-394 209	-428 537	-441 633	-455 122	-469 516	-483 826

360 Kirjasto- ja kulttuuritoiminta

Kirjastotoimen tehtävänä on tarjota laadukkaat kirjastopalvelut, ajantasainen ja uusiutuva kokoelma ja välineistö kuntalaisten käyttöön. Kunnassa on pääkirjasto, joka toimii myös omatoimikirjastona. Kirjastossa työskentelee kirjastovirkailija (100 %), joka hoitaa myös kunnan keskusarkistoa (6 h/viikko), jolloin kirjasto on suljettu.

Kirjastotoimenjohtajan työ kuuluu sivistys- ja hyvinvointijohtajan virkatehtävään.

Kirjasto järjestää koululaisille opetusta kirjaston käyttöön ja tukee aikuisopiskelijoita. Eri ikäryhmät pyritään huomioimaan tapahtumien suunnittelussa (esim. kirjavinkkaukset, kirjailijavierailut). Kirjasto osallistuu Anders-kirjastojen yhteistyöhön.

Kirjallisuuden hankinnat hoitaa Toholammin kirjaston kirjastotoimenjohtaja. Tästä palvelusta maksetaan vuosittain erillisen laskun mukaan.

Kulttuuritoimi pyrkii tukemaan paikallista kulttuurielämää, vahvistamaan ja kehittämään perinteitä ja etsimään uusia virikkeitä ympäristöstä. Juhlia ja tilaisuuksia järjestetään yhdessä kotiseutuyhdistyksen, seurakunnan, koulun ja kansalaisopiston kanssa. Lisäksi pyritään järjestämään matkoja lähimpiin kulttuurikohteisiin.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnalle kuntastrategiassa asetetut tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ylläpitäminen:	Kulttuurikasvatussuunnitelmaa 2022–2026 toteutetaan suunnitelmallisesti. Syksyllä 2022 käynnistyneen yhteistyön jatkaminen.	Toteutuman vertaaminen vuosikelloon ja strategiaan.	Pysytään vuosikellon mukaisessa suunnitelmassa.
Hyvinvoinnin ylläpitoon innostaminen	Tapahtumia järjestetään kaiken ikäisille	Tapahtumien määrä ikäryhmittäin Osallistujat/tapahtuma	Tapahtumiin osallistujamäärän

			vakiinnuttaminen. Vaikuttavuus arviointi.
Asukasluvun vähenemisen pysäyttämisen: Turvallisuus	Sosiaalisuutta tuovia perinteisiä tapahtumia järjestetään vuosittain (joulunavaus, Lestiviikko)	Tapahtumien määrä/vuosi Osallistujien määrä/tapahtuma	Nykyisistä tapahtumista luopumista pyritään välttämään. Jatkuvuus luo turvallisuutta.
Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen: Onnistutaan kunnan brändäyksessä	Lestijärvellä on omaa kulttuuritarjontaa Kulttuurimaakuntahankkeen kautta on toteutettu toimenpiteitä.	Kulttuuritarjonnan määrä Hankkeen kautta toteutettujen toimenpiteiden määrä.	Tapahtumat tavoittavat kuntalaisia.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	450	100	100	100	100	100
Toimintamenot	68 544	69 389	71 471	73 615	75 823	78 098
Toimintakate (netto)	-68 094	-69 289	-71 371	-73 515	-75 723	-77 998

370 Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyö

Nuorisotoimi pyrkii tarjoamaan laadukasta kerho-, ohjaus- ja koulutustoimintaa lapsille ja nuorille sekä tarjoaa monipuolisia tapahtumia osallistujien toiveet huomioiden. Nuorisotoimi pyrkii kehittämään nuorten yrittäjyyskasvua yhdessä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa.

Nuorisotyössä tehdään yhteistyötä Toholammin 4H-yhdistyksen kanssa, ja seutukunnan nuorisotoimien kanssa jatketaan edelleen eri toimintojen järjestämistä. Tarjotaan tukea oman yritystoiminnan kokeiluun ja kesätyöpaikkojen kautta työelämään tutustumiseen.

Etsivä nuorisotyö järjestetään yhdessä Toholammin kunnan kanssa.

Liikuntatoimessa tehdään yhteistyötä paikallisten ja naapurikuntien yrittäjien ja yhdistysten kanssa sekä Suomenselän kansalaisopiston, Keski-Pohjanmaan liikunnan (Kepli), seutukunnan liikuntatoimien ja Soiten kanssa. Liikuntatoimen tärkeimpiä tehtäviä on nykyisen palvelutason ylläpito ja kehittäminen. Kehittämiseen haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta. Liikuntatoimi pyrkii tekemään myös nykyiset liikuntapaikat entistä tunnetuimmiksi käyttöasteen lisäämiseksi.

Nuoriso- ja vapaa-aikasihteerin työaika on 38,25 tuntia/viikko.

Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyölle kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: Hyvinvoinnin ylläpitämisen innostaminen	Liikuntaohjelmaa 2021–2026 on toteutettu suunnitelmallisesti	Väliarvion helmikuussa 2023	Väliarvio valmis ja tarvittavista toimenpiteistä suunnitelma.
	Nuorten hyvinvointia on tuettu ja edistetty	Kesätöihin palkattujen nuorten määrä/v Ehkäisevä päihdetyö käynnistetty kunnassa	4-5 nuorta työllistetään
	Kulttuurin ja taiteen keinoin pyritään kasvattamaan nuorten hyvinvointia.	KUMAHA- ja LYKKY yhteistyö Hankkeiden määrä/vuosi	Kulttuurikasvatussuunnitelma toteuma.

Liikuntaohjelmassa määritellyt tavoitteet

Liikuntaohjelman 2021–2026 osa, mihin tavoite pohjautuu	Toimenpide	Mittari	Tavoitearvo
Aktivoidaan vähän liikkuvia lapsia ja nuoria	Yhteistyö liikuntatoimen, koulun, vanhempien, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.	Oppilaiden hyvinvointikysely Move! -mittaukset	Vähän liikkuvat lapset ja nuoret on tunnistettu. Tarjotaan tukea.
Aktivoidaan vanhempia lasten ja nuorten liikuttamiseen	Hyvinvointiluennot vanhempainilloissa Lasten ja vanhempien yhteisten liikuntatuokioiden järjestäminen	Hyvinvointikysely Tapahtumien lukumäärän seuraaminen	Vanhempien aktiivisuus lisääntynyt. Tarjottavien tapahtumien määrän kasvu.
Lähiliikuntapaikkojen kunnostus ja uusiminen	Kunnostetaan olemassa olevia liikuntapaikkoja ja uusitaan tarvittaessa kalustoa	Liikuntastrategian väliarvio 2023	Suunnitelma kunnostuksista tuleville vuosille on valmis. Uusien liikuntapaikkojen rakennussuunnitelmien valmistelu aloitettu.
Lapsille ja nuorille järjestetään liikuntaohjauksia sivukylillä toimitilojen ja mahdollisuuksien puitteissa	Omatoimirasteja Ulkoilmatapahtumia	Seurataan tapahtumiin osallistuvien lasten ja nuorten määrää.	Kyllillä asuvat nuoret on tavoitettu. Lapset ja nuoret tunnistavat kunnan tarjoamat palvelut.

Edistetään lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta	Tehdään reissuja sisäliikunta- ja seikkailupuistoihin.	Tapahtumien ja osallistujien määrä.	Osallistuja määrän ja aktiivisuuden lisääntyminen.
	Nuorille tarjotaan uusia liikuntamahdollisuuksia ja -ohjauksia eri kampanjoiden avulla.	Hyvinvointikysely osallistuja määrän seuraaminen	Osallistuja määrän ja aktiivisuuden lisääntyminen.

Liikunta, vapaa-aika ja nuorisotyön tuloarviot ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	500	500	500	500	500	500
Toimintamenot	55 234	53 541	55 147	56 802	58 506	60 261
Toimintakate (netto)	-54 734	-53 041	-54 647	-56 302	-58 006	-59 761

380 HYTE-toiminta

Talousarvioon ja -suunnitelmaan HYTE-toiminnalle on varattu vuodelle 2026 määrärahaa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman (2026-2029) laatimista varten.

HYTE-toiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	900	1 350	1 000	1 100	1 200	1 300
Toimintakate (netto)	-900	-1 350	-1 000	-1 100	-1 200	-1 300

390 Sivistystoimen hankkeet

Sivistystoimen hankkeisiin on varattu talousarvioon 4 774 euron määräraha vuodelle 2026. Määrärahalla katetaan meneillään olevien hankkeiden omarahoitusosuudet.

Sivistystoimen hankkeiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot						
Toimintamenot	6 000	4 774	7 000	7 000	7 000	7 000
Toimintakate (netto)	-9 000	-4 774	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000

40 Tekninen toimi

Lestijärven kunnan tekninen toimi vastaa teknisen toimen hallinnosta, kaavoituksesta, rakennusvalvonnasta, ympäristöpalveluista, alueiden kunnossapidosta, ruoka- ja puhtaanapalveluista sekä väestönsuojelusta. Teknisen toimen alla on myös Kokkolan kaupungin tuottama ympäristöterveydenhoidon kustannuspaikka.

Tekniselle toimelle kuntastrategiassa asetetut tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: 1. Lestijärvi ei ole kriisikunta	Talouden toteuma on talousarvion mukainen tai parempi	Toimintamenot vs. talousarvion aikaan sidottu toteuma	≤ talousarvio
	Taloustarkastukset säännöllisesti lautakuntaan	Taloustarkastuksien määrä/v	4
	Kunnan taksoja on tarkistettu vastaamaan alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti Suhde alueen hintatasoon	väh. indeksikorotus yli 90 % alueen hintatasosta
2. Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelukulttuuri on juurrutettu osaksi vuosittaista toimintaa	Käydyt kehityskeskustelut/vuosi, Toukokuun loppuun mennessä käydyt kehityskeskustelut	100 % 85–90 % työntekijöistä osallistunut kehityskeskusteluun aikataulun mukaisesti.
	Työntekovälineet ja – järjestelmät ovat nykyaikaiset	Laitehankinnat €/työntekijä	1000 €/vuosi
		Järjestelmän/käytettävän ohjelmiston ikä, v	< 5 vuotta
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen 1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Asunto- ja tonttitarjonta vastaa kysyntää	Tiedustelujen määrä/v Toteutuneet kaupat/vuokraukset/v	1 tai useampi = kysyntä
2. Turvallisuus	Turvallisuusharjoitukset kunnan kiinteistöissä	Harjoitusten määrä/vuosi	1
3. Toimiva kaavoitus	Discolandin alue on suunniteltu/kaavoitettu	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
	Parannan alue on kaavoitettu houkuttelevammaksi	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
	Uusi asuinalue on hahmoteltu	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
	Kunnalla on tarjota yritystontteja pohjavesialueen ulkopuolelta	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
4. Digitalisaation hyödyntäminen	Henkilökunnalla on koulutusta digitalisaation hyödyntämiseen	Koulutuspäivien määrä/v/työntekijä	1

Teknisen toimen toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	5 500	17 400	17 000	17 000	17 000	17 000
Toimintamenot	698 848	636 521	631 898	647 657	663 811	680 367
Toimintakate (netto)	-693 448	-619 121	-614 898	-630 657	-646 811	-663 367

Tekniselle toimelle kunnanhallituksen myöntämä nettoperusteinen raami vuodelle 2026 oli - 706 926 euroa. Raami alittuu 87 805 eurolla.

410 Teknisen toimen hallinto

Teknistä tointa johtaa teknisen lautakunnan alaisena tekninen johtaja, joka toimii myös lautakunnan esittelijänä.

Tekninen lautakunta on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen kunnan rakennusvalvontaviranomainen sekä lain kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta mukainen ympäristönsuojeluviranomainen.

Tekninen lautakunta käsittelee rakennusvalvontaan, tekniseen toimeen, ympäristönsuojeluun, kiinteistötoimeen, liikenneväyliin, maankäyttöön, jätehuoltoon, vesihuoltoon, ympäristöterveyshuoltoon, liikunta-alueisiin, siivouspalveluihin sekä koulun ruokapalveluihin liittyvät asiat.

Tekninen lautakunta kokoontuu 2026–2030 vuosina 11 kertaa vuodessa.

Teknisen toimen hallinnon kustannuspaikalle on budjetoitu teknisen johtajan palkkakustannuksista 3/4 sekä toimistovirkailijan palkkakustannuksista 1/4.

Teknisen toimen hallinnon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	115 379	94 831	97 202	99 632	102 123	104 676
Toimintakate (netto)	-115 379	- 94 831	- 97 202	- 99 632	- 102 123	- 104 676

420 Kaavoitus

Kaavoituksen tavoitteena on ohjata yhdyskuntien rakentamista, luonnonvarojen käyttöä, maisemallisia toimenpiteitä, kunnallistekniikkaa sekä ympäristönsuojelua. Alueiden käytön järjestämiseksi ja ohjaamiseksi kunta laatii yleiskaavoja ja asemakaavoja. Kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia kaavoituskatsaus.

Talousarviovuodelle 2026 on varattu 20000 € kaavoituksille. Tuulipuistoalueille tehdään kaavamuutokset.

Kaavoituksen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	0,00	20 000	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakate (netto)	0,00	- 20 000	0,00	0,00	0,00	0,00

430 Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen nojalla annettujen määräysten ja ohjeiden valvonta, sekä rakentamisen neuvonta. Rakennusvalvonnan tavoitteena on hyvä rakennettu ympäristö ja rakentamisen laadun parantaminen sekä turvallinen, terveellinen ja puhdas elinympäristö, luontoarvojen säilyttäminen sekä kestävän kehityksen edistäminen.

Lestijärven kunnassa ei ole vuonna 2026 omaa kokoaikaista rakennustarkastajaa, vaan rakennustarkastaja ostetaan ostopalveluna 2026 vuodeksi. Kuntaan on hankittu Trimble Locus järjestelmä, jolla kunta hallitsee esimerkiksi rakennuslupia, maankäytön suunnittelua ja toteutusta.

Rakennusvalvonnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	5 000	4 300	4 000	4 000	4 000	4 000
Toimintamenot	101 492	90 768	93 037	95 363	97 747	100 191
Toimintakate (netto)	-96 492	-86 468	-89 037	-91 363	-93 747	-96 191

440 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut muodostuvat ympäristöhuollon viranomaistoiminnasta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Ympäristösihteerin palveluita on tarkoitus hankkia vuonna 2026 ostopalveluna.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo kunnassa olevia rekisteröityjä tai ympäristöluvallisia toimintoja tekemänsä valvontasuunnitelman mukaan. Valvontasuunnitelmaan perustuvista ympäristöluvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastuksista peritään maksu Lestijärven kunnanvaltuuston hyväksymän taksan perusteella.

Kunnan ympäristöviranomainen tekee yhteistyötä myös muiden lupa- ja valvontaviranomaisten kanssa. Lestijärven kunnan alueella valtion ympäristölupaviranomaisena toimii Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Valtion valvontaviranomaisena toimii Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Yhteistyö koostuu lähinnä yhteisistä valvontakäynneistä sekä lausuntojen antamisesta. Lisäksi molemmat käyttävät ympäristönsuojelun tietojärjestelmää (YLVA), johon tallennetaan ympäristöluvanvaraisten sekä rekisteröitävien toimintojen kohdetiedot. Ympäristövahingon sattuessa yhteistyötä tehdään pelastustoimen, ELY-keskuksen sekä tarvittaessa ympäristöterveysvalvonnan kanssa. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi viemärivuodot sekä öljy- ja kemikaalivahingot.

Ympäristöpalveluille kuntastrategiassa asetetut tavoitteet:

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: Turvallisuus	Maakuntajärvi Lestijärven kunnostamiseksi on tehty suunnitelma. Hankerahoitus on selvitetty.	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe

Ympäristöpalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	500	3 100	3 000	3 000	3 000	3 000
Toimintamenot	15 030	14 500	14 863	15 234	15 615	16 005
Toimintakate (netto)	-14 530	-11 400	-11 863	-12 234	-12 615	-13 005

450 Alueiden kunnossapito

Alueiden kunnossapito muodostuu katujen ja yleisten alueiden kunnossapidosta, puistojen ja viheralueiden kunnossapidosta sekä liikunta-alueiden ja retkeilykohteiden kunnossapidosta.

Kunta on luopunut yksityisteiden talvikunnossapidosta syksyllä 2024. Samassa yhteydessä on päätetty ryhtyä maksamaan tienhoitokunnille yleisavustusta vuodesta 2025 alkaen. Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten ja ennalta sovittujen periaatteiden mukaisesti takautuvasti siten, että vuodelta 2025 avustus maksetaan vuonna 2026.

Alueiden kunnossapidon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	5 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Toimintamenot	100 443	87 382	89 567	91 806	94 101	96 453
Toimintakate (netto)	- 95 443	- 81 382	- 83 567	- 85 806	- 88 101	- 90 453

460 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden päällikkönä toimii ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö

Keskuskeittiö tuottaa ruokapalveluita Lestin koulun ja päiväkodin oppilaille. Keittiöllä työskentelee ruokapalvelupäällikkö lisäksi 1 kokoaikainen ja yksi osa-aikainen keittäjä, jonka palvelussuhde päättyy vuoden 2026 aikana.

Puhtaanapitopalvelut vastaavat kaikkien kunnan kiinteistöjen puhtaanapidosta ja siivouksesta. Puhtaanapitopalveluissa työskentelee 3 työntekijää.

Ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Toimintamenot	313 592	274 440	281 301	288 334	295 542	302 930
Toimintakate (netto)	- 313 592	- 270 440	-277 301	-284 334	-291 542	-298 930

470 Ympäristöterveydenhuolto

Lestijärvellä ympäristöterveydenhuollon palvelua tuottava yksikkö on Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto, jonka yhteistoiminta-alueena on Kokkola, Kannus, Halsua, Kaustinen, Kruunupyy, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli.

Toiminnan tavoitteena on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä olevia terveyshaittoja ja sitä kautta ylläpitää ja edistää väestön, yksilön ja eläinten terveyttä. Eläinlääkintähuolto turvaa

lakisääteiset ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut eläinten omistajille ja hoitaa kunnalle määrätty eläinsuojelulain ja eläintautilain tehtävät.

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon.

Ympäristöterveydenhuollon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	50 230	53 100	54 428	55 788	57 183	58 612
Toimintakate (netto)	- 50230	- 53 100	- 54 428	- 55 788	- 57 183	- 58 612

480 Väestönsuojelu

Tekninen toimi vastaa kunnan väestönsuojelusta ja väestönsuojelutilojen asianmukaisesta kunnosta.

Vuodelle 2026 on varattu määräraha väestönsuojan tarkastukseen ja pienimuotoiseen varustetason päivittämiseen.

Väestönsuojelun tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	0,00	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Toimintakate (netto)	0,00	- 1 500	- 1 500	- 1 500	- 1 500	- 1 500

50 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluiden toimiala koostuu elinkeinopalveluista ja kunnan lakisääteisesti järjestettävistä palveluista.

Elinkeinopalveluiden toimialan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	116 044	122 295	124 835	127 438	130 107	132 842
Toimintakate (netto)	-116 044	-122 295	-124 835	-127 438	-130 107	-132 842

Kunnanhallituksen myöntämä nettoperusteinen raami elinkeinopalveluille oli - 118 364,88 euroa. Raami ylittyy 3 930,12 eurolla.

510 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut muodostuvat elinkeinoelämän kehittämisestä, Leader-maksuosuuksista ja kunnan jäsenmaksuista Keski-Pohjanmaan liitolle sekä Chydenius-instituutille ja Keski-Pohjanmaan kesäyliopistolle.

Elinkeinoelämän kehittäminen käsittää elinkeinojen kehittämistyötä ja elinkeinorakenteen monipuolistamista sekä yritystoiminnan edellytysten parantamista ja hankeneuvontaa. Vastuuhenkilönä on kunnanjohtaja.

Elinkeinopalveluiden määrärahoihin sisältyy kunnan maksuosuudet maaseututoimen palveluista ja Kaustisen seutukunnan kuntarahoitusosuus.

Lestijärven kunnan osuus maaseututoimen palveluista vuodelle 2026 on 36 000 €.

Kaustisen seutukunnan kuntarahoitusosuutena talousarvion kohtaan on varattu vuodelle 2026 yhteensä noin 58 000 euroa, joka jakautuu seutu- ja hanketoimintaan 57 300 euroa ja KASE Kehitys Oy:lle 700 euroa.

Keski-Pohjanmaan liiton jäsenmaksu vuodelle 2026 on 16 900,00 euroa.

Elinkeinopalveluiden kuntastrategian mukaiset tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: 1. Palvelut	Kunta on laatinut ja toteuttaa elinkeino-ohjelmaa	Valmiusaste	Valmis 31.12.2027
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen: 1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Kunnassa sijaitsevat työpaikat ovat esillä kunnan kotisivuilla	Verkkosivuilla olleet työpaikat/kaikki työpaikat	80 %
	Kuntaa markkinoidaan etätyöpaikkana	Suunnitteluvaihe	Suunnitteluvaihe
	Kuntamarkkinointi on kehitetty	Suunnitteluvaihe	Suunnitteluvaihe

2. Digitalisaation hyödyntäminen	Valokuituverkon kehittäminen Kaustisen seutukunnan hankkeiden kautta		
Kunnan tunnettuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen 1. Onnistutaan kunnan brändäyksessä	Edistetään matkailualan kehittymistä		

Elinkeinopalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	113 444	118 495	121 035	123 638	126 307	129 042
Toimintakate (netto)	-113 444	-118 495	-121 035	-123 638	-126 307	-12

520 Lakisääteiset palvelut

Seura- ja harrastuseläinten talteenotto on osa kuntien lakisääteistä toimintaa ja sen tavoitteena on eläinten talteenoton hoitaminen kunnolla. Kunta on ostanut palvelun ostopalveluna. Talousarviokirjan kirjoittamishetkellä palvelun kilpailutus on kesken. Määrärahojen tarvetta on vaikea ennustaa etukäteen, koska se on riippuvaista löytöeläinten vuosittaisesta määrästä.

Lakisääteisten palveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	2 600	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800
Toimintakate (netto)	-2 600	-3 800	-3 800	-3 800	-3 800	-3 800

60 Liiketoiminta

Liiketoiminnan kokonaisuus muodostuu vesihuollosta, kiinteistönhoidosta, tilavuokrauspalveluista, asuntovuokrauspalveluista sekä metsätaloudesta ja maaomaisuudesta.

Kuntastrategiassa liiketoiminnalle asetetut tavoitteet

Kuntastrategian 2022–2025 osa, mihin tavoite pohjautuu	Tavoite	Mittari	Tavoitearvo
Kuntalaisten perustarpeiden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen 1. Asunnot	Asuntojen kunnosta huolehditaan	Kunnostettujen asuntojen määrä/vuosi	2
	Kunnan kiinteistöjen kunto on selvillä	Kiinteistöstrategia on laadittu Riskikohteisiin tehty kuntokartoitus	Valmiusaste 1/vuosi
	Kunnassa on keskustassa sijaitsevia esteettömiä asuntoja	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe
2. Hyvinvoinnin ylläpitämiseen innostaminen	Etätyöpiste on uusittu	Suunnitelmavaihe	Suunnitelmavaihe

Talouden tasapaino ja kestävä kuntatalous: 1. Lestijärvi ei ole kriisikunta	Kunnan taksoja on tarkistettu vastaamaan alueen yleistä hintatasoa	Nousuprosentti Suhde alueen hintatasoon	väh. indeksikorotus yli 90 % alueen hintatasosta
Asukasluvun vähenemisen pysäyttäminen 1. Vetovoimaisuuden lisääminen	Asukastytytyväisyyttä mitataan vuosittain	Asukastytytyväisyyskysely/asuntokunta Vastausprosentti	100 % > 50 %
	Lestijärveltä pois muuttaneille tehdään poismuuttokysely	Poismuuttokyselyjen määrä Vastausprosentti	80 % poismuuttaneista > 50 %
4. Digitalisaation hyödyntäminen	Kunnan asunnoissa on hyvät tietoliikenneyhteydet	Tietoliikenneyhteyksien kysyntä: asukkaiden yhteydenotot Suunnitteluvaihe	> 30 % kiinteistön asukkaista Suunnitteluvaihe

Liiketoiminnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	740 428	806 546	731 891	734 951	741 171	747 630
Toimintamenot	669 498	898 215	856 693	873 986	889 467	905 232
Toimintakate (netto)	70 930	-91 669	-124 806	-142 915	-154 232	-165 676

Kunnanhallituksen liiketoiminnalle myöntämä nettoperusteinen raami vuodelle 2026 oli –32.887,98 euroa. Raami ylittyy 58.781 €.

610 Vesihuolto

Vesihuollon kokonaisuus muodostuu talousveden ja jäteveden kustannuspaikoista. Vesihuollon tavoitteena on hyvälaatuisen juomaveden toimittaminen käyttäjille.

Lestijärven jätevedet johdetaan Kinnulan keskuspuhdistamolle. Jätevesitaksoja korotetaan talousarvio- ja suunnitteluvuosina vastaamaan jäteveden puhdistamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Vesihuollon kustannuspaikoille on osoitettu 2/4 toimistovirkailijan työpanoksesta ja palkkakustannuksista.

Vedenottamoiden huoltovarmuutta parannetaan 2026 vuonna rakentamalla Pikkukannuksen pumppaamolle ohituksen, jolla varmistetaan mahdollisen pumppaamon vuodon aikana vedensaannin Lestijärven keskusta.

Myös etäluettavien vesimittareiden jakelua jatketaan vuonna 2026. Tavoitteena on, että Lestijärven kaikissa vesiliittymäkiinteistöissä on etäluettava vesimittari vuonna 1.1.2027. Kunnalle on hankittu 2025 vuonna uusi vesilaskutusjärjestelmä, joka on nyt koekäytössä. Ohjelmisto otetaan kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2026 alussa.

Lestijärven jätevedet johdetaan Kinnulan keskuspuhdistamolle. Jätevesitaksoja korotetaan 1.1.2026 alkaen talousarvio- ja suunnitteluvuosina vastaamaan jäteveden puhdistamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Vesihuollon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	160 000	230 000	236 900	244 007	251 327	258 867
Toimintamenot	209 386	272 758	278 213	283 777	289 453	295 242
Toimintakate (netto)	-49 386	-42 758	-41 313	-39 770	-38 126	-36 375

620 Kiinteistönhoito

Kiinteistönhoito huolehtii kunnan kiinteistöjen sekä yleisten alueiden kunnossapidosta. Kiinteistöhoitopalvelua myydään Lestijärven Vuokrakodit Oy:lle, Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalolle ja Lestijärven Yhteisökehitys Oy:lle.

2026 vuonna kiinteistönhoidossa työskentelee kaksi vakituista teknistä kiinteistönhoitajaa ja kesäkaudeksi 1.5.- 30.10.2026 (6kk.) tullaan palkkaamaan kesätöihin 1 kiinteistönhoitaja.

Kiinteistönhoidon tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	40300	42 000	42 378	42 759	43 144	43 533
Toimintamenot	161 590	190 182	193 035	195 930	198 869	201 852
Toimintakate (netto)	-121 290	-148 182	-150 657	-153 171	-155 725	-158 319

630 Tilavuokrauspalvelut

Tilavuokrauspalveluiden osa-alue muodostuu kunnan julkisten tilojen ylläpidosta. Näihin kuuluvat koulu, kirjasto, kunnanvirasto, yhdistystilat, hilekontti, teollisuustilat, luonnontuoteasema, liiketalo ja sotekeskus sekä paloasema.

Yhdistysten tiloista peritään huoneistokohtaista vuokraa 1.1.2026 alkaen. Luonnontuoteasemalle on saatu vuokralaiset vuoden 2026 alusta alkaen.

Tilavuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	315 828	293 106	292 813	289 885	289 885	289 885
Toimintamenot	179 172	290 282	294 636	299 056	303 542	308 095
Toimintakate (netto)	136 656	2 824	-1 823	-9 171	-13 657	-18 210

640 Asuntovuokrauspalvelut

Asuntovuokrauspalveluiden osa-alue muodostuu kunnan vuokra-asuntojen ja muiden majoituskäyttöön vuokrattavien tilojen ylläpidosta. Näihin kuuluvat Palolan, Kotipellon, Hopearannan, Palvelutalon ja Mikevan asuinrivitalot sekä Jukola ja Karhunpiilo.

Kunnan asunnoille on tarkoitus suunnittelukaudella tehdä kuntoarviointia ja Kotipellon rivitalon osalta vapautuville asunnoille tullaan tekemään tarvittaessa pintaremonttia.

Vuonna 2026 on Lestijärven lähikunnissa toteutetaan hankkeita, jotka näkyvät Lestijärven asuntovuokrauspalveluiden vuokrausasteessa positiivisesti.

Asuntovuokrauspalveluiden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	114 300	181 440	115 000	116 035	117 079	118 133
Toimintamenot	73 260	104 293	91 900	94 198	96 552	98 966
Toimintakate (netto)	41 040	77 147	23 100	21 838	20 527	19 167

650 Metsätalous

Kunnan metsämaan osuus on 381,2 ha.

Vuodelta 2026 odotetaan noin 50 000 €:n metsätuloja. Lisäksi metsänhoitotöitä tullaan toteuttamaan vuoden 2026 aikana.

Metsätalouden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	100 000	50 000	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	45 990	40 700	1 000	1 025	1 051	1 077
Toimintakate (netto)	54 010	9 300	- 1 000	- 1 025	- 1 051	- 1 077

660 Maaomaisuus

Kunnan maaomaisuus muodostuu kunnan omistamista maa-alueista. Maaomaisuuden arvo on vuoden 2023 tilinpäätöksessä 1.447.404,22 euroa.

Kunta on vuokrannut osan omistamistaan alueista ja näistä alueista saatava vuokratuotto kirjataan kustannuspaikalle 6600 Maaomaisuuden hallinta.

Maaomaisuuden tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	10 000	10.000	9 800	9 800	9 800	9 800
Toimintamenot	100	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toimintakate (netto)	9 900	10 000	9 800	9 800	9 800	9 800

A-osa: Seudun kehittämisen tilannekuva ja painopisteet

I Toimintaympäristön tilanne ja kehitysnäkymät

Tilanne

Toimintaympäristön hallitseva piirre on ollut vuodesta 2022 alkaen turvallisuusympäristön ja turvallisuuspoliittisen tilanteen epävarmuus erilaisine heijastusvaikutuksineen. Vuoden 2025 aikana taloudellinen epävarmuus on lisääntynyt ja kuluttajien sekä yritysten luottamus tulevaisuuden näkymiin heikentynyt. Keväällä 2025 elinkeinoelämän toimeliaisuus kääntyi selvään laskuun ja työttömyys lisääntyi Suomessa. Teollisuuden ja rakentamisen tilanne vaikeutui, samoin suuret investoinnit energiaan ja siihen liittyvään infraan laskivat valtakunnallisella tasolla.

Epävarma tilanne on vaikuttanut luonnollisesti myös Kaustisen seudulle, mutta kuten aiempina vuosina, seudulla kasvu- ja taantumavaiheiden heilahtelut ovat olleet muuta maata lievempiä. Talvella 2025 seudun yrityksillä käynnistyi kuitenkin poikkeuksellisen varovainen kausi: investointi- ja kehittämissuunnitelmien laatiminen ja avustushakemusten jättäminen rahoittajille lähes pysähtyi. Vuoden alkupuoliskolla seudun yritysten julkinen kehittämis- ja investointituki oli vain noin 10% aikaisempaan vuoteen verrattuna. Seutukunnan arvion mukaan tilanteeseen vaikuttivat monet syyt epävarmojen taloudellisten näkymien lisäksi, kuten mm. yksityisen rahoituksen saatavuuden haasteet ja se, että seudun yrityksillä on ollut usean vuoden mittainen yritysten kokoon suhteutettuna suurten investointien kausi. Toisin sanoen yritysten tarve investoida on ollut pienempi ja riskinottoon suhtauduttiin varovaisesti. Samaan työttömyys lähti nousemaan, mutta maltillisesti verrattuna muuhun Suomeen. Seudun yritysten tulokunto on pääosin hyvä. Vuoden toisella puoliskolla yritykset ovat jälleen aktivoituneet ja tällä hetkellä yrityksillä on runsaasti investointisuunnitelmia. Seutukunnan tiedossa oleva yritysten investointisuunnitelmien yhteismäärä on noin 30 miljoonaa euroa. Kaustisen seudulla on tällä hetkellä 1156 yritystä. Yritysten perustaminen on ollut aktiivista kuluvana vuonna (50 kpl marraskuuhun mennessä) ja yritysten kokonaismäärä on kasvanut noin 20:lla. Yritysten perustaminen on lisääntynyt vuodesta 2024.

Seudulle suunniteltujen suur- ja energiahankkeiden investointien kokonaissumma on tällä hetkellä noin 4 miljardia euroa. Lestijärven tuulivoimapuisto on käytännössä valmiina, Halsuan Honkakankaan tuulivoimapuiston ja Halsuan sähköaseman rakentaminen on käynnissä. Keliber Oy:n litiumkaivoksen rakentaminen Kaustisella on loppuvaiheessa. Suurhankkeiden investointien toteutuma on tällä hetkellä noin 1,2 miljardia euroa.

Investointihankkeet ovat lisänneet merkittävästi työtilaisuuksia seudun yrityksille eri toimialoilla, kuten maanrakennus, rakentaminen, majoitus- ja ruokapalvelut sekä huolto ja kunnossapito. Arvioiden mukaan investoinneista jää alueelle rakennusvaiheessa n. 10–20 % investoinnin kokonaissummasta.

Tuotantovaiheessa investoinneista jää alueelle erilaisten yritys- ja muiden palvelujen ostoa, kiinteistöverotuottoja sekä yritysten ja työntekijöiden verotuottoja. Seutukunnan suorittamassa suorassa selvityksessä koskien kaivoshankkeen alueelta hankkimia palveluita voidaan todeta, että seutukunnan alueen yritykset ovat päässeet vahvasti mukaan kaivoshankkeen rakennusvaiheeseen jopa kymmenien miljoonien osuudella. Samoin tuulivoima- ja muut energiainfraan liittyvät hankkeet työllistävät vahvasti paikallisia yrityksiä ja työntekijöitä. Alueen majoitus-, ruoka- ja kauppapalvelut ovat myös suuria hyötyjiä.

Aurinkovoimaan liittyvät hankkeet ja investoinnit ovat tällä hetkellä vielä suunnittelu- ja käynnistysvaiheessa. Seutukunnan toimesta on koottu yhteen noin 50 maanomistajaa ja 20 hanketoimijaa. Tällä hetkellä koossa on noin 2 000 hehtaaria aurinkovoimarakentamiseen sopivia maa-alueita. Vuokra- ja aiesopimuksia on tehty noin 1000 hehtaarille. Seudulle on rakennettu lisää yksityisten toimijoiden biokaasulaitoksia. Kaustiselle on valmisteilla Suomen suurimpia oleva biokaasulaitos, joka on tällä hetkellä rahoitushakuvaiheessa. Lisäksi eri kuntiin on suunnitteilla suurempia kuin maatilamittakaavan kokoisia yhteislaitoksia. Seutukunta on eri hankkeidensa ja yrityspalvelun kautta luonut edellytyksiä ja valmistellut biokaasulaitosten käynnistymistä ja sijoittumista alueelle jo useita vuosia.

Seudun työttömyys on vähentynyt olennaisesti vuoden aikana ollen tällä hetkellä Pohjanmaan ELY-keskuksen pienimpiä. Kuntien välillä on kuitenkin eroa.

Kehitysnäkymät lyhyellä aikavälillä (2–3 vuotta)

Valtiovarainministeriö toteaa syyskuun 2025 taloudellisessa katsauksessaan, että Suomen talous on toipunut taantumasta hitaasti, mutta merkkejä vauhdikkaammasta kasvusta on näkyvissä. Maailmantalouden epävarmuus on VM:n mukaan hieman vähentynyt ja tiedot maailmantaloudesta ovat myös olleet jonkin verran odotuksia myönteisempiä. Tästä huolimatta epävarmuus on edelleen merkittävää. Energiasiirtymään ja uuden teknologian käyttöönottoon sekä puolustushankintoihin liittyvät investoinnit kasvavat. Vuodelle 2026 bkt:n kasvun ennustetaan olevan 1,4 % ja vuonna 2027 1,7 %.

Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteessa syksyltä 2025 todetaan, että viime vuosina Suomessa on tapahtunut merkittävien muutoksia alueellisessa työttömyydessä. Pohjois-Suomi ei ole enää korkean työttömyyden aluetta, mutta sen sijaan Itä-Suomi on sitä entistäkin enemmän. Uusimaa puolestaan ei enää ole matalan työttömyyden aluetta, mutta Länsi-Suomi on aiempaakin voimakkaammin. Pohjois- ja Länsi-Suomen työttömyyttä vähentää talouden myötätuuli muutenkin kuin tuulivoimatuotannon kasvun myötä. Myös turismi ja kaivosteollisuus kasvattavat Pohjois-Suomen taloutta. Puhtaan energian investoinnit hakeutuvat sinne, missä on saatavilla edullista puhdasta sähköä, eli pitkälti Länsi- ja Pohjois-Suomeen. Länsi-Suomen vahva pienyrityskenttä ylläpitää korkeaa työllisyyttä alueella.

Maailmantalouden vaihtelut ovat vuosien mittaan näkyneet Kaustisen seudulla tasaisempana. Seudun elinkeinorakenne on monipuolinen ja pienyritysvaltainen. Globaalien markkinoiden muutokset ovat heijastuneet seudun pieniin yrityksiin yleensä heikommin ja viiveellä. Seudun elinkeinoelämä toimii pääosin alueellisen ja valtakunnallisen kysynnän markkinoilla, mikä myös tasaa aluetalouden vaihteluja. Yritysten kasvusuunnassa olevat investoinnit ennakoivat yritystoiminnan pysyvän vireänä seuraavina vuosina. Seudulla on menestyviä yrityksiä monilla toimialoilla, kuten elintarviketeollisuudessa, metalli- ja konepajateollisuudessa, kierrätystaloudessa ja rakentamisessa.

Suurhankkeiden käynnistyminen tuo taloudellisesti erittäin merkittävän kasvun ja kehityksen mahdollistavan kokonaisuuden. Seudulla ja lähialueilla on valmisteilla, käynnistynyt ja käynnistymässä useita uusiutuvaan energiaan ja biotalouteen perustuvia investointihankkeita, jotka luovat mahdollisuuksia niin alueen yrityksille, asukkaille kuin kunnille. Alueella on vireillä laajasti biotalouteen, biokaasuun ja uusiutuvaan energiaan liittyviä investointeja, kuten biokaasulaitoksia. Biotalous osalta vireillä on lisäksi biohiilituotannon, lannoitevalmistuksen ja erikoiskasvien tuotannon käynnistämiseen liittyviä hankkeita, jotka ovat potentiaalisia lähivuosien kasvualoja.

Uusiutuvaan energiaan ja biotalouteen perustuvat teolliset ekosysteemit ovat seuraava kehitysvaihe. Ekosysteemit kokoavat erilaisia, toisiaan tukevia teollisia toimintoja samaan kokonaisuuteen. Seudun biotalouteen ja uusiutuvaan energiaan liittyvissä hankkeissa on selvitetty

laajasti erilaisia teknisiä ja taloudellisia vaihtoehtoja sekä myös sivuvirtoja hyödyntäviä konsepteja. Viimeisimpänä vaiheena on siirrytty ekosysteemien selvitys- ja suunnittelutyöhön seudun kunnissa.

Aurinkosähkövoimalat ja erilaiset uusiutuvan energian hybridipuistot sekä energian varastointiin liittyvät suunnitelmat ja investoinnit ovat aktiivisessa valmistelussa sekä myös osittain siirtymässä luvitus- ja rakentamisvaiheeseen.

Valmistelut, selvitykset ja seudun potentiaalinen aktiivinen esille tuominen on selvästi vaikuttanut seudun sisäisten ja ulkopuolisten toimijoiden yhteydenottojen lisääntymiseen sekä valmistelussa olevien investointihankkeiden kasvuun.

Turvallisuuteen, kriisinsietokykyyn, konflikteihin ja varautumisen liittyvät teemat ovat todennäköisesti lähivuosina erittäin merkittävässä osassa niin kuntien, yritysten ja tavallisten kansalaisten arkea. Seutukunta on jo toiminut kuntien ja kylien varautumisessa edellä kävijänä sekä selvittänyt hankkeissaan mm. energian riittävyttä poikkeusoloissa. Turvallisuuden ja varautumisen sektori tulee nousemaan aiempaa huomattavasti suurempaan merkitykseen ja sen vaikutus ulottuu yhteiskunnan kaikkiin toimintoihin. Turvallisuuspoliittisen tilanteen muutoksen myötä uutena ilmiönä on tullut esiin puolustus- ja kaksikäyttötuotteiden kysynnän suuri kasvu, mikä nähdään mahdollisuutena seudulla, jossa toimii mm. vahvaa elintarviketeollisuutta ja alkutuotantoa.

Seudun kehitysnäkymät 2-3 vuoden lähiajalle ovat laajemman toimintaympäristön ja maailmantalouden tilanteesta huolimatta myönteiset ja edelleen kasvavat.

Kehitysnäkymien perusteella ei ole tarpeen tehdä suuria muutoksia seutukunnan toiminnalle ja palveluille eikä elinvoimaohjelmaan valituille strategisille painopisteille. Näkymät ovat kuitenkin epävarmat ja mm. investointihankkeiden toteutuminen edellyttää aktiivista valmistelua, vuorovaikutusta, aluemarkkinointia ja vaikuttamista. Strategisia painopisteitä ja etenkin niiden toimenpiteitä päivitetään vuoden 2026 aikana tilanteeseen ja kehitysnäkymiin vastaaviksi.

Seutukunta selvittää tulevilla 2–3 vuoden kaudella muun muassa seuraavia uusia teemoja strategisia painopisteitä täydentäen:

- huoltovarmuus-, omavaraisuus- ja turvallisuusnäkökohtien varmistuminen energiaan, liikenteeseen, tietoliikenteeseen, digitaalisiin palveluihin sekä kuntien ja yritysten toimintaan
- yritysten mahdollisuudet puolustus- ja kaksoiskäyttötuotteiden osalta
- biojalostetuotannon, datakeskusten ja sähkövarastojen myötä syntyvien teollisuuspuistojen kehittyminen

Kehitysnäkymät pidemmällä ajalla

Seudun kehitysnäkymät pitkällä aikavälillä ovat myönteiset. Suomessa, kuten koko maailmassa, on käynnissä voimakas ja laaja-alainen energiamurros, turvallisuuden ja varautumisen sekä digitalisaation kehitysvaihe.

Uusiutuva energia, omavaraisuus ja huoltovarmuus ovat nousseet tärkeään asemaan niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Kaustisen seudulla on suuri rooli ja mahdollisuus olemassa olevan potentiaalinsa myötä tuulivoimapuistojen, kaivostoiminnan, bio- ja kiertotalouden, uusiutuvan energian, monipaikkaisuuden, digitalisaation ja tietoliikenneyhteyksien kehittämisessä.

Samat potentiaalit toimivat turvallisuuden, omavaraisuuden ja varautumisen perustana.

Kehityskulkujen edellytyksenä ovat uusiutuvat luonnonvarat ja biomassat, joiden osalta maaseutu metsineen, peltoineen ja toimialoineen on luonnollisesti vahvoilla. Ilman maaseutua vihreää siirtymää ei voida toteuttaa, jolloin kehityskulku nähdään maaseudulle mahdollisuutena ja

menestystekijänä. Nähtävissä on, että Kaustisen seutukunta muodostaa tulevaisuudessa vetovoimaisen alueen erityisesti uusiutuvan energian osalta.

Maaseudun rooli on monipuolistumassa ja tuotannon jalostusarvoa on mahdollista kasvattaa. Suomalainen maaseutu tulee olemaan keskeinen toimija uusiutuvan energian tuotannossa ja myös hyödyntämisessä sekä perusta omavaraisuuden ja varautumisen kehittämiseen. Suurhankkeet saavat aikaan käänteentekevän sysäyksen koko seudun kehitykselle. Vaikutukset tulevat olemaan erittäin merkittävät alueen elinkeinoelämälle ja kunnille sekä koko seudun pito- ja vetovoimalle.

Digitalisaation sekä nopeiden ja toimintavarmojen tietoliikenneyhteyksien merkitys on korostunut entisestään. Julkisten palvelujen digitalisaatio ja palvelujen sähköistäminen parantaa palvelujen saavutettavuutta ja julkisen talouden kustannustehokkuutta. Digitalisaatio edellyttää kuitenkin vakaita, nopeita ja turvallisia tietoliikenneyhteyksiä seudulla sekä laajasti koko Suomessa ja Euroopassa. Tietoliikenneyhteyksien kattavuus ja saatavuus yrityksille, TKI-toimijoille ja asukkaille on kriittinen menestystekijä digitalisaatioon perustuvalle kehitykselle. Kattavat, nopeat ja turvalliset yhteydet mahdollistavat julkisen ja yksityisen sektorin digi- ja etäpalvelut. Kuntien yhteinen digistrategia ohjaa kuntien ja seutukunnan digipalveluiden kehittämistä. Samaan teemaan liittyy myös monipaikkaisuuden ja erilaisten etätyön ja -yrittäjyyden mallien kasvu. Maaseutu tarjoaa jatkossa realistisen vaihtoehdon työskennellä sellaisissa työtehtävissä, joita voidaan suorittaa tietoverkon kautta.

Seudulla on vahva aineeton ja aineellinen kulttuuriperintö. Kansanperinne (kulttuuri, musiikki, hyvinvointi) sekä alueen turvallisuus, rauhallisuus, luonto ovat mahdollisuuksia vastata elämys- ja luontomatkailun sekä vastuullisten matkailupalveluiden kysynnän kasvuun. Suurena mahdollisuutena seudun matkailun, tunnettuuden ja palvelujen kehittymiselle nähdään Unescon aineeton kulttuuriperintö -status. Unescon aineeton kulttuuriperintö -status tuo mahdollisuuden luoda uusia kestäviä matkailukonsepteja ja lisätä vastuullista matkailua. Se vahvistaa myös kansainvälisiä verkostoja.

II Seudun kehittämisen painopisteet

Seudun Elinvoimaohjelma ohjaa Kaustisen seutukunta –organisaation suunnittelu- ja kehittämistyötä sekä palvelutoimintaa. Vuosittaisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa elinvoimaohjelman visiot, tavoitteet ja strategiset kehittämisteemat toimenpiteineen ovat lähtökohtana seudun kehittämisen painopisteiden määrittelyssä (osa A) ja seutuorganisaation toimintasuunnitelmassa (osa B). Painopisteillä asetetaan vuosittaiset kehittämistoiminnan ydinkohdat.

Seudun kehittämisen painopisteet vuodelle 2026 on määritelty ottamalla huomioon edellä kuvatut seudun tilanne, haasteet ja mahdollisuudet sekä seudun Elinvoimaohjelma 2022-2026. Elinvoimaohjelma ohjaa vuosittaisten TTS:n sisältöjen valmisteluja. TTS:n valmistelussa voidaan ottaa huomioon myös esiin nousevat haasteet ja mahdollisuudet, joita ei ole voitu ennakoida Elinvoimaohjelman valmistelun yhteydessä.

Seudun kehittämisen visiona on, että Kaustisen seutu on muutoksissa menestyvä, yhdessä tekemisen, onnellisten ihmisten ja vahvan yrittäjyyden maaseutu. Seutu on uusiutuvia luonnonvaroja jalostava, energiaa vastuullisesti tuottava, luonnon ja kulttuurin mahdollisuuksia kestävästi hyödyntävä ja digitalisaation mahdollisuuksia tehokkaasti soveltava maaseutu.

Seudun tavoitetila vuodelle 2026 on, että seudun elinvoimatekijät (kasvu-, veto- ja pitovoima) houkuttelevat uusia asukkaita ja yrityksiä.

Elinvoimaohjelman Strategisten kehittämisteemojen toimenpiteiden painopisteet vuonna 2026 ovat seuraavat:

Teema 1: Uusiutuvan energian ja biotalouden seutu

- Seudullisen bio- ja kiertotalousohjelman päivittäminen ja jalkauttaminen osana uutta strategista kehittämisohjelman valmistelua vuosille 2027-2031
- Uusiutuvan energian sekä bio- ja kiertotalousosaamisen kehittäminen
 - Biokaasun tuotantoon ja jalostamiseen liittyvien osaamisvajeiden paikkaaminen - (Biokaasuklinikka-hankkeen toteutus)
 - Erilaisten uusiutuvien energiatuotantomuotojen integraatio, ekosysteeminen ajattelu sekä edunvalvonta ja invest-in –toiminnan kehittäminen
- Seudun kaikki kunnat kattava vaihtoehtoisten käyttövoimien ja polttoaineiden lataus- ja tankkausverkoston kehittäminen (mm. biodiesel, biokaasu, sähkö, vety) – selvityksen jälkeiset toimet
 - Testaus- ja pilotointilaitteistoihin kohdistuvat hankkeet
- Uusiutuvan energian sekä bio- ja kiertotalouden investointihankkeiden edistäminen tarkoituksenmukaisilla tavoilla
- Laaja-alaista tarkastelua ja selvitystyötä liittyen bio- ja kiertotalouteen sekä uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön
 - Erilaisten uusiutuvien energiatuotantomuotojen integraatio ja ekosysteeminen ajattelu (bioenergia, vety, tuuli, aurinko, varastointi, biohiili)
- Digitaalisuuden ja langattomien ratkaisuiden hyödyntäminen
 - Biokaasuklinikka-hankkeessa toteutetun tekoälyagentti BAIA:n jatkohyödyntäminen projektisuunnitelman mukaisesti
- Yhteistyöverkostojen kehittäminen ja yhteistyön aktivointi (yritykset, korkeakoulut) - vuorovaikutteisuus
- Viestintä seudullisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti

Teema 2: Digitaalinen ja älykäs seutu

- Verkkoinfrastruktuuria ja digitaalisia palveluita kehitetään edelleen Kase Smart Countryside – ohjelmakokonaisuudessa
 - Laajennetaan erityisesti valokuituyhteyksiä ja parannetaan niiden kattavuutta kunnissa
 - Hankitaan aktiivisesti ulkopuolista kehittämis- ja investointirahoitusta
- Suomen houkuttelevin digiseutu - Kaustisen seudun digistrategia 2028 toteuttaminen
- Hakeudutaan aktiivisesti pilottialueeksi digitalisaatioon soveltamiseen, hyödyntämiseen ja kehittämiseen liittyen hyödyntäen olemassa olevia yhteistyöverkostoja mm. Yliopistojen ja muiden TKI-toimijoiden kanssa

- Kansalliset pilotit, kansainväliset (EU) pilotit
- Digitalisaation hyödyntäminen eri toimialoilla, erityisesti kulttuurin, liikunnan, luovien alojen ja matkailun digitaalinen sisällöntuotannon tukeminen
 - Hyödynnetään hankkeissa kuten ANSEL ja KASE Virse toteutettavia digitaalisia ratkaisuja ja vahvistetaan yritysten, yhteisöjen ja kehittäjien yhteistyötä digitaalisten sisältöjen tuottamisessa.
- Jatketaan kyläradio-konseptin kehittämistä ja kyläradioiden käyttöä osana varautumista mahdollisuuksien mukaan ja yhteistyössä kuntien ja kyläyhteisöjen kanssa.

Teema 3: Yrittäjyyden, työpaikkojen ja verkostojen seutu

- Vahva ja monipuolinen suurhanketoimintaa hyödyntävä elinkeinotoiminta:
 - Suurhankkeiden hyödyntäminen seudun yritysten kasvuksi, tiedon ja vaikutusten lisääminen, palvelujen kehittäminen ja tuottaminen
 - Toimialojen uudistumisen tukeminen
 - Uusien investointimahdollisuuksien tunnistaminen ja investointien houkuttelu alueelle
 - Teollisten ekosysteemien selvittäminen ja kehittäminen alueella mm. Kuntien kaavoitustoimintaa tukien
 - Muiden alueiden merkittävien investointihankkeiden seuraaminen, synergioiden tunnistaminen ja niistä viestiminen alueen yrityksille ja muille toimijoille
 - Uusien mahdollisuuksien tunnistaminen ja niiden mahdollisuuksien tiedottaminen alueen yrityksille
- Työvoiman osaamisen ja verkostoitumisen avulla saatava kasvu:
 - Alueellisten työllisyydenhoidon toimintamallien ja verkostojen jatkokehittäminen
 - Työllisyyspalvelujen kehittäminen: työllisyyttä edistävät palvelut
 - Työllisyyden parantaminen yhteistyössä verkostokumppaneiden kanssa
 - tiivis yhteistyö kuntien, työllisyysalueen, Soiten ja koulutusorganisaatioiden kanssa
 - Nuorten ja täsmätyökykyisten työllistymisen edistäminen
 - Kunnille, yrityksille ja muille työnantajille työllisyyden ja rekrytoinnin asiantuntija-apua
 - Toimenpiteiden kehittäminen kuntien työttömyysetuuksien maksuosuuksien pienentämiseksi
 - Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen
- Yrittäjyyden, osaamisen ja verkostoitumisen avulla saatava kasvu:
 - Yritysverkostojen syntymisen aktivointi, kehittäminen ja tukeminen hyödyntäen digitaalista palvelualustaa ja hyödyntämällä asiantuntijapalveluita sekä koulutusta
 - Palvelualustojen kuten suurhanketoimisto.fi kehittäminen sekä IPR-oikeuksien hallinta. esim. palvelun laajentaminen Arctialin hankkeelle

- Matkailualan mahdollisuuksien edistäminen
 - Kulttuuri-, tapahtuma-, luonto- ja työmatkailu
 - Unesco aineettoman kulttuuriperinnön listaus – kaustislaisen viulunsoiton hyödyntäminen matkailupalvelujen kehittämisessä
- Toimintaympäristöjen edunvalvonta:
 - Elinkeinoille sekä välttämättömän että mahdollisuuksia luovan infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittäminen: tieverkosto, logistiikka, energiainfra ja tietoliikenneyhteydet
 - Alueen ja sen mahdollisuuksien näkyvyyden parantaminen

Teema 4: Kulttuurin, luonnon ja onnellisten ihmisten seutu

- Pitovoimainen seutu
 - Mahdollistetaan työn tekeminen kotiseudulla mieleisellä tavalla - etätöön ja hybridityön edistäminen ja tukeminen, laajempaan näkökulmana tietotyö
 - Julkisia ja yksityisiä palveluita kehitetään siten, että ne ovat saatavilla lähellä, nopeasti ja vaivatta –sujuva arki
 - Palveluiden tasavertaista saavutettavuutta parannetaan jalkautumalla ja hajautetuilla toimintamalleilla: erityisesti työllisyyspalveluissa varmistetaan hyvien toimintamallien jatkuminen.
- Valovoimainen ja vetovoimainen seutu
 - Aluemarkkinointia ja viestintää kohdennetaan seudun vahvuuksiin
 - Alueen kohteiden, tapahtumien ja palveluiden saavutettavuutta parannetaan digitalisaatiota ja virtuaalisuutta hyödyntäen, erityisesti erä- ja kalastusmatkailun osalta
 - Elävää perintöä tuotteistetaan matkailu- ja tapahtumatuotteiksi yhdessä elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kanssa

B-osa: Seutuorganisaation oma toiminta

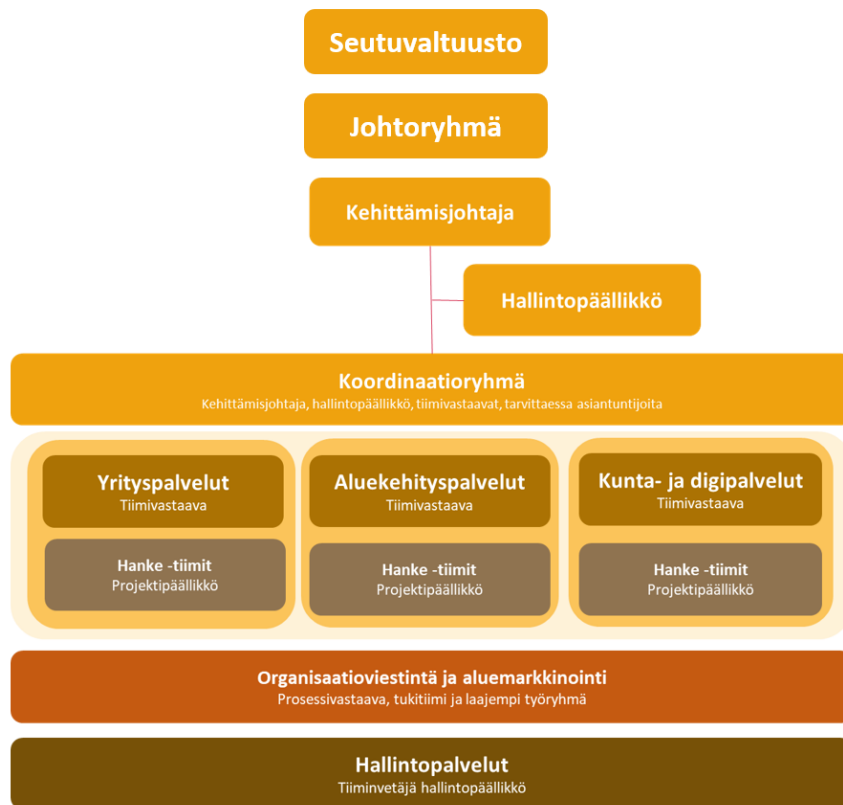
I Seutukunnallinen toiminta

Kaustisen seutukunta toimii kuntalain 51§:n tarkoittamana kuntien yhteisenä toimielimenä. Toimielimen toiminimi on *Kaustisen seutukunta* ja toimielimen kokoonpanosta käytetään nimitystä *seutuvaltuusto*. Kaustisen seutukunnan toiminta perustuu kuntien vuonna 2000 solmimaan yhteistyösopimukseen, joka viimeisimmällä uusintakierroksella solmittiin toistaiseksi voimassa olevana 1.1.2016 lähtien. Sopimuskunnat Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli.

Seutuvaltuusto toimii Lestijärven kunnan hallinto-organisaatiossa itsenäisenä lautakuntana. Seutuvaltuustoon kuuluu 15 jäsentä, kustakin kunnasta yksi jäsen alkavaa 1000 asukasta kohti kuitenkin vähintään kaksi jäsentä. Yhteistyön valmisteluorganisaationa toimii seutukunnan *johtoryhmä*. Seutukunnan ylin viranhaltija, *kehittämisojohtaja*, toimii johtoryhmän ja seutuvaltuuston esittelijänä. Hallintopäällikkö toimii seutukunnan ylimmän viranhaltijan sijaisena. Seutukunnan toimintaa ja kehittämistyötä johtaa kehittämisjohtaja Petri Jylhä ja hallintopäällikkönä toimii Minna Kauppinen.

Seutuvaltuuston ja johtoryhmän asioiden valmistelu ja hankkeiden hallinnointi tapahtuu seutukunnan omalla toimintana, jota seutukunnan kunnat rahoittavat. Seutukunnan perustehtävien mukaiseen toimintaan hankitaan mahdollisuuksien mukaan ulkopuolista rahoitusta hanketoiminnalla ja palveluiden myynnillä.

Kaustisen seutukunnan organisaatiokaavio 1.12.2025 alkaen:

II Seutukuntaorganisaation perustehtävät

Kaustisen seutukunnan perustehtävät ja niiden sisältämät toimenpiteet ovat yhteistoimintasopimuksen mukaisesti seuraavat:

1. Aluekehittäminen

- Hankevalmistelu ja hankkeiden toteutus
- Hankkeiden kuntaosuuksien valmistelu, päätökset ja hallinto sekä hankkeiden toiminnanaikainen ohjaus
- Suunnitelmat, selvitykset, kyselyt, esitykset ja uudet avaukset
- Verkostoyhteistyö eri alueen toimijoiden kanssa
- Verkostoyhteistyö rahoittajien ja mahdollisten hankekumppaneiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti

- Keski-Pohjanmaan tilastoyhteistyön koordinointi ja maakunnallisten tilastojen tuottaminen
- Aluemarkkinointi: tiedottaminen ja viestintä, tapahtumat, kaustisenseutu.fi ja visitkaustisenseutu -portaalit

2. Alueen elinkeinotoiminnan kehittäminen

- Yritysneuvontapalvelut alueen uusille ja toimiville yrityksille (KASE Yrityspalvelu)
- Yritysten kehittäminen verkostoyhteistyön avulla
- Toimiala- ja yritysryhmähankkeiden valmistelu ja toteuttaminen
- Alueelle sijoittuvien yritysten hankinta ja avustaminen
- Elinkeinoja kehittävä oma hanketoiminta ja hankkeiden kuntaosuudet
- Rekrytointi- ja työllistämispalvelut omana toimintana ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa

3. Kuntien yhteistoiminnan edistäminen

- Kuntien yhteistoimintaan liittyvien mahdollisuuksien etsiminen ja avausten tekeminen
- Yhteiset tilaisuudet, tapahtumat
- Selvitykset ja kyselyt (kuntakohtaiset/seudulliset/maakunnalliset)
- Yhteishankkeiden käynnistys ja toteuttaminen

4. Seudun edunvalvonta

- Vaikuttamistoiminta; päättäjäkontaktointi, lausunnot, osallistuminen/vaikuttaminen suunnitelmien, ohjelmien ym. laadintaan
- Maakunnallisiin päätöksentekoelementteihin osallistuminen
- Seudullisiin, maakunnallisiin ja valtakunnallisiin työ- ja ohjausryhmiin osallistuminen

Yhteistoimintasopimuksen mukaan seutukunnalle voidaan asettaa lisätehtäviä seutuvaltuuston esityksestä ja kuntien valtuustojen niin hyväksyessä. Seutukunnalla on vuonna 2025 voimassa sopimus tietosuojavastaavan palvelun tuottamisesta jäsenkunnille ja palvelun jatkaminen vuosille 2026–2027 on seutukunnan johtoryhmän hyväksymässä talousarviossa. Myös kehittämisasiantuntijan toimi on seutukunnan johtoryhmän hyväksymässä talousarviossa vuosille 2026–2027. Yrityspalveluiden tuottamisesta on erillinen toistaiseksi voimassa oleva sopimus. Digikehittämisen koordinointi jatkuu aikaisempien vuosien tapaan. Seutukunnalle on myös asetettu tehtäväksi mm. maaseutuhallinnon yhteistyö ja sen toiminnan kehittämiseen liittyvä yhteistyö ja ohjaus Kaustisen seutukunnan kuntien ja Kannuksen kaupungin alueella.

Perustehtävien toteuttamisessa seutukunnan keskeiset kumppanit ovat kuntien ja yritysten lisäksi muun muassa KaseNet Oy, Keski-Pohjanmaan Liitto, MTK Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaan, Etelä-

Pohjanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskukset, Pohjanmaan TE-toimisto, Soite, Kokkolan Yliopistokeskus Chydenius, Vaasan yliopiston Levon-Instituutti, Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutti, Teknologian tutkimuskeskus VTT, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä KPEDU, Pro Agria, LUKE, Viexpo, CENTRIA Ammattikorkeakoulu, Pro Kaustinen Ry, Pirityiset Ry, Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry ja kunnittaiset yrittäjäyhdistykset, Kaustisen kehitys Oy, Kokkolan seudun kehitys KOSEK Oy ja Pietarsaaren seudun kehittämisyritys Concordia Oy. Lisäksi seutukunnalla laaja yhteistyöverkosto koostuen asiantuntijaorganisaatioista, rahoittajista ja muista organisaatioista.

III Seutukuntaorganisaation tilanne ja toiminnan painopisteet

Tilanne

Kaustisen seutukunnan toiminta on laajentunut viimeisten vuosien aikana huomattavasti uusien kunnille tuotettavien palvelujen ja hanketoiminnan vuoksi. Vuosi 2024 oli seututoiminnan laajin vuosi ottaen huomioon talousarvion koon, henkilöstömäärän, palvelujen laajuuden ja hanketoiminnan. Vuoden 2025 talousarviota supistettiin merkittävästi kuntien heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Työllisyyspalvelut omana yksikkönään lakkautettiin, mutta työllisyyden edistämiseen liittyviä tehtäviä jatkettiin kehittämisasiantuntijan toimesta Halsuan ja Toholammin kunnissa. Vuonna 2025 on toteutettu tietosuojavastaavan palveluja erillisen sopimuksen mukaisesti.

Seutukunnalla on suunnitelman laatimisen hetkellä käynnissä 15 hanketta ja hankesalkun koko on noin 2,4 miljoonaa euroa, mikä on hyvin samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Jätettyjä rahoitushakemuksia on parhaillaan 4 kpl ja valmistelussa 1 kpl.

Seutukunnan henkilöstömäärä 10.11.2025 on yhteensä 20 henkilöä, joista 8 henkilöä toimii toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja 12 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Vakituksia tehtäviä ovat tällä hetkellä kehittämisjohtajan ja hallintopäällikön virkasuhteet sekä yrityskehittäjän (2 kpl), yritysneuvojan, aluekehittäjän, digikehittäjän, tiedottajan ja toimistosihteerin toimet. Toimistosihteerin toimi vapautui toukokuussa 2024 eikä sitä ole täytetty.

Hankkeissa toimii sekä määräaikaista ja erikseen rekrytoitua henkilöstöä että vakituisissa työsuhteissa työskentelevää seutukunnan henkilöstöä. **Vuoden 2024 jälkeen on edelleen laajennettu toimintamallia, jossa seutukunnan vakituinen henkilöstö aluekehitys- ja yrityspalveluista toteuttaa hankkeita oman toimensa ohella.** Määräaikaiset työsuhteet ovat enintään kahden vuoden mittaisella työsuhteella hanketehtävissä (projektipäälliköt ja -työntekijät) ja hallinnossa (hankeassistentti sekä osa-aikaiset hallintosihteeri ja talousassistentti, tietosuoja-asiantuntija ja kehittämisasiantuntija). Seutukunta ostaa vuosittain ulkopuolisia asiantuntijapalveluja hankkeiden ja toimintasuunnitelman toteutukseen liittyen.

Seutukunnan toiminta vuonna 2025 supistui merkittävästi vuoteen 2024 nähden talousarvion laskiessa 18,3 % ja kuntarahoituksen laskiessa 33,8 %. Muutos johtui pääosin työllisyyspalveluiden viranomaistehtävien päättymisestä seutukunnan toimintana sekä kiristyvän kuntatalouden myötä tehdyistä säästötoimenpiteistä. Vuoden 2026 talousarvion laadinnan yhteydessä ei tullut esiin samankaltaisia talousmuutoksia, joten seutukunnan toimintaan ei olla tekemässä merkittäviä muutoksia vuodelle 2026 ja toiminta säilyy samalla tasolla kuin vuonna 2025.

Vuoden 2026 talousarvion loppusumma on 1.853.839 euroa. Vuoden 2026 talousarvion loppusumma pienenee edelleen merkittävästi aiempiin vuosiin verrattuna: vuoteen 2025 verrattuna (2.157.119 euroa). Talousarvio on noin 14 % pienempi kuin kuluvan vuoden talousarvion loppusumma.

Kuntarahoituksen osuus vuoden 2026 talousarviossa on yhteensä 1.003.733 euroa (54 %).

Kuntarahoitus pienentyi kokonaisuudessaan 0,4 % ja n. 4300 euroa talousarviovaiheessa. Kuntien välillä on eroja johtuen palveluihin varautumisesta sekä asukasmäärän muutoksissa (asukasmäärää käytetään perustana tietyissä kuntarahoituksen osuuksissa). Huomioitavaa on, että vuoden 2024 talousarviossa kuntien rahoitustarve oli noin 500 000 euroa suurempi. Tämä kuvastaa sekä seutukunnan palvelujen supistumista että onnistuneita sopeutumistoimia

Ulkopuolisen rahoituksen määrä talousarviossa on 850.106 euroa, mikä on noin 24 % vähemmän kuin kuluvana vuonna. Seutukunnan hanketoiminta on talousarvion laatimisen hetkellä supistumassa, mutta hankehakuja on avautumassa vuoden 2025 lopussa ja vuoden 2026 aikana.

Talousarvion valmistelua on tehty johtoryhmässä ja jäsenkuntien viranhaltijoiden kanssa. Toimintavuodelle on kuntien taholta asetettu tiukat raamit, joiden puitteissa seutukunnan perustehtäviä pyritään toteuttamaan mahdollisimman asiakas- ja tarvelähtöisesti, laajasti ja laadukkaasti. Osalla kuntia ei ole taloudellista mahdollisuutta hyödyntää kaikkia seutukunnan palveluja, jolloin palveluita toimijoille ja yrityksille joudutaan rajoittamaan. Seutukunnan talousarviossa on huomioitu ensimmäistä kertaa KASE Kehitys Oy:n ostopalvelujen ja hanketoiminnan osuudet. Menettelyllä kuntien kokonaisrahoitus seudullisiin palveluihin pysyy samana.

Tulevaan vuoteen ja suunnittelukauteen lähtiessä on tarkasteltu edellisen vuoden tapaan sekä toimintoja että kulurakennetta, ml. toimitilat. Seutukunnan toimitiloja on vähennetty suunnitelmien mukaisesti, eikä seutukunnalla ole tällä hetkellä entisen tyyppistä seututoimistoa. Seutukunnan henkilöstö toimii eri kunnanvirastojen yhteydessä sekä etätyössä. Kaustisella on suurin toimipiste, jonka yhteydessä on kaksi toimistotilaa ja neuvotteluhuone sekä Kaustisen kunnan etätyötilat. Kustannusleikkauksia on tehty mm. aluemarkkinointiin, ostopalveluihin ja hankintoihin. Seutukunnan vakituinen henkilöstö hyödyntää entistä enemmän omaa hanketoimintaa. Hanketoiminnalla ns. flat rate-rahoituksella pyritään kattamaan myös viestintää ja tiedottamista sekä hallinnollisia kuluja entistä enemmän. Jo tähän saakka seutukunnan toiminnassa on pystytty hyödyntämään merkittävästi omaa hanketoimintaa, mikä on vähentänyt huomattavasti kuntien rahoituksen tarvetta.

Seutukunta kehittää palvelujaan tarvelähtöisesti ja jatkaa seutukunnan perustehtävien toteutusta. Tavoitteena on laajentaa KASE Kehitys Oy:n toimintaa seutukunnan toiminnan ja palvelujen täydentäjänä. **Seudun kehitysnäkymien, laaja-alaisten mahdollisuuksien ja uhkaavien haasteiden myötä seutuyhteistyölle, seutukunnan tuottamille palveluille ja muille toiminnoille nähdään edelleen jatkuvaa ja kasvavaa tarvetta.** Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus, valtionhallinnon rakenneuudistukset ja valtion taholta tuleva viesti kuntien yhteistyön kehittämis- ja lisäämistarpeesta eri sektoreilla vaikuttavat seutukunnan asemaan tulevina vuosina. Tässä talous- ja rakennekehityksessä sekä seudun kehittymisen uhkiin varautumisessa ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä seutukunnan ja kuntien yhteistoiminta on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää. Seutukunta on kuntien yhteinen kehittämistyökalu - kunnilla on käytössään poikkeuksellisen vahva kehittämisorganisaatio suhteessa niiden kokoon ja seudun asukasmäärään. Oman henkilöstön lisäksi seutukunta on verkostoitunut kymmenien yhteistyötahojen ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Alueen kehittämiseen on lisäksi valjastettu maakunnallisten yhteistyökumppaneiden ohella monia toimijoita, jotka ovat kansallisia huippuosajia.

Seutukunta toteutti organisaatiouudistuksen vuoden 2025 aikana ja **vuonna 2026 uuden organisaation mukaiset toimintamallit otetaan käyttöön ja niitä myös kehitetään saatujen kokemusten mukaan.** Seutuorganisaation toimintakyky, prosessien toimivuus, osaaminen ja verkostoitumisen laatu ja laajuus ovat kriittisiä menestystekijöitä, jota on jatkuvasti ylläpidettävä ja

kehitettävä ja jotka näkökulmat on otettava huomioon toiminnan suunnittelussa. Seutukunta on asiantuntijaorganisaatio, jossa korostuu henkilöstön itseohjautuvuus, itsensä johtaminen ja itsenäinen työ yhdessä vuorovaikutuksessa seututiimin ja verkostojen kanssa. Hajautettu toimintamalli työn tekemisessä ja asiakkaiden kohtaamisessa on välttämätöntä nyt ja jatkossa. Tiimimäistä toimintamallia tulee edelleen kehittää ja organisoida nykyistä selkeämmin sekä vuorovaikutus ja tiedonvälitys varmistaa. Seutuorganisaation tulee toimia nopeasti ja joustavasti tarpeiden mukaan: haasteita tähän asettavat joissain tilanteissa kuntapohjainen hallinto ja hankesäännökset. Tärkeää on kehittää jatkuvasti henkilöstön osaamista ja koko organisaation oppimista sekä työhyvinvointia ja työssä viihtymistä. Organisaation toimintaa ja vuorovaikutusta sekä oppimista ja uudistamista on kehitettävä. Tulevaisuuden ennakointi ja suunnitelmallisuus korostuvat nopean reagoitokyvyn ohella.

Kuntien yhteinen, vuonna 2025 hyväksytty digistrategia ohjaa kuntien ja seutukunnan digipalveluiden kehittämistä. Seutukunnalle on osoitettu seudullisen digistrategian koordinointi, jonka tehtävän hoitamiseen seutukunta varautuu talousarviossa sekä kunta- että hankerahoituksella.

Seutukunta ylläpitää ja kehittää www.kaustisenseutu.fi ja www.visitkaustisenseutu.fi -sivustoja sekä toteuttaa aktiivista aluemarkkinointia ja viestintää eri kanavia hyödyntäen. Visit-sivusto on uudistettu vuoden 2025 aikana, mikä antaa hyvän lähtökohdan matkailun kehittämiseen ja alueen palvelujen esille tuomiseen.

Organisaation oman toiminnan suunnittelu ja kehittäminen pidemmällä aikavälillä pohjautuu seutukunnan sopimuksellisiin perustehtäviin, seudun tilannekuvaan ja kehitysnäkyymiin sekä elinvoimaohjelman toteuttamiseen.

Seutukunnan tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	2 157 119	1 853 838	1 615 709	1 036 336	1 052 814	1 054 797
Toimintakulut	2 157 119	1 853 835	1 615 709	1 036 336	1 052 814	1 054 797
Toimintakate	0,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00

IV Toiminta-alueiden tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä tarvittavat resurssit vuodelle 2026

Hallintopalvelut -tiimi

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Hallintopalvelujen sujuva toiminta digityökaluja hyödyntäen	▪ Otetaan haltuun olemassa olevat ohjelmat (Dynasty 10, Personec F Ess, Approval, Ontime, web-lasku, web-tosite, Accuna). ○ Nykyisten ohjeistuksien tarkentaminen ja täsmentäminen tarvittaessa ○ Valmiiden pohjien käytön lisääminen Dynasty-sovelluksessa ▪ Otetaan käyttöön sähköisiä lomakkeita mahdollisuuksien mukaan ○ yhteistyö Lestijärven kunnan kanssa ▪ Yleisenä toimenpiteenä koko organisaatiota ja mahdollisesti myös kuntia koskien tekoälyn ja automatisoinnin hyödyntämisen selvitykset ja tarvittavat käyttöönnotot	Ohjelmistojen sujuva ja tehokas käyttö.
Työn suunnittelu ja ennakointi Työn ruuhkautumisen välttäminen/ruuhkien tasaaminen	▪ Ennakoivien toimintamallien ja -prosessien kehittäminen ○ Ohjeistukset henkilöstölle (pystyykö automatisoimaan Outlookissa?) ○ Omien työtehtävien valmistelu etukäteen mahdollisuuksien mukaan ○ Yhteistyön kehittäminen kunnan ja Heta-palvelujen kanssa	
Organisaation operatiivisen rakenteen kehittäminen	▪ Vakiinnutetaan ja kehitetään kokemusten mukaan uudistetun organisaation toimintamalleja ▪ Tehostetaan ja uudistetaan tiimikäytänteitä ja toimintamalleja tiimeittäin ja tiimien välillä	Toimenpiteiden toteutumisasteet
Toiminnan siirtäminen soveltuvin osin uuteen yhtiöön	▪ Siirretään soveltuvin osin toimintaa lautakunnalta yhtiöön soveltuvin osin, painopiste soveltuissa yritys- ja kuntien palvelutoiminnoissa	Toimenpiteiden toteutumisasteet
Organisaation toimintakyvyn ylläpitäminen nykyisillä henkilöstövoimavaroilla	▪ Kehitetään organisaation pitovoimaa henkilöstöresurssin pysymiseksi ▪ Mitoitetaan henkilöstöresursseja työtehtävien mukaan ▪ Selkeytetään tehtäväkuvia (osana organisaatiouudistusta)	Henkilöstön määrä Työtunnit
Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen	▪ Toteutetaan työhyvinvointiohjelmaa ja päivitetään sitä tarpeen mukaan ▪ Jatketaan TYHY-päivien järjestämistä säännöllisesti, myös kokonaisia päiviä ▪ Tuetaan ja ohjataan työn tekemistä, tarvittaessa TyöPlus Oy:n palvelujen hyödyntäminen ▪ Laaditaan osaamisen kehittämisen ohjelma (digipalvelut, tietosuoja)	Pidetyt kehityskeskustelut TYHY -tapahtumien määrä

	▪ Pidetään kehityskeskustelut ja laaditaan henkilökohtaiset osaamisen kehittämissuunnitelmat	
Tiimityön ylläpitäminen	▪ Kehitetään koko organisaation yhteistä tiimityötä ja palvelutiimien tiimityötä ▪ Varmistetaan ja tuetaan uuden organisaatorakenteen käyttöönottoa valmennuksilla ja koulutuksilla (koko henkilöstö, tiimit, yksilöt) ▪ Jatketaan tiimipalavereita ja uudistetaan niiden käytäntöjä vastaamaan organisaatorakennetta ▪ Järjestetään säännöllisesti koko henkilöstön tiimipäiviä ja -työpajoja ▪ Järjestetään koko tiimin tiimipalaveri viikoittain ▪ Jatketaan yhteisten tiimikahvien järjestämistä Teamsissa 2 krt/vko	Tiimipäivien/työpajojen/tiimipalaverien määrät
Hallintoprosessien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen	▪ Jatketaan seutukunnan toimintojen laatukäsikirjan valmistelua: toimintamallien ja – prosessien kuvaaminen ja tarpeellinen kehittäminen: keskeiset prosessit, tiedon ohjaussuunnitelma ▪ Tarkistetaan hallintotiimin tehtäväkuvaukset tarvittaessa huomioiden peruskunnan palvelut ja järjestelmät ▪ Yhteistyön kehittäminen Heta-palveluiden kanssa ▪ Varmistetaan hallinnon toimintavarmuus tiedostamalla riskit ja huomioimalla ne tarvittaessa tehtäväkuvauksissa ▪ Selkeytetään tiedonkulkua	Toimenpiteiden toteutumisasteet

Kunta- ja digipalvelut -tiimi

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Työllisyyden palvelutarpeeseen vastaaminen	- Kehittämisasiantuntijan tehtävä ja toimintamallin kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden, kuntien ja sidosryhmien kanssa - Tehtävinä rekrytointi, työllistymis- ja kv./kotopalvelut	Toimenpiteiden toteutumisaste
Kuntayhteistyön kehittäminen ja uusien avausten löytäminen	- Johtoryhmän ja seutuvaltuuston toiminta (ohjaus, avaukset, toimeksiannot) - Kuntien omaa toimintaa kehittävien yhteishankkeiden kokoaminen ja valmistelu esiin nousevien tarpeiden mukaan - Hankkeistaminen ja avustushaut kuntien yhteistoiminnan kehittämisen tukemiseen - Henkilöstön kehittäminen yhteistyössä kuntien kanssa	Toimenpiteiden toteutumisaste Yhteishankkeiden määrä Uusien hankkeiden määrä Uusien avausten määrä
Viestinnän kehittäminen kuntiin	- Seutuvaltuusto – pidetään yksi kehittämisseminaari elinvoimaohjelman päivittämisen yhteydessä - Kuntien päättäjät – järjestetään yksi kuntien puheenjohtajiston, johtoryhmien ja seutukunnan edustajien keskustelutilaisuus vuodessa - Kuntien johtoryhmät / toimialajohtajat - Kuntatoiminnan kehittämiseen liittyvien hankkeiden käynnistyessä keskustellaan viestinnän kohdentamisesta - Viestitään toimenpiteistä ja niiden toimeenpanosta - Hankeviestinnän kohderyhmien kehittäminen	Toimenpiteiden toteutumisaste Toteutuneet kokoukset ja seminaarit
Digitalisaation hyödyntäminen kuntien yhteistoiminnassa ja palveluissa	- Digikehittäjän toimi - Digistrategian koordinointi ja toteuttaminen - Digituen kehittäminen ja koordinointi osana maakunnallista digikompassia - Digipalveluiden kehittäminen seutukunnalle asetetuissa tehtävissä, ml. seudullisen asiointiportaalin kehittäminen (kaustisenseutu.fi) - Oppimisympäristön kartoittaminen ja pilotointi - Hankkeistaminen ja avustushaut - Tekoäly- ja ohjelmistorobotiikkasovellusten kartoittaminen kuntien toiminnan kehittämisessä - pilotointi yo. palveluissa - Tiedolla johtamisen kokonaisuuden suunnittelu - Tiivis yhteistyö KaseNet Oy:n kanssa sekä digipalveluiden että tietoliikenneyhteyksien kehittämisessä	Toimenpiteiden toteutumisaste

Maakunnallisen digikompassin toteutuksen koordinointi	- Maakunnallisen digikompassin seudullinen toimenpiteiden koordinointi osana digikehittäjän toimea - Eri toimenpideryhmiin osallistuminen ja maakunnallinen yhteistyö	Toimenpiteiden toteutumisaste
Tietosuojatyön kehittäminen	- Tietosuojaan liittyvien toimintamallien sekä ohjeistuksen jatkokehitys - Tietosuojadokumentaation päivitystyön jatkaminen - Vaikutustenarviointien kattavuuden laajentaminen - Lainsäädännön ja muun ohjeistuksen seuranta - Päivitystyön jatkuvuuden prosessien jatkokehitys - Toiminnan valvonta ja käytännön ohjeistaminen - Yleiskoulutuksen kertauksen järjestäminen - Tarkennetun/kohdennetun koulutuksen järjestäminen - Tietosuojatyön näkyvyyden lisääminen - Ohjaus ja neuvonta kunnille myös nousevien tarpeiden mukaan	Toimenpiteiden toteutumisaste Julkaistun dokumentaation kattavuus Toteutuneiden koulutusten määrä Toteutuneiden neuvontojen/konsultaatioiden määrä
Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Yhteistyön vahvistaminen digipalveluiden ja -asioinnin kehittämisessä yhteistyössä	Asiointipisteiden määrä
Huoltovarmuuden ja varautumisen kehittäminen kuntien yhteistoiminnassa	- Yhteistyö ELVAR-toimikunnassa ja alueellisessa sekä maakunnallisessa varautumisessa - Yhteistyö Huoltovarmuuskeskuksen, kuntien, Hyvinvointialueen, maakuntaliiton, 3. sektorin ja muiden ao. toimijoiden kanssa. - Johtoryhmän valmiuskokoukset johtoryhmän kokousten yhteydessä - HUOVA -toimintamallien kehittäminen ja siirtäminen kuntien ja seutukunnan perustoiminnaksi - Koordinoinnin toimintamallien ja koordinoitiresurssien selvittäminen	
Seudullisen kokonaiskuvan ylläpito työllisyyden tilanteesta, työllisyyden hoidon tarpeista ja osaavasta työvoimasta	- Ylläpitää seudullista kokonaiskuvaa työllisyyden tilanteesta, työllisyyden hoidon tarpeista ja osaavasta työvoimasta - Kokoaa ja hyödyntää paikallisia, verkostoja sekä tekee tiivistä yhteistyötä kuntien, työllisyysalueen, Soiten ja koulutusorganisaatioiden kanssa. - Tekee tavoitteellista yhteistyötä laajasti työllisyyden edistämisen verkostoissa ja kehittää verkostoyhteistyötä ja eri työllistymistä tukevien palveluiden saatavuutta seutukunnassa. - Tekee yhteistyötä työllisyysalueen kanssa täydentäen ja laajentaen palveluja Kaustisen seudulla - Toteuttaa työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä seutuorganisaation, kuntien, yritysten ja muiden työnantajien kanssa	Toimenpiteiden toteutumisaste Kunnille työttömyydestä koituvien kustannusten määrä
Kotoutumis- ja kansainvälistymispalvelujen kehittäminen	Seudullisen kotoutumistyön tukeminen Työllisyys- ja yrityspalveluiden, sote-palveluiden ja kotoutumispalveluiden välinen koordinointi ja verkostoyhteistyön kehittäminen seutukunnan kuntien alueella.	Toimenpiteiden toteutumisaste

	▪ Matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen kotoutumiseen, kotiutumiseen ja asettumiseen yhteistyössä verkoston kanssa ▪ Hankkeistamisen mahdollisuuksien selvittäminen ja mahdollisten avustusten hakeminen perustyötä tukevaan toimintaan ja kehittämiseen. ▪ Kuntien lakisääteisessä tehtävässä avustaminen, tuleviin lainsäädäntömuutoksiin varautuminen sekä asiakkaiden avustaminen, ohjaaminen ja neuvonta ▪ Tarpeen mukaan kehittää seudullista ja kuntakohtaista kotoutumisohjelmaa yhdessä kuntien ja tarvittavien tahojen kanssa ▪ Alueellisten asettautumispalveluiden tarpeen selvittäminen ja kehittäminen, tarvittaessa kv. työvoiman hankintaan, rekrytointiin ja kotoutumiseen liittyvät tehtävät ja niissä avustaminen	Kunnissa tehtyjen palvelutarvearvioiden ja kotoutumissuunnitelmien määrät
Kuntien ilmastotyön edistäminen ja kehittäminen	▪ Toteutetaan kuntien ilmastotyötä edistäviä hankkeita ▪ Etsitään uusia mahdollisuuksia ja rahoituksia kuntien ilmastotyön edistämiseksi	Kuntien ilmastotyötä toteuttavan rahoituksen määrä

Yrityspalvelut -tiimi

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yrityspalvelun perustehtävien laadukas ja tehokas toteutus	- Yritysten perustaminen yhdessä asiakkaan kanssa - Yritysten kehittäminen oman ja verkostojen osaamisen avulla - Yritysten tukeminen muutostilanteissa mm. omistajanvaihdokset - Yritysverkostojen tunnistaminen, verkostojen ja toimialojen kehittäminen - Yritysten rekrytoinnin edistäminen yritysten tarpeen mukaan yhdessä työllisyyden kehittämisasiantuntijan kanssa sekä kumppaniverkostoa hyödyntäen	1. Suoritemittarit Asiakastapaamiset (sisältäen puhelin-, netti-, ja lähitapaamiset) 2. Tulomittarit Uudet yritykset, kpl Omistajanvaihdosprosessissa olevat yritykset, kpl Kehittämis- ja investointirahoitus, saatu € Palveluita käyttäneet yritykset kpl Eteenpäin poluttuneet henkilöasiakkaat, kpl
Asiakaslähtöiset joustavat palvelut	- Uusien digitaalisten palveluiden viestintä yrityksille (mm. digitaalinen ajanvarauskalenteri, Yritystulkki, Suurhanketoimisto.fi) - Palvelujen sisältöjen jatkokehittäminen - Suurhanketoimisto.fi-palvelualustan käytön tehostaminen yritysverkostoissa - Toiminta eri kunnissa ja yrityksissä asiakastarpeiden mukaan - Kaustisen seutukunnan maksuttomien yrityspalveluiden ja KASE Kehitys Oy:n mahdollisten maksullisten palveluiden toteuttaminen (Palvelumuotoilu, IPR-oikeudet, myynti) - Suurhanketoimisto.fi taustalla olevan ERP-järjestelmän mahdollinen laajentaminen myös muihin prosesseihin, kuten esimerkiksi sijoittumispalvelut (single-sign-on, prosessien ja päällekkäisyyksien poistaminen)	Toimenpiteiden toteutumisaste Suurhanketoimisto.fi rekisteröityneiden yritysten määrä (kpl), kävijämäärien kehitys, Suurhanketoimisto.fi palvelua hyödyntäneiden suurhankkeiden ja yritysten määrä
Yhteistyön tiivistäminen palveluekosysteemissä	- Yhteistyön syventäminen yhteistyökumppaneiden kanssa esimerkiksi hankevalmistelussa (esim. yritysryhmähankkeet) - Yhteistyöverkoston laajentaminen (TKI-toimijat) - Elinvoimaohjelman 2022–2026 tavoitteiden mukaisten toimialakohtaisten toimenpiteiden toteuttaminen yhteistyössä koko seutuorganisaation ja muiden sidosryhmien kanssa	Sopimukset Yhteishankkeiden määrä (kpl) Hankkeissa tehty työpanos

	Kehityshankkeiden hyödyntäminen yrityspalveluiden perustyön syventämisessä (myös siten, että yrityspalvelutiimi toimii hankkeissa työntekijänä)	
Yrityspalveluiden markkinointi ja viestintä	- Yritysrekisterin markkinoinnin tehostamien yrittäjille ja asukkaille - Palvelujen tehostettu esilletuonti ja sähköisen asioinnin kehittäminen www-, some- ja mobiilikanavissa (mm. yritysartikkelit eri kanaviin, yrityspalvelutiimin toiminnan esille tuonti) - Yrityspalveluiden markkinointi valikoiduissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa - Suora viestintä yrityksiin (puhelin, sähköposti) - Verkostoitumis-, valmennus- ja tiedotustilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (esim. Tervatynnyri, paikalliset yrittäjätapaamiset) - Verkottumis- ja opintomatkojen järjestäminen valikoituihin kohteisiin	Yritysrekisterin käytön lisääntyminen Osallistuminen paikallisiin ja lähialueen yrittäjille suunnattuihin tilaisuuksiin, kpl Tilaisuuksien määrä, kpl ja osallistujamäärät, kpl Verkottumismatkojen osallistujamäärät, kpl
Yrityspalvelujen asiakashallinnan laajempi käyttöönotto	CRM-järjestelmän arviointi, mahdollinen kilpailutus ja vaihtoehtoiset ratkaisut	Toimenpiteiden toteutumisaste
Yritysten keskinäisen yhteistyön aktivointi	- Yritysyryhmähankkeiden valmistelu yhdessä yritysten ja kumppaneiden kanssa huomioiden uuden ohjelmakauden rahoitusinstrumenttien mahdollisuudet ja Kase Kehitys Oy:n joustavuus - Tarvittaessa yritysyryhmähankkeiden hallinnoiminen eri toimialoilla (huomioidaan KASE Kehitys Oy:n mahdollisuudet) - Suurhanketoimisto.fi -verkostoitumisalustan jatkokehittäminen ja hyödyntäminen myös seutukunnan alueen ulkopuolella (huomioiden yrityskehittäjän resurssit) - Lähialueiden suurempiin investointeihin liittyvät info- ja verkostoitumistilaisuudet (järjestäminen, osallistuminen ja yritysten aktivointi) - Hankkeiden toiminnan tukeminen ja aktiivinen seuranta	Kartoitetut/Valmistellut yritysyryhmähankkeet, kpl Toteutuneet yritysyryhmähankkeet, kpl Tilaisuuksien määrä ja osallistujamäärät, kpl
Työllisyys-, rekrytointi- ja kv. palvelut		
Työllisyyspalvelujen kehittäminen henkilöasiakkaille (Halsua ja Toholampi)	- Työ- ja työkokeilupaikkojen etsiminen työttömille ja työttömyysuhan alaisille yhdessä työllisyysalueen kanssa - Kartoitukset, keskustelut, yksilölliset jatkotoimet (yhdessä työllisyysalueen ja muiden toimijoiden kanssa) - Kuntien yhteisen työllisyyspalvelun toimintamallin kehitys ja toteutus yhdessä työllisyysalueen kanssa - Työllisyyteen liittyvien tapahtumien järjestäminen Kasen alueella (esim. rekrytointimessut). Työllisyyspalveluiden osallistuminen tarpeen mukaan verkostotapahtumiin	Toimenpiteiden toteutumisasteet TEM:n työllisyystilastot Palveluiden saavutettavuus ja tunnettavuus Osallistumisaktiivisuus
Rekrytointipalvelujen kehittäminen yrityksille ja työnantajille	Palvelujen kehittäminen Avustavan rekrytointipalvelun kehittäminen työnantajille = seudun yritykset, kunnat ja muut työnantajat, yhteistyö työllisyysalueen ja henkilöstöpalveluyritysten kanssa	Toimenpiteiden toteutumisasteet TEM:n työllisyystilastot

(Halsua ja Toholampi)	▪ Kehitetään ja tarjotaan kunnille, yrityksille ja muille työnantajille työllisyyden ja rekrytoinnin asiantuntija-apua ▪ Kohtaantoa parantavien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus ▪ Osaavan työvoiman saatavuuden selvittäminen ja hankinta, myös seudun ulkopuolelta ▪ Digitaaliset työnantajan ja työnhakijan kohtauttamisen työkalut (asiakastietojärjestelmän vaihtoehtojen kartoitus, ks. edellä CRM) ▪ Yrityskäynnit ja työantajakontaktit ▪ Tapahtumien ja muiden tilaisuuksien järjestäminen yhteistyökumppanien kanssa ▪ Yrittäjille ja työnantajille suunnatun viestinnän ja tiedottamisen kehittäminen ▪ Yritysten ja kuntien avustaminen työnantajamielikuvan kehittämisessä ▪ Kv. osaavan työvoiman ja kotopalvelujen kehittäminen	
-----------------------	--	--

Aluekehityspalvelut -tiimi

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Toteutamme Elinvoimaohjelmaa 2022-2026. Pidämme hanketoiminnan painopisteet Elinvoimaohjelmaa toteuttavissa ja seudun elinvoimaa tukevilla hankkeissa.	- Ohjelman toteutukseen liittyvä suunnittelu, yhteistyö, hankkeistaminen ja muu valmistelu vastaa seudun tarpeita ja Elinvoimaohjelman tavoitteita - Jatketaan ohjelman toteutuksen seurannan kehittämistä ja raportoidaan elinvoimaohjelman 2022-26 keskeisimmät tulokset - Elinvoimaohjelman 2022-2026 tavoitteiden viestintä/markkinointi kumppaniverkostolle - Seuraavan strategisen kehittämisohjelman luominen vuosille (2027-2031)	Elinvoimaohjelman mittarit Omien hankkeiden määrä ja arvo euroina Strateginen kehittämisohjelma vv. 2027-31
Parannamme hanketoiminnan laatua ja vaikuttavuutta	- Hankkeiden onnistunut toteuttaminen hankesuunnitelmien mukaisesti. - Aluekehityspalveluiden tiimin työskentelyllä parannetaan hankkeiden yhteistyötä, toteutusta ja resurssointia - Parannetaan edelleen hankkeiden vaikuttavuutta. - Jokaiselle hankkeelle tehdään tulosten hyödyntämissuunnitelma tulosten pitkäaikaisia vaikutuksia ja hyötyjä painottaen. - Tiedotetaan hankkeiden tuloksista, hyödyistä ja vaikutuksista suunnitelmallisesti ja kohderyhmät huomioiden ja viestintäsuunnitelman mukaisesti.	Hankkeiden mittarit Toimenpiteiden edistyminen Hankkeiden tulosten hyödyntämissuunnitelmat Viestintä: hankkeiden määrä, tavoitteet, tulokset ja vaikutukset
Hyödynnämme EU -koheesiorahoitusta ja muita aluekehityksen rahoituksia Kaustisen seutukunnan alueella.	- Oman hanketoiminnan jatkaminen (hankkeistaminen ja hankkeiden toteuttajana toimiminen) - Yhteistyö ja verkostoituminen valmistelussa ja toteutuksessa muiden hanketoteuttajien kanssa - Yhteistyö maakunnan kuntien ja maakuntaliiton kanssa: osallistuminen MYR ja MYR Sihteeristö, eri työryhmät, lausunnot	Omien hankkeiden hankesalkku kuntarahoitusta vastaavasti Hankkeiden määrä Hankkeet kattavat Elinvoimaohjelman painopisteet Muiden organisaatioiden toteuttamien hankkeiden kpl- ja rahoitusmäärä seudulle
Jatkamme maakunnallista yhteistyötä muiden kuntarahoittajien kanssa	- Pyritään edelleen hyödyntämään rahoituksia, joissa ei ole kuntarahoitusvaadetta tai se on hyvin pieni - Yhteistyö maakunnan kuntarahoittajien kanssa kp-kuntaraha-ryhmässä - Johtoryhmän kuntarahoituspäätökset ja muut päätökset	Kuntarahoituksen osuus koko hankekartassa Hankkeiden kuntarahoitusosuuksien päätökset

Vahvistamme osaamistamme aluekehittämisessä ja siitä viestimisessä elinvoimaohjelman tavoitteita tukien	▪ Aluekehittämisen osaamistarpeiden tunnistaminen suhteessa Elinvoimaohjelman 2022-26 ja tulevan strategiakauden tavoitteisiin. Vahvistetaan omaa osaamistamme koulutuksissa, työpajoissa, valmennuksissa. ▪ Hyödynnetään yhteistyökumppaneita seutukunnan aluekehittämisen tarpeista lähtien. ▪ Hyödynnetään opinnäytetyömahdollisuuksia hankkeissa ja osana aluekehittämisen kokonaisuutta	Yhteistyökumppaneiden määrä Ulkopuolisia organisaatioita mukana hankevalmistelussa
Kehitämme toiminnan vaikuttavuutta digitaalisilla palveluilla, joilla alueen resurssit tulevat paremmin/tehokkaammin/järkevämmin hyödynnettyiksi.	▪ Hyödynnetään toteutettuja digialustoja/-palveluja vaikuttavuuden lisäämiseksi (Suurhanketoimisto.fi, Kulukuri.com, BAIA (biokaasualan tekoälyagentti), visitkaustisenseutu.fi,) ▪ Lisätään erityisesti tekoälyn käyttöä sekä tukemaan kehittämistoimintaa että analysoimaan sen vaikutuksia kaikessa aluekehityspalveluiden toiminnassa	Digialustan käyttäjämäärän kasvu Uusia käyttäjä-/kohderyhmiä digialustoille
Vahvistamme suoran EU-rahoituksen hankevalmistelua	▪ Osallistutaan osana hankeryhmä/konsortiota hankehaun valmisteluun seudun tarpeen ja päätösten mukaan ▪ Hyödynnetään hankevalmistelun tukirahoituksia mahdollisuuksien mukaan	Hankevalmistelussa olevien hankkeiden määrä EU-suoran rahoituksen hankkeiden määrä ja arvo euroina
Parannetaan tki-toiminnan tulosten hyödyntämistä alueella	▪ TKI toiminnasta kerrotaan, tulostietoja välitetään, verkostoja luodaan. ▪ Opinnäytetöiden lisääminen seudun hankkeissa ja toiminnoissa: kerrotaan aktiivisesti mahdollisuuksista tehdä opinnäytetöitä yhteistyössä seutukunnan ja seutukunnan alueen yritysten kanssa	Toimenpiteiden toteutumisaste Toteutettu pilotti Tarjotaan 1-2 opinnäytetyöaihetta korkeakouluilla

Läpileikkaavat tavoitteet ja toimenpiteet

Organisaatioviestintä ja aluemarkkinointi

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Viestintästrategian laatiminen	Laaditaan pidemmän aikavälin (3 vuotta) viestintästrategia ja lyhyemmän aikavälin viestintäsuunnitelma sisältäen vuosikellon kuluvalle vuodelle (1 vuosi)	Toimenpiteiden toteutumisaste Seutuvaltuuston hyväksyntä viestintästrategialle
Viestinnän toimintamallien kehittäminen	- Uuden organisaatorakenteen mukaisten toimintamallien käyttöönotto ja kehittäminen kokemusten mukaan - Vuosittaisten tavoitteiden ja linjausten tekeminen ja niiden hyväksyminen koordinaatioryhmässä - Ohjeistuksen, työsuunnitelmien, visuaaliseen ilmeeseen ja muiden viestintään ja aluemarkkinointiin liittyvien asiakirjojen ja materiaalien kokoaminen yhteneväiseksi kokonaisuudeksi - Viestintä -salkun (Teams) selkeyttäminen sekä helppokäyttöisyyden lisääminen	Toimenpiteiden toteutumisaste Uuden toimintatavan käyttöönotto
Tiedottamisen ja viestinnän tehostaminen järjestelmällisesti viestinnän vuosikellon mukaan parantamaan seudun tunnettuutta ja seutukuntaorganisaation toiminnan tunnettuutta	- Toimitaan viestinnän vuosikellon mukaisesti neljännesvuosittain tarkemmin määriteltävien viestintätoimenpiteiden ja -kampanjoiden mukaisesti - Kaustisen seudun imagon kehittämistä Suomen parhaana älymaaseutuna jatketaan edelleen - Hyödynnetään kirkastettuja ydinviestejä viestinnässä järjestelmällisesti - Sosiaalisen median alustojen käyttöä kehitetään ja jatketaan aktiivisesti viestinnän vuosikellon mukaisesti - roolitetaan somekanavat ja niiden sisältö seutukunnan ja seudun viestinnässä - erityisesti keskitytään Instagram -työkalun kehittämiseen osana aluemarkkinointia - Viestintätoimenpiteiden seuranta ja arviointia kehitetään osana viestinnän vuosikellon toimenpiteitä	Facebook –sivuilla tavoitettujen määrä kaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä visitkaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä LinkedIn-seuraajien määrä Instagram-seuraajien määrä YouTube -seuraajien ja katselukertojen määrä

		Toimenpiteiden toteutumisaste
Nettisivustojen ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen ja nettisivuston markkinoinnin lisääminen	▪ kaustisenseutu.fi ja visitkaustisenseutu.fi -sivustojen kehitystyötä jatketaan. Kehittämistyöhön haetaan mahdollisuuksien mukaan ulkopuolista rahoitusta sekä otetaan mukaan ulkopuolisia kumppaneita. ▪ Jatketaan em. seutukunnan hallinnoimien www-sivujen kehittämistä mm. ottamalla käyttöön hakukoneoptimointi. ▪ Selvitetään seudullisen tapahtumakalenterin kehittämistarve ja toteutustapa. Hallinnointia ja kehitystä jatketaan, mikäli selvitys ei aiheuta muutoksia.	kaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä visitkaustisenseutu.fi -sivuilla käyneiden määrä Toimenpiteiden toteutumisaste
Aluemarkkinoinnin tehostaminen	▪ Aluemarkkinointi osa viestinnän vuosikellon toimenpiteitä ▪ Jatketaan yhteistyötä Kaustisen kansanmusiikkijuhlien kanssa ▪ Osallistutaan myös muihin tapahtumiin seudulla ja lähialueella tarkoituksenmukaisesti ja tarkemman vuosisuunnitelman mukaisesti resurssit huomioiden ○ laaditaan alkuvuodesta lista (suuremmista) tapahtumista, joihin osallistutaan ▪ Toteutetaan pito- ja vetovoiman kehittämiseen liittyviä kampanjoita tai tempauksia mahdollisuuksien ja resurssien mukaan. Reagoidaan nopeasti havaittuihin mahdollisuuksiin. ▪ Seudun kirkastetut ydinviestit tulevat osaksi kaikkien seutukunnan työntekijöiden viestintä tavalla tai toisella (ohjeistus koko tiimille) ja myös seutukunnan tone-of-voice kirkastetaan koko henkilöstölle ▪ Ydinviestejä toistetaan viestinnässä tehokkaasti, tarkasti ja tunnollisesti ▪ Toteuttamiseen haetaan mahdollisuuksien mukaan hankkeistuksella ulkopuolista rahoitusta ja hyödynnetään käynnissä olevien hankkeiden resursseja mahdollisuuksien mukaan ▪ Aletaan toteuttamaan KASE video/audio podcasteja hankkeista, ihmisistä ja ilmiöistä	Toimenpiteiden toteutumisaste Toimenpiteiden kohdeyleisön koko Medianäkyvyyden määrä - lehti, radio, tv-artikkelien määrä Ulkopuolisen rahoituksen sekä kumppanien määrä.

Edunvalvonta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
EU -tukien (EAKR ja ESR) ja JTF-rahoituksen kohdentuminen seudulle	- Yhteistyö valmistelussa ja toteutuksessa muiden hanketoteuttajien kanssa sekä maakunnan kuntarahoittajien kanssa - Johtoryhmän kuntarahoituspäätökset ja muut päätökset - Yhteistyö maakunnan kuntien ja maakuntaliiton kanssa: osallistuminen MYR ja MYR Sihteeristö, eri työryhmät, lausunnot	EAKR- ja ESR-rahoituksen määrä seudulla JTF-rahoituksen määrä seudulla
Alueen infrastruktuuriin liittyvien hankkeiden edistäminen ja edunvalvonta JOHTORYHMÄ SEUTUVALTUUSTO	- Tiehankkeet - KT63/86 kehityskäytävän edistäminen: KT63 kunnostaminen Ina – Kaustinen - Toholampi - Kevyen liikenteen väylät KT63 Kaustisella ja VT13 Kaustinen - Veteli - Vt 13 kunnossapidon ja kehittämisen seuranta - Yhdystie 7594 kunnostaminen Lestijärveltä Reisjärvelle - Yhdystie 7511 ns. Köyhäjoentie kunnostaminen Halsualla - Yhdystie 7530 kunnostaminen Halsualla - Kalliojärventie kunnostaminen Vetelissä - Ns. rahtitien 18097 Sykäräinen-Härkäneva-Länttä-Rahkonen kunnostaminen Toholammilla ja ent. Ullavan alueella - Tie 17947 Kaustinen kk – Jylhä kunnostaminen Kaustisella - Liikuntapaikkahankkeet - Tietoverkkoinfrastruktuurin rakentamishankkeisiin kohdistuvien avustusten ja tukien ehtoihin ja kohdistumiseen vaikuttaminen - Yritysten toimitila- ja yrityspuistohankkeiden edunvalvonta	Toimenpiteiden toteutumisaste
Alueen toimintaympäristön kehittämiseen liittyvä edunvalvonta	Teollisten investointien edistymiseen liittyvä edunvalvonta ja vaikuttaminen	Toimenpiteiden toteutumisaste

80 Maaseututoimi

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä. Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaverihin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä tyky-toimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään maksajaviraston asettamassa määräajassa. Päätökset viljelijöille toimitetaan kuukauden kuluessa siitä, kun päätöksen lähettäminen on tietojärjestelmässä mahdollista. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään 12 kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

Maaseututoimen tuloarviot ja määrärahat

	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	343 272	360 720	362 809	369 185	375 691	382 324
Toimintakulut	343 272	360 720	362 809	369 185	375 691	382 324
Toimintakate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

5 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma osoittaa, miten kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan ja hallinnon menoihin, korkoihin ja muihin rahoituskuluihin sekä käyttöomaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloksen sitovuus

Kunnanhallitusta sitoo tuloslaskelman tulostavoite. Kunnanhallitus vastaa kunnan talouden hoidosta ja talousarvion täytäntöönpanosta ja on velvoitettu ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, ellei tavoite toteudu. Tarvittaessa talousarviomuutokset on esitettävä kunnanvaltuustolle talousarviovuoden aikana.

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuotot ja toimintakulut muodostuvat käyttötalousosan yleishallinnon, sivistystoimen ja teknisen toimen, elinkeinopalveluiden ja liiketoiminnan sekä Kaustisen seutukunnan ja maaseututoimen yhteissummasta. Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän 3 132 199 euroa ja toimintakuluja arvioidaan kertyvän -6 254 168 euroa.

Toimintakate eli nettomenot

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka kunnallisen toimintaluonteensa takia on alijäämäinen ja rahoitetaan verorahoituksella. Kunnan toimintakate vuonna 2026 on -3 121 969 euroa.

Verotulot

Verotulojen tilitykset sisältävät ansiotuloista maksettavan kunnallisen tuloveron, yhteisövero-osuuden ja kiinteistöveron.

Vuonna 2026 arvioidaan verotuloja tilitettävän yhteensä 4 249 000 euroa. Verotulojen arvio perustuu Kuntaliiton yleisiin veroennusteisiin, vuoden 2025 toteumaennusteeseen sekä tuulivoimapuistosta arvioituun verotuloon.

Kunnallisvero

Kunnallinen tulovero määräytyy valtuuston päättämän tuloveroprosentin ja verovelvollisten verovähennysten jälkeisten verotettavien tulojen mukaan. Vuoden 2026 talousarviossa kunnallisvero on laskettu 9,40 prosentin mukaan.

Verotulot kirjataan tuloksi kassaperusteisesti. Tuloksi kirjattavaan verokertymään vaikuttavat kuluvan vuoden ennakoiden lisäksi aikaisempien tilitysten ja niiden oikaisujen vuosittaiset vaihtelut.

Vuodelle 2026 arvioidaan tuloveroa kertyvän 1 085 000,00 euroa.

Yhteisövero

Vuonna 2026 yhteisöveroja odotetaan kertyvän 361 000,00 euroa. Yhteisöveroennuste perustuu aikaisempien vuosien toteutuneisiin tuottoihin ja Kuntaliiton veroennusteisiin. Suunnitteluvuosille arvioidaan maltillista nousua.

Kiinteistövero

Kiinteistöveroa arvioidaan tilitettäväksi vuonna 2026 yhteensä 2 803 000,00 euroa. Arviossa on huomioitu 2 500 000,00 euroa tuulivoimaloista saatavaa kiinteistöverotuloa ja 303 000,00 euroa muuta kiinteistöverotuloa. Kiinteistöverotulojen arviointia haastaa se, tarkempi arvio

tuulivoimaloiden kiinteistöverotuotoista saadaan keväällä 2026. Taloussuunnitelmaan vuosille 2027–2030 on kirjattu kiinteistöverotuotot vuosittaisella 2 % laskulla.

Valtionosuudet

Talousarvion valtionosuudet perustuvat valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennakkolisiin valtionosuuslaskelmiin (päivitetty 11/2025).

Valtionosuuksia Lestijärvelle arvioidaan vuonna 2026 kokonaisuutena saatavan 1 176 965 euroa. Summa koostuu peruspalvelujen valtionosuudesta, opetustoimen ja kulttuurin valtionosuudesta ja veromenetysten kompensatioista. Vuonna 2026 saatavat valtionosuudet ovat peräti 200 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2025, mutta valtiovarainministeriön ennusteen mukaan valtionosuudet kääntyvät jälleen kasvuun vuonna 2027.

Suunnittelukaudella 2027–2030 valtionosuuksia saadaan tämänhetkisen arvion mukaan keskimäärin 1 309 020,75 €/vuosi.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot- ja kulut koostuvat mahdollisista korkosuojaustuotoista ja -kuluista, olemassa olevien lainanlyhennyksien koroista sekä muista rahoituskuluista. Rahoitustuottojen- ja kulujen arvioitu summa vuodelle 2026 on -177 000,00 euroa.

Poistot

Käyttöomaisuuden poistot merkitään tuloslaskelmaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Lestijärven kunnan poistojen kokonaissumma vuodelle 2026 on arviolta 405 148 euroa.

Tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämän kattaminen

Lestijärven kunnalla on talousarvion laadintahetkellä taseessa alijäämää 2 418 032,77 euroa. Vuonna 2025 tullaan tekemään arviolta n. 600 000 euroa ylijäämäinen tulos. Tämän seurauksena vuoden 2026 alussa taseessa olisi kattamatonta alijäämää n. 1 818 032 euroa.

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu poistojen jälkeen 1 721 848 euroa ylijäämäiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma kokonaisuudessaan on 8 636 328 euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2026 lopussa Lestijärven kunnan taseessa on alijäämää arviolta 96 184 euroa, mutta suunnittelukauden lopussa taseeseen on kertynyt tämän taloussuunnitelman mukaisesti ylijäämää 6 819 374 euroa.

5.1 Tuloslaskelma

	Talousarvio 2025	Talousarvio 2026	Taloussuunnitelma 2027	Taloussuunnitelma 2028	Taloussuunnitelma 2029	Taloussuunnitelma 2030
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 720 272	1 758 917	1 844 056	1 705 786	1 739 366	1 755 400
Maksutuotot	26 962	18 100	17 700	17 700	17 700	17 700
Tuet ja avustukset	1 141 468	845 936	450 260	21 166	21 759	21 759
Muut toimintatuotot	428 428	509 246	474 519	471 122	470 704	469 298
TOIMINTATUOTOT	3 317 130	3 132 199	2 786 535	2 215 774	2 249 529	2 264 157
Palkat ja palkkiot	-3 078 785	-2 972 747	-2 792 392	-2 485 068	-2 519 172	-2 543 600
Henkilösivukulut	-645 382	-669 508	-628 723	-570 755	-572 424	-577 400
Henkilöstökulut	-3 724 168	-3 642 255	-3 421 115	-3 055 823	-3 091 596	-3 121 000
Palvelujen ostot	-1 799 607	-1 892 586	-1 870 261	-1 697 466	-1 746 983	-1 764 345
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-447 560	-431 192	-414 777	-430 242	-424 973	-432 195
Avustukset	-135 274	-128 534	-129 373	-116 267	-131 886	-133 057
Muut toimintakulut	-180 802	-159 601	-124 948	-123 657	-114 535	-116 336
TOIMINTAKULUT	-6 287 410	-6 254 168	-5 960 475	-5 423 455	-5 509 973	-5 566 934
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 970 280	-3 121 969	-3 173 940	-3 207 680	-3 260 444	-3 302 777
Kunnan tulovero	1 062 000	1 085 000	1 104 000	1 138 000	1 065 776	1 070 000
Kiinteistövero	1 117 855	2 803 000	2 746 940	2 692 001	2 638 161	2 585 397
Osuus yhteisöveron tuotosta	320 000	361 000	383 000	402 000	434 000	425 000
Verotulot	2 499 855	4 249 000	4 233 940	4 232 001	4 137 937	4 080 397
Valtionosuudet	1 377 891	1 176 965	1 213 711	1 299 919	1 365 562	1 356 891
Rahoitustuotot ja -kulut	-203 598	-177 000	-166 500	-156 500	-156 500	-156 500
VUOSIKATE	703 868	2 126 996	2 107 211	2 167 740	2 086 555	1 978 011
Poistot ja arvonalentumiset	-496 000	-405 148	-400 729	-357 068	-343 568	-322 594
TILIKAUDEN TULOS	207 868	1 721 848	1 706 482	1 810 672	1 742 987	1 655 417
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	207 868	1 721 848	1 706 482	1 810 672	1 742 987	1 655 417

5.2 Tuloslaskelma ilman seutukuntaa ja maaseututoimea

	Talousarvio 2025	Talousarvio 2026	Taloussuunnitelma 2027	Taloussuunnitelma 2028	Taloussuunnitelma 2029	Taloussuunnitelma 2030
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	319 200	337 040	296 508	301 565	312 161	319 579
Maksutuotot	26 962	18 100	17 700	17 700	17 700	17 700
Tuet ja avustukset	32 861	53 255	19 290	19 866	20 459	20 459
Muut toimintatuotot	428 428	509 246	474 519	471 122	470 704	469 298
TOIMINTATUOTOT	807 451	917 641	808 017	810 253	821 024	827 036
Palkat ja palkkiot	-1 692 287	-1 643 417	-1 658 859	-1 680 037	-1 693 721	-1 712 323
Henkilösivukulut	-356 720	-378 956	-381 874	-395 399	-393 497	-396 841
Henkilöstökulut	-2 049 007	-2 022 373	-2 040 733	-2 075 436	-2 087 218	-2 109 164
Palvelujen ostot	-1 165 028	-1 381 977	-1 331 255	-1 315 032	-1 364 356	-1 380 910
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-320 560	-397 442	-392 827	-412 192	-406 923	-414 145
Avustukset	-133 074	-126 334	-127 173	-114 067	-129 686	-130 857
Muut toimintakulut	-110 062	-111 486	-89 968	-101 207	-93 285	-94 736
TOIMINTAKULUT	-3 777 731	-4 039 612	-3 981 957	-4 017 934	-4 081 468	-4 129 813
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 970 280	-3 121 971	-3 173 940	-3 207 680	-3 260 444	-3 302 777
Kunnan tulovero	1 062 000	1 085 000	1 104 000	1 138 000	1 065 776	1 070 000
Kiinteistövero	1 117 855	2 803 000	2 746 940	2 692 001	2 638 161	2 585 397
Osuus yhteisöveron tuotosta	320 000	361 000	383 000	402 000	434 000	425 000
Verotulot	2 499 855	4 249 000	4 233 940	4 232 001	4 137 937	4 080 397
Valtionosuudet	1 377 891	1 176 965	1 213 711	1 299 919	1 365 562	1 356 891
Rahoitustuotot ja -kulut	-203 598	-177 000	-166 500	-156 500	-156 500	-156 500
VUOSIKATE	703 868	2 126 994	2 107 211	2 167 740	2 086 555	1 978 011
Poistot ja arvonalentumiset	-496 000	-405 148	-400 729	-357 068	-343 568	-322 594
TILIKAUDEN TULOS	207 868	1 721 845	1 706 482	1 810 672	1 742 987	1 655 417
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	207 868	1 721 845	1 706 482	1 810 672	1 742 987	1 655 417

5.3 Tuloslaskelma (sis. sisäiset tilit)

	Talousarvio 2025	Talousarvio 2026	Taloussuunnitelma 2027	Taloussuunnitelma 2028	Taloussuunnitelma 2029	Taloussuunnitelma 2030
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 720 272	2 170 705	2 239 096	2 103 577	2 151 154	2 167 188
Maksutuotot	26 962	18 100	17 700	17 700	17 700	17 700
Tuet ja avustukset	1 141 468	845 936	450 260	21 166	21 759	21 759
Muut toimintatuotot	428 428	509 246	474 519	471 122	470 704	469 298
TOIMINTATUOTOT	3 317 130	3 543 987	3 181 575	2 613 565	2 661 317	2 675 945
Palkat ja palkkiot	-3 078 785	-2 972 747	-2 792 392	-2 485 068	-2 519 172	-2 543 600
Henkilösivukulut	-645 382	-669 508	-628 723	-570 755	-572 424	-577 400
Henkilöstökulut	-3 724 168	-3 642 255	-3 421 115	-3 055 823	-3 091 596	-3 121 000
Palvelujen ostot	-1 799 607	-2 193 630	-2 171 705	-1 999 592	-2 048 728	-2 066 026
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-447 560	-435 321	-417 030	-434 798	-427 460	-434 944
Avustukset	-135 274	-128 534	-129 373	-116 267	-131 886	-133 057
Muut toimintakulut	-180 802	-265 589	-230 936	-145 655	-220 523	-222 324
TOIMINTAKULUT	-6 287 410	-6 665 329	-6 370 160	-5 752 134	-5 920 193	-5 977 351
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 970 280	-3 121 342	-3 188 585	-3 138 569	-3 258 876	-3 301 407
Kunnan tulovero	1 062 000	1 085 000	1 104 000	1 138 000	1 065 776	1 070 000
Kiinteistövero	1 117 855	2 803 000	2 746 940	2 692 001	2 638 161	2 585 397
Osuus yhteisöveron tuotosta	320 000	361 000	383 000	402 000	434 000	425 000
Verotulot	2 499 855	4 249 000	4 233 940	4 232 001	4 137 937	4 080 397
Valtionosuudet	1 377 891	1 176 965	1 213 711	1 299 919	1 365 562	1 356 891
Rahoitustuotot ja -kulut	-203 598	-177 000	-166 500	-156 500	-156 500	-156 500
VUOSIKATE	703 868	2 127 623	2 092 566	2 236 851	2 088 123	1 979 381
Poistot ja arvonalentumiset	-496 000	-405 148	-400 729	-357 068	-343 568	-322 594
TILIKAUDEN TULOS	207 868	1 722 475	1 691 837	1 879 783	1 744 555	1 656 787
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	207 868	1 722 475	1 691 837	1 879 783	1 744 555	1 656 787

6 Investointiosa

Investointiosassa esitetään käyttöomaisuuden hankinnat ja niihin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot sekä omaisuuden myynnit. Investoinneista esitetään mahdollinen kokonaiskustannusarvio ja tarvittava määräraha talousarviovuonna sekä suunnitteluvuosien arvioitu käyttötarve. Jos hankkeen toteutuminen viivästyy arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin määrärahatarve uudelleen suunnitteluvuosille. Tuleviin investointeihin voidaan varautua tekemällä investointivaraus.

Lestijärven kunnan nettoinvestoinnit investointisuunnitelman mukaan ovat suunnittelukaudella 2026–2030 yhteensä –659 000,00 euroa.

Yleishallinto

Yleishallinnon investointiosaan varataan määräraha 2026 vuodelle sähköisen arkistoinnin hankintaan.

Yleishallinnon nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat –65 000,00 €.

Sivistystoimi

Sivistystoimelle varataan vuodelle 2026 sekä suunnitteluvuosille 10 000 euroa vuosittaisiin laitehankintoihin. Tällä rahalla ylläpidetään koulun laitekantaa.

Sivistystoimen nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat yhteensä -50 000,00 euroa.

Tekninen toimi

Teknisen toimen investointiosaan on varattu 2026 vuodelle 30 000,00 euroa. Investointimääräraha on varattu sähköautojen latauspisteiden rakentamiseen sekä mahdollisen uuden teollisuusalueen kaavoittamiseen.

Teknisen toimen investointien nettomeno suunnittelukaudella ovat yhteensä -145 000,00 €.

Liiketoiminta

Liiketoiminnan investointeihin on varattu yhteensä 2026 vuodelle 117 000,00 €. Liiketoiminnan investointiosaan on varattu 135 000,00 vesilaitoksen investointeihin. Vuonna 2026 jatketaan etäluettavien mittareiden käyttöönottoa. Ohittamalla Parannan vesiputki varmistetaan vedenjakelun jatkuvuus katkon aikana. Kunnan tiloihin investoidaan vuoden 2026 aikana 27 000,00 €. Määrärahalla parannetaan päiväkodin jäähdytysjärjestelmä.

Liiketoiminnan nettoinvestoinnit suunnittelukaudella ovat –439 000,00 €.

Investointisuunnitelma					
	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029	TS2030
Yleishallinto					
Sähköinen arkistointi	25000				
Varaukset		10000	10000	10000	10000
Yleishallinto yht.	25000	10000	10000	10000	10000
Sivistystoimi					
ICT-laitteet	10000	10000	10000	10000	10000
Sivistystoimi yht.	10000	10000	10000	10000	10000
Tekninen toimi					
Sähköautojen latauspisteet	5000				
Valaisimet Ruisahon risteykseen			35000		
Kaavoitus (varaus)	25000				
Varaukset		20000	20000	20000	20000
Tekninen toimi yht.	30000	20000	55000	20000	20000
Liiketoiminta					
Pikkukannuksen pumpppaamon aurinkopaneelit	10000				
Etäluettavat vesimittarit (50 kpl)	5000				
Parannan pumpppaamon vesiputken ohitus	5000				
Mustikankylän jätevesiverkoston rakentaminen	20000				
Sakokaivojen tyhjennyspaikan rakentaminen	50000				
Betonisten viemäriverkkojen uusiminen	15000	15000	15000		
Päiväkodin jäähdytys	12000				
Kirjaston esteettömyysramppi		15000			
Hopearanta ulko-ovet		17000			
Kotipelto talojen B ja C ikkunaremontti		25000			
Kotipelto talon A ikkunaremontti			12500		
Kotipirtin putkiremontti			30000		
Varaukset		20000	17500	80000	80000
Liiketoiminta yht.	117000	117000	45000	80000	80000
Investoinnit yhteensä	182000	147000	110000	110000	110000

7 Rahoitusosa

Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Niiden nettomäärä osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin, lainan lyhennyksiin ja muihin rahoitusmenoihin sekä miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarve katetaan joko lainojen lisäyksellä ja/tai toimintapääoman vähennyksellä.

Määrärahojen sitovuus

Vuosikate

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeisin kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä ja kunnan talouden tasapainoisuutta. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen ja hyvä, jos se riittää myös nettoinvestointien kattamiseen.

Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan vuosikatteen perusteella:

1. Kunnan talous on ylijäämäinen tai vahvistuva, kun vuosikate kattaa sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennykset että poistonalaiset investoinnit.
2. Kunnan talous on tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistojen on vastattava keskimääräistä poistonalaisten investointien tasoa.
3. Kunnan talous on heikkenevä, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen.
4. Kunnan talouden tila on heikko, kun vuosikate on negatiivinen.

Vuonna 2026 vuosikatetta kertyy 2 126 996 euroa.

Investoinnit

Investoinnit merkitään rahoituslaskelmaan erillisen investointisuunnitelman mukaan. Investointisuunnitelmaan sisältyvät arviot hankintamenoista, rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden myyntituloista. Vuoden 2026 kunnan nettoinvestoinnit ovat -182 000,00 euroa ja koko suunnittelukaudella -659 000,00 euroa.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisia lainoja otetaan pitkävaikutteisten investointien rahoittamiseen. Vuonna 2026 ja suunnitteluvuosina 2027–2030 lisälainalle ei ole tarvetta, mikäli tuloslaskelmaosa ja investointiosa toteutuu suunnitellulla tavalla.

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset on merkitty talousarvion laadintahetkeen mennessä otettujen ja seuraavana vuonna otettavien lainojen arvioitujen lyhennysaikataulujen mukaan. Vuonna 2026 pitkäaikaisia lainoja lyhennetään lyhennysohjelman mukaisesti 411 101,67 euroa ja koko suunnittelukaudella yhteensä 2 055 508,35 euroa.

Lyhytaikaista lainaa lyhennetään suunnittelukaudella 550.000 euroa.

Lainakanta vuoden 2030 lopulla on n. 7 189 514 euroa eli nykyisellä asukasmäärällä (10/2025 asukasluku 652) laskettuna 11 026 €/asukas.

Lyhytaikaiset lainat

Kunnan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi otetaan tarpeen mukaan lyhytaikaista, enintään vuoden laina-ajalla olevaa lainaa kunnanhallituksen päättämien ohjeiden mukaisesti.

Kunnalla on kuntatodistustlainan nostamista varten limiitit Osuuspankissa (3.000.000,00 €), Kuntarahoituksella (3.000.000,00 €) ja Danske Bankissa (1.680.000,00 €). Kuntatodistustlainaa nostetaan kassanhallinnan tarpeiden mukaan talousarvio- ja suunnittelukaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee sen kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Mikäli rahavirta on negatiivinen, ilmaisee määrä sen, kuinka paljon menoja on jouduttu kattamaan joko kassavaroilla tai ottamalla lisää lainaa.

Vuonna 2026 on koko kunnan toiminnan ja investointien rahavirta 1 954 996,00 euroa ja koko suunnittelukaudella 9 854 224,00 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

7.1 Rahoituslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	793 065,42	703 868,00	2 126 996,00	2 107 211,00	2 167 740,00	2 086 555,00	1 978 011,00
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät							
	793 065,42	703 868,00	2 126 996,00	2 107 211,00	2 167 740,00	2 086 555,00	1 978 011,00
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-79 428,99	-105 200,00	-182 000,00	-147 000,00	-110 000,00	-110 000,00	-110 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 727,52						
	-73 701,47	-105 200,00	-182 000,00	-147 000,00	-110 000,00	-110 000,00	-110 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	719 363,95	598 668,00	1 944 996,00	1 960 211,00	2 057 740,00	1 976 555,00	1 868 011,00
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainsaamisten lisäykset	0,00						
Antolainsaamisten vähennykset	0,00						
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 200,45						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-617 609,29	-408 409,67	-411 101,67	-411 101,67	-411 101,67	-411 101,67	-411 101,67
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	200 000,00		-550 000,00				
	-403 408,84	-408 409,67	-961 101,67	-411 101,67	-411 101,67	-411 101,67	-411 101,67
Oman pääoman muutokset	0,00						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-121 680,98						
Saamisten muutos							
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos							
Vaikutus maksuvalmiuteen	194 274,13	190 258,33	983 894,33	1 549 109,33	1 646 638,33	1 565 453,33	1 456 909,33
	0,00						
Rahavarat 31.12.	1 326 730,18	1 516 988,51	2 500 882,84	4 049 992,17	5 696 630,50	7 262 083,83	8 718 993,16
Rahavarat 1.1.	1 132 456,06	1 326 730,18	1 516 988,51	2 500 882,84	4 049 992,17	5 696 630,50	7 262 083,83
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	719 363,95	598 668,00	1 944 996,00	1 960 211,00	2 057 740,00	1 976 555,00	1 868 011,00
Lainanhoitokate	1,19	1,47	3,92	3,94	4,09	3,95	3,76
Kassan riittävyys, pv	69,71	79,77	135,65	232,42	340,44	428,29	509,53

8 Muut eriytetyt laskelmat

8.1 Vesi- ja viemärilaitos

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kunnan, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on pidettävä tästä toiminnasta erillistä kirjanpitoa. Kirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeää toiminnan kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. (Kilpailulaki 948/2011 § 30d)

Lestijärven kunnan kirjanpidossa vesi- ja viemärilaitoksen tulot ja menot sisältyvät liiketoiminnan tulosalueeseen (60). Vesi- ja viemärilaitoksella on omat kustannuspaikat: vesilaitos 6100 ja viemärilaitos 6110.

Lestijärven kunnan vesilaitos toimittaa kuluttajien käyttöön talousvettä, jonka raakavetenä käytetään pohjavettä. Pikku-Kannuksessa sekä Parannassa on käytössä betonirengaskaivot ja Palokankaalla putkisihtikaivo. Vedenotolle on voimassa oleva ympäristölupa, joka sallii vuosikeskiarvona enimmillään 1000 m³:n vuorokautisen vedenoton. Vedenottamoiden veden käsittelynä on alkalointi, joka suoritetaan kalkkikivikäsittelyllä. Alkaloitu vesi ohjataan vielä UV-laitteiston läpi ennen verkostoon pääsyä.

Veden laatua tarkkaillaan säännöllisellä näytteiden otolla terveystalvontaviranomaisen hyväksymän valvontatutkimusohjelman mukaisesti.

Vesihuollon tavoitteet vuodelle 2026

Vesihuollossa jatketaan etäluettavien mittarien käyttöönottoa.

Kirjanpitoa kehitetään siten, että vesihuollon tunnuslukujen laskeminen onnistuu helposti. Lisäksi vesi- ja viemärilaitoksen uutta laskutusohjelmaa kehitetään edelleen, jotta laskutustyötä saadaan automatisoitua.

Vesi- ja jätevesitaksoille laaditaan korotussuunnitelma, jotta vesihuollon tulos saataisiin suunnittelukaudella joko nolnaan tai positiiviseksi.

8.1.2 Vesihuollon eriytetty tuloslaskelma

	TALOUSVESI	JÄTEVESI	YHTEENSÄ
Myyntituotot	107 000	123 000	230 000
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	107 000	123 000	230 000
Palkat ja palkkiot	-9 800	-9 800	-19 600
Henkilösivukulut	-2 559	-2 300	-4 858
Henkilöstökorvaukset	0	0	0
Henkilöstökulut	-12 359	-12 100	-24 458
Palvelujen ostot	-20 000	-207 000	-227 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 100	-8 100	-21 200
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	0	-100	-100
TOIMINTAKULUT	-45 459	-227 300	-272 758
TOIMINTAKATE	49 183	-116 399	-67 217
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
VUOSIKATE	49 183	-116 399	-67 217
Poistot ja arvonalentumiset	-5 860	-10 530	-16 390
TILIKAUDEN TULOS	43 322	-126 929	-83 607

8.2 Sotekiinteistöt

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kunnan, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on pidettävä tästä toiminnasta erillistä kirjanpitoa. Kirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeä toiminnan kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. (Kilpailulaki 948/2011 § 30d)

Kuntien sote-kiinteistöt toimivat lähtökohtaisesti kilpailutilanteessa markkinoilla kuntalain 126 §:n mukaan. Kunnan arvioi, onko kunnan alueella toimivaa sote-kiinteistömarkkinaa, joka edellyttää sote-kiinteistöjen vuokrauksen yhtiöittämistä. Kunnanvaltuusto päätti 30.10.2025 § 50 jättää Soitelle vuokrattujen sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen tekemättä markkinoiden puuttumisen vuoksi.

Kunnanhallitus päätti 15.10.2025 § 185 ryhtyä pitämään terveysaseman, Kotipirtin ja tukiasuntojen sekä paloaseman vuokraamisesta erillistä, muusta kunnan toiminnasta eriytettyä kirjanpitoa, kilpailulain (948/2011) 30 d § 5. kohdassa edellyttämällä tavalla.

Lestijärven kunnalla on seuraavat sote-kiinteistöt:

1. Paloasema
2. Kotipirtti ja Tukiasunnot
3. Terveysasema

Lestijärven kunnan kirjanpidossa sotekiinteistöjen tulot ja menot sisältyvät liiketoiminnan tulosalueeseen (60). Sotekiinteistöillä on liiketoiminnan tulosalueessa omat kustannuspaikat: 6380 sotekeskus, johon kuuluu Kotipirtti, Tukiasunnot ja terveysasema sekä 6390 palolaitos.

8.2.1 Sotekiinteistöjen tavoitteet vuodelle 2026

Kunnan tavoitteena vuonna 2026 on varmistaa, että hyvinvointialueella on käytössään asianmukaiset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset tilat palvelutuotannon järjestämiseen. Kunta ylläpitää kiinteistöjä pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti sekä huolehtii tilojen kunnosta, käyttövarmuudesta ja terveellisyydestä.

Lisäksi tavoitteena on tehdä hyvinvointialueen kanssa tiivistä ja ennakoivaa yhteistyötä, jotta tilatarpeisiin ja muutoksiin voidaan reagoida ajoissa. Kunta pyrkii turvaamaan vakaan ja selkeän vuokrasuhteen sekä kehittämään kiinteistöjen käyttöä siten, että ne palvelevat mahdollisimman hyvin alueen palvelurakennetta ja kuntalaisten tarpeita.

8.2.2 Sotekiinteistöjen eriytetty tuloslaskelma

	SOTEKESKUS	PALOLAITOS	YHTEENSÄ
Myyntituotot	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0
Muut toimintatuotot	151 000	35 000	186 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	151 000	35 000	186 000
Palkat ja palkkiot	0	0	0
Henkilösivukulut	0	0	0
Henkilöstökorvaukset	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0
Palvelujen ostot	-19 500	-2 180	-21 680
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 000	-7 500	-79 500
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-91 500	-9 680	-101 180
TOIMINTAKATE	59 500	25 320	84 820
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
VUOSIKATE	59 500	25 320	84 820
Poistot ja arvonalentumiset	-49 550	0	-49 550
TILIKAUDEN TULOS	9 950	25 320	35 270

9 Tytäryhtiöiden talousarviot vuodelle 2026

9.1 Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokratodit

**Kiinteistö Oy Lestijärven Vuokratodit -
2087136-4**

Budjetti: Vuokratodit 26

Sivu 1 (1)

Tilikausi: 01.01.2026 -

	Tilikausi: 2024	Budjetti
TALOUSARVIO		
HOITORAHOITUS		
HOITOTUOTOT		
Vuokrat	151 397,06	163 032,57
Käyttökorvaukset	2 103,00	8 356,00
Muut rahoitustuotot	25,02	0,00
Luottotappiot ja oikaisuerät	108,80	0,00
KIINTEISTÖN TUOTOT YHTEENSÄ	153 633,88	171 388,57
HOITOKULUT		
Hallinto	25 639,84	27 773,64
Käyttö ja huolto	31 395,30	31 280,54
Ulkoalueiden hoito	3 538,66	3 087,92
Siivous	460,80	262,80
Lämmitys	40 460,39	45 700,04
Vesi ja jätevesi	8 423,19	6 883,12
Sähkö ja kaasut	3 019,36	2 975,91
Jätehuolto	8 088,42	10 071,60
Vahinkovakuutukset	2 275,16	15 037,34
Vuokrat	2 691,60	2 700,00
Kiinteistövero	4 478,74	4 401,43
Korjaukset	101 977,43	21 214,23
Hoitokorot	72,52	0,00
Välittömät verot	-5 114,83	0,00
KIINTEISTÖN HOITOMENOT YHTEENSÄ	-227 406,58	-171 388,57
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-73 772,70	0,00
Edellisten tilikausien hoitojäämä	121 408,72	47 636,02
Seuraavalle kaudelle siirtyvä hoitojäämä	47 636,02	47 636,02
Kertyneet yli- ja alijäämät		
Hoitorahoitus	47 636,02	47 636,02
Kokonaisjäämä	47 636,02	47 636,02

9.2 Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo

Kiinteistö Oy Lestijärven Liiketalo - 0627126-6		Budjetti: Liiketalo 2026	Sivu 1 (1)
		Tilikausi: 01.01.2026 - 31.12.2026	
		Tilikausi: 2024	Budjetti
TALOUSARVIO			
HOITORAHOITUS			
HOITOTUOTOT			
Hoitovastikkeet		42 201,98	40 582,20
Vuokrat		4 000,20	3 748,50
Muut kiinteistöjen tuotot		3 009,62	0,00
KIINTEISTÖN TUOTOT YHTEENSÄ		49 211,80	44 330,70
HOITOKULUT			
Hallinto		8 791,04	6 927,73
Käyttö ja huolto		6 287,92	6 131,71
Ulkoalueiden hoito		1 145,76	0,00
Lämmitys		18 680,06	18 262,60
Vesi ja jätevesi		510,77	245,30
Sähkö ja kaasu		5 350,49	3 422,52
Jätehuolto		136,86	921,93
Vahinkovakuutukset		1 387,05	2 832,99
Kiinteistövero		3 912,74	3 931,96
Korjaukset		156,00	515,24
Muut hoitomenot		371,93	755,16
Hoitokorot		49,45	383,56
KIINTEISTÖN HOITOMENOT YHTEENSÄ		-46 780,07	-44 330,70
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)		2 431,73	0,00
Edellisten tilikausien hoitojäämä		-7 852,56	-5 420,83
Seuraavalle kaudelle siirtyvä hoitojäämä		-5 420,83	-5 420,83
Alv-hoitorahoituslaskelma			
Suoritettava arvonlisävero			
Suoritettava arvonlisävero		-8 256,92	0,00
Vähennettävät arvonlisäverot			
Vähennettävät arvonlisäverot		6 384,77	5 491,34
Tilikauden yli-/alijäämä		-1 872,15	5 491,34
Ed. tilikausien alv-lisäv. hoitojäämä		0,00	-1 872,15
Siirtyvä alv-hoitorahoitusjäämä		-1 872,15	3 619,19
Kertyneet yli- ja alijäämät			
Hoitorahoitus		-5 420,83	-5 420,83
Alv-hoitorahoitus		-1 872,15	3 619,19
Kokonaisjäämä		-7 292,98	-1 801,64

9.3 Lestijärven kunnan Yhteisökehitys Oy (LYK)

**Lestijärven kunnan yhteisökehitys Oy -
0678073-0**

Budjetti: LYK budjetti 26

Sivu 1 (1)

Tilikausi: 01.01.2026 -

	Tilikausi: 2025	Budjetti
TALOUSARVIO		
HOITORAHOITUS		
HOITOTUOTOT		
Vuokrat	86 201,29	89 583,96
Muut rahoitustuotot	11,60	0,00
KIINTEISTÖN TUOTOT YHTEENSÄ	86 212,89	89 583,96
 HOITOKULUT		
Hallinto	9 389,52	11 435,37
Käyttö ja huolto	4 916,84	6 624,32
Ulkoalueiden hoito	1 317,75	2 000,00
Lämmitys	19 819,35	29 002,44
Sähkö ja kaasu	6 974,35	8 664,70
Jätehuolto	580,93	1 266,16
Vahinkovakuutukset	3 729,52	3 729,52
Vuokrat	763,71	1 523,82
Kiinteistövero	4 078,43	4 078,43
Korjaukset	45 304,27	5 090,82
Muut hoitomenot	0,00	1 072,31
Hoitokorot	203,42	207,58
KIINTEISTÖN HOITOMENOT YHTEENSÄ	-97 078,09	-74 695,47
 Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-10 865,20	14 888,49
Edellisten tilikausien hoitojäämä	-3 415,97	-3 415,97
Seuraavalle kaudelle siirtyvä hoitojäämä	-14 281,17	11 472,52
 Alv-hoitorahoituslaskelma		
Suoritettava arvonlisävero		
Suoritettava arvonlisävero	-17 514,99	0,00
Vähennettävät arvonlisäverot		
Vähennettävät arvonlisäverot	17 804,03	17 670,96
Tilikauden yli-/alijäämä	289,04	17 670,96
Ed. tilikausien alv-lisäv. hoitojäämä	16 039,18	16 039,18
Siirtyvä alv-hoitorahoitusjäämä	16 328,22	33 710,14
 Kertyneet yli- ja alijäämät		
Hoitorahoitus	-14 281,17	11 472,52
Alv-hoitorahoitus	16 328,22	33 710,14
Kokonaisjäämä	2 047,05	45 182,66